

І. М. Єрміїчук

*БІБЛІЙНІ
ІСТОРІЇ*

КНИГА ПЕРША

*Рівне
2016*

УДК 882
ББК 84(4Укр)6
Є 73

В авторській редакції

Єрміїчук І. М.
Є 73 Біблійні історії. Книга перша / І. М. Єрміїчук. – Рівне : Волин. обереги, 2016. – 136 с.

ISBN 978-966-416-436-5

У творі «Біблійні історії» є намагання в доступній віршованій формі викласти історичні події, описані в Біблії. Твір може стати в пригоді при ознайомленні з матеріалами Біблії та використаний на заняттях у недільних школах.

УДК 882
ББК 84(4Укр)6

ISBN 978-966-416-436-5

© Єрміїчук І. М., 2016
© "Волинські обереги", 2016

ВСТУПНЕ СЛОВО

У творі «Біблійні історії» є намагання в доступній віршованій формі викласти історичні події, описані в Біблії. А у вступі до твору, на основі наукових досягнень, пояснити окремі висловлювання і ті події, які на перший погляд здавалося б відбуваються не за законами природи. Приклади таких явищ: створення Землі, Людини і Всесвіту за сім діб, зцілення і воскресіння, непорочне зачаття, «небесна манна», зупинка Сонця, зупинка потоку в річці і ін. Не даремно, мабуть, Бог створив Людину по Своему образу і створив мозок людини таким чином, що там є набагато більше запасних комірчин ніж задіяних. Це дає можливість людині розвивати свої пізнання і пізнавати Світ створений Богом. Звичайно є певні відсотки віруючих людей, які вірять у Бога не потребуючи ніяких доказів, але основна маса віруючих намагаються зрозуміти явища і події порівнюючи їх із своїм розумінням світу і свого досвіду. Більшість тих подій ми вже можемо пояснити на основі сучасних досягнень науки, хоча ми знаходимося на початку такого розвитку.

Кожному зрозуміло, що дні і ночі появилися після створення Землі і Сонця, а значить Бог користувався не земним часом, а космічним. Наукою доведено, що наша Земля разом із Сонцем обертається навколо центра Галактики протягом 200 000 000 років. А це означає, що Боже творіння могло тривати мільйони земних років, що і

підтверджує наука. Людина себе вважає творцем (а воно так і є) різних механізмів і машин, які вона здатна не тільки скласти, щоб вони працювали а і відновлювати їх роботу ремонтом в разі поломки. Але їй не під силу робити це із живими організмами. Тож логічно, що з живими організмами може справлятися той, Хто їх створив – Бог. І нічого дивного, що Він може оживити мертву людину, і на кінець створити її із тих природних елементів, з яких вона складається, запустити механізми її поновлення і множення.

Всі продукти складаються із елементів Таблиці Менделєєва певним чином між собою пов'язаних. Тому створення окремих штучних продуктів не є проблемою на даному часі навіть людиною. Тому нагодувати людей Бог зміг в пустині і будь де.

Хто знайомий із теорією Ейнштейна, той може зрозуміти і такі явища, як зупинка Сонця та води в річці... Ми за своїми уявленнями користуємось поняттями простору і часу, як сталими величинами між окремими точками простору і часом, як певними інтервалами розвитку подій, які відбуваються в одному напрямку (від теперішнього до майбутнього), у нашій системі відліку. Але є системи відліку, де час і простір змінюються в залежності від швидкості руху цих систем. Тобто біг часу і відстані можуть змінюватись, – збільшуватись, зменшуватись, зупинятись, а можливо і змінюватись в протилежному напрямі.

Твір може стати в пригоді при ознайомленні з матеріалами Біблії та використаний на заняттях у недільних школах.

ЗМІСТ

Вступ.....	9
П'ЯТИКНИЖЖЯ МОЙСЕСЕВЕ.....	14
Створення світу	14
Події до народження Ноя.....	15
Кара Божа. Ной і його нащадки	16
Нашадки Симові. Аврам	18
Рід Ісака. Яків	20
Йосип і його діяльність.....	24
Заповіт Якова синам своїм.....	28
Мойсей. Вивід Ізраїля з Єгипту	30
Загибель фараонових військ.....	34
Пригоди подорожі	34
Зустріч з Богом	35
Десять заповідей Господніх	36
Скинія	37
Розвідка Краю. Смерть Аарона	39
Настанови Мойсея.....	40
КНИГА ІСУСА, СИНА НАВИНА.....	42
КНИГА СУДДІВ	45
Здобутки Юди.....	45
Судді над народом.....	46
Гедеон.....	47
Йотам і Авімелех	49
Іфтах.....	50
Самсон	51
Левіт із юдиного роду і плем'я Дана	54
Веніяминів проступок і кара за нього.....	55
КНИГА РУТ.....	57
ПЕРША КНИГА САМУЇЛОВА.....	58
Поразка ізраїльтян. Втрата ковчега	59
Повернення ковчега	60
Домагання ізраїльтян мати свого царя	60
Цар Саул.....	61
Перша перемога Саула. Поради Самуїла	62
Саул і його син Йонатан	62
Порушення Божого наказу Саулом	64

Божий вибір. Давид.....	64
Злоба Саула.....	66
Втеча Давида.....	68
Пригоди із Саулом.....	69
Давид у царя Ахіша.....	70
Смерть Саула і його синів.....	71
ДРУГА КНИГА САМУЇЛОВА.....	72
Смерть Авнера.....	72
Цар Давид і його перемоги.....	73
Війна з аммонітянами. Гріх Давида.....	75
Покарання Давида.....	76
Авесалом. Давид у вигнанні.....	77
Перемога Давида.....	78
ПЕРША КНИГА ЦАРІВ.....	82
Помазання Соломона на царя.....	82
Царювання Соломона.....	83
Будівництво Божого дому.....	85
Попередження Господні. Царські спокуси.....	86
Царі Єровоам і Рехав'ам.....	87
Цар Аса.....	89
Царі Баша, Ела, Зімірі і Омрі.....	89
Цар Ахав і його жінка Єзавель. Пророк Ілля.....	89
ДРУГА КНИГА ЦАРІВ.....	92
Пророк Єлисей.....	92
Вчинки царя Ахава.....	93
Царювання Ахазія.....	93
Пророк Єлисей.....	94
Царі Єгорам і Йосафат.....	95
Сирійські царі Гадад і Газаїл.....	98
Цар Єгорам та його син Ахазія.....	98
Цар Єгу.....	98
Цар Йоаш.....	100
Цар Амація.....	100
Смерть Єлисея.....	101
Смерть Амації. Царі Азарія і Йотам.....	101
Царювання Ахаза.....	102
Цар Єзекія.....	103
Перемога над асирійцями.....	104
Цар Манасія.....	106

Цар Йосія.....	106
Царі Єгоахаз, Єгояким, Єгоахім. Поневолення Єрусалиму	107
Цар Седокія.....	107
Відновлення Єрусалиму. Персидський цар Кір.....	108
КНИГА НЕЕМІЇ	109
Цар Дарій.....	111
Пригоди в царстві Сузи.....	114
КНИГА ЙОВА.....	118
Богобійний Йов і його випробування	118
Приятелі Йова.....	118
Перша мова Йова. Прокльони і плач.....	119
Перша мова теманянина Еліфаза	119
Відповідь Йова.....	120
Перша мова шух'янина Білдада.....	120
Не станемо з Богом на прю. Розпач Йова	121
Перша мова Цофара	122
Відповідь Йова друзям своїм	122
Друга мова Еліфаза	123
Відповідь Йова. Даремні розрадники всі ви	124
Друга мова Білдада.....	125
Відповідь Йова. Забули про мене знайомі мої.....	125
Друга Цефарова мова. Доля людині безбожній.....	125
Відповідь Йова.....	126
Третя Еліфазова мова.....	126
Відповідь Йова. Людині не бачити Бога	127
Третя Білдадова мова. Людина – то черв'як	127
Остання відповідь Йова	127
Людина і мудрість	128
Йов мав славу й повагу між людьми	129
Та пронеслася слава, як вітер	129
Йов жив побожно	130
Мова Елігу. Я відповім усім	130
Кожна людина несе заслужене.....	131
Бог завжди опікується людьми	132
Бог Всемогутній.....	132
Людина мізерна супроти Бога	132
Відповідь Господня.....	132
Людина не в силі порушити Божі права.....	133
Розкаяння Йова. Я ближче Бога не знав.....	133
Бог виправдовує Йова	133

РОДОВОДИ БІБЛІЙНИХ ОСІБ

Родовід Адама

↗ Явал – *пастухи*

Адам → Каїн-Енох... Ламех → Ювал – *музиканти*

↘ Тувалкаїн – *ковалі*

Адам → Авель (вбитий)

Адам → Сиф ... Ламех → Ной

Родовід Ноя

↗ Яфет – додани, китти ↗ Ізмаїл

Ной → Сим → ... Терах → Авраам → Ісак

↘ ↗ Куш → Німрод → Лот

– Хам – Міцраїм → *луди, анами, нафтухи, легаві, патруси, филистимляни, каслухи*

↘ Фут

↘ Ханаан – *ханаани*

Родовід Ісака

↗ Ісав

ІСАК → ЯКІВ –

Родовід Якова

ЯКІВ → Рувим, Симеон, Левій, Юда, Завулон, Іссахар, Дан,
Гад, Асир, Нефталим, ЙОСИП, Веніамин

Родовід Йосипа

↗ Єфрем

ЙОСИП

↘ Монасія

ЮДИНЕ ЦАРСТВО

Давид → Соломон

Рехав'ама → Авіям → Аса → Йосафат → Єгорам Ахазія →

Йоаш (Єгоаш) → Амація → Азарія → Уззія → Йотам →

Ахаз → Хізкійя → Єзекія → Манасія → Амон → Йосія →

Єгоахаз → Ел'яким (Єгояким) → Єгояхин

ІЗРАЇЛЕВЕ ЦАРСТВО

Єровоам → Надав → Баша → Ела → Зімірі → Омрі → Ахав → Ахазія →

Ахава → Єгорам → Йорам → Ахазія → Єгу → Єгоахаз → Йоаш →

Єровоам → Захарій → Шаллум → Менахем → Пекахія → Пеках → Осія

ВСТУП

З древніх печер – до хмарочосів і від мотик – до тракторів,
Простого колеса у возі – аж до космічних кораблів –
Все рук простих людське творіння – рук мозолистих, золотих.
А спонукає до роботи нестримний лет думок крутих.
Ідея будь-якого твору народжується в голові,
А потім з плану на папері – для рук робота на порі.
То ж що первинним має бути? Міні-комп'ютерний планшет,
А чи Творець – його конструктор? Звісно, конструктор і проект.
Хто ж збудував Всесвіт величний? І де взялась ідея та?!
Звичайно, це складні питання, та відповідь на них проста:
Творець той, явно, – не людина, та і масштабів не Земних.
Його ідеї першорядні. Всесвіт, як наслідок, – від них.
В тому числі, кожен із нас є похідними від Його –
Створив людину у подобі і до праобразу свого.
Задав програму існування всіх передбачених подій.
Добро побачив у творінні, здійснення бажаних надій.
Та скоро збій дала програма, гріхом скінчився людський рай.
Він вільною створив людину. Добро чи зло – сам вибирай.
Схильність до зла перемагає. За скоєння грішних пригод
Творець людину вигнав з раю – здійснив Всесвітній Він потоп.
Поправку вніс в свою програму – кодекс моральний заповів,
Щоб кожен знав, як себе вести, – гасить емоції і гнів.
Та не так просто вгамувати ганебні пристрасті людські,
«Лихого звіра» в них «убити» та освіжить вчасно мізки!
Розум людину виділяє від інших будь-яких істот,
І їй підвладні добрі справи, але буває і «зальот».
Підступно діючи, жорстоко, підло, безжально пустить кров
Із ворогів своїх та й з ближніх, – «звіра» показує норів.
А за діяння ті гріховні чекає доля нас лиха...
На жаль, відомо, що у світі нема людини без гріха.
І почалося все від Єви – із Змієм мову повела,
Адам спокусі теж піддався, і не лад пішли діла.
Інтимність і сором'язливість тіла оголених частин
Розігрівала плотські втіхи – вони зазнали з часом змін.
Змішались в пристрастях любовних і неприродні почуття.
З'явилися одно статні браки, яким не має майбуття.
Любовні ігри у людини втрачають функцію свою –
Усе для втіх, а не для того, щоб людства збільшити сім'ю...

Щоб врятувати людські долі і дати вічне їм життя,
Господь послав на Землю Сина, дав нам можливість каяття.
Якщо ти молишся до Бога, провину щиро визнаєш,
Тобі відкрита в рай дорога, прихильність Господа знайдеш.
Та в тому трудність полягає: людина схильна повторять
Всі ті гріхи, які чинила, і навіть нові набувають.
Тому потреба є нагальна – вчасно позбутися гріхів,
Раз й назавжди прийти до Бога, і інших не дано шляхів.
Його сповідувати Волю – життя покласти на олтар.
Лише тоді пізнаєш щастя і осягнеш небесний дар.
Загинуть без дощу рослини; люди, тварини – без їди,
Відсутність струму в проводах – це нерухомі поїзди.
Зупинить рух автомобіля нестача палива в баку,
Зачахне будь-яка система, що «вариться в своїм соку».
Для того, щоб усе крутилось, літало, рухалось, жило,
Запас енергії слід мати, – зовнішнє тобто джерело.
Адже природні всі процеси тримають напрямом один –
Одержують тепло тіла від більш гарячих тільки тіл.
Теж саме з рухом тіл в природі: вони сповільнюють свій рух,
Взаємодіючи з сусідом. Хто рятувальний дав нам круг?
Якщо матерія є вічна, то вже б настав давно той час,
Коли б всі рухи припинились, життя б огонь давно погас,
Бо джерелом для нас є Сонце, йому б давно прийшов кінець.
Отже, був в Всесвіту початок, ймовірно, Хтось його Творець?
А ще дослідження об'єктів, космічних рухів, їх систем
Доказом стали розв'язання світоутворення проблем.
Усі системи галактичні розходяться в різні боки,
З одної точки випливають потоки рухів цих стрімких.
І вчені висновок зробили, що вибух породив наш світ.
Чому це сталося й для чого? Хто за творінням цим стоїть?
Збуджує розум міркування, що Всесвіт не первинним є,
А перший Той, Хто світом править і Хто життя Землі дає.
Усім відомо, що створити будь-що не можна з нічого,
Тому і виникнення Світу – творіння Духу й рук Його.
Чи ж може Всесвіт породити живу матерію з часток,
Молекулу складну створити – її живильний ланцюжок?
Ймовірність явища такого прямує в нуль, до небуття.
Це одне й те, що скласти вітром літак із вороху сміття.
Тому життя подарував нам усемогутній наш Творець.
Найвищий результат творіння – Людина – «світовий вінець».

Та докази логічні треба, щоб в них повірив всяк «мудрець»,
Що Бог існує, як Син Божий і Дух Святий, й Святий Отець...
Свої знання, уміння й досвід, і найпотужніші думки
Лишають люди на папері – прожитого життя зразки.
Почнемо доводи з простого – реальності біблійних догм.
Про Біблію, її чесноти ведемо з вами діалог.
Збірка книжок в одному блоці – зібрання різних авторів.
Вони жили в різні епохи, всі ті, хто Біблію творив.
Один в один все описали в подіях історичних днів:
Про людські долі, їх страждання і про походження родів.
Єдина повість про спасіння, народження й життя Христа,
Людські гріхи і їх прощення. Біблія – книжка не проста!
Державні діячі, міністри і релігійні вчителі,
Вчені, селяни і військові цієї книги автори.
Між авторів були пророки, яким був даний Богом дар.
Зазнали утисків, гоніння, приймали на себе удар.
Їх передбачення збувались, і всі, хто Біблію читав,
Змістом наповнював життя, знаходив в ній те, що шукав.
Прихід Месії до народу Старий Завіт пророкував.
Цю звістку, звісно, у народі кожний по – своєму сприймав.
Та диво – дивне: час приходив, коли пророцтва ті збулись.
Невідворотно все збувалось, те, що написано колись...
І суперечливі проблеми наповнюють біблійський зміст.
Та їх блискуче розв'язання – це надлюдський, це Божий хист.
Собі сама не суперечить, вся цілісна, як один твір.
Ревізії не піддається – не придереться й бузувір.
Скільки знущань, наруг терпіла, страшних і темних лихоліть,
Та жодного значка із змісту не втратила, навіть на мить.
Чи можемо недовіряти книзі людській і неземній,
Що змінює життя людини, дарує здійснення надій?
Проста і зрозуміла мова біблейських історичних тем.
Їх зміст і суть Божого слова читач сприймає без проблем.
І разом з тим складна у тому, що цей простий і мудрий зміст
Не заперечує науку, її збагачення і ріст.
А відкриття нових законів, природних явищ і ідей
Підтверджують біблійні тези про Світ й походження людей.
Творець Всевишній у свій час Землю створив, живих істот
Із здатністю до подолання непередбачених пригод.
І еволюція у світі відіграє важливу роль,
За видами слідкують гени – на них покладений контроль.

Жодного доказу прямого еволюційного зв'язку
Живих істот, їх видозміни в конкретно взятому зразку.
Людина, як і всі істоти, теж зазнає природних змін:
Завжди лишаючись собою, не стане мавпою взамін.
Для будь-якого інтелекту еволюційного шляху
Є досить місця в голові знайти комірчину глуху.
Завбачливо Творець Всевишній мозок Людини збудував,
Щоб користатись ним частково, більшість комірчин приховав.
У чому задум той Господній поки-що людям не збагнуть.
Та прийде час, з Божої ласки усі пізнають його суть.
І зараз прикладів багато, коли пророки і святі,
Ті, що наближені до Бога, вже користуються в житті
Розумом Вищим, Незрівнянним. Поради їхні і мольба
Неоціненні для Людини Божої сфери пізнання
Та Світу – рук Його творіння. Щоб не блукати навмання,
Пізнати Всесвіт і довести істини нашого Творця,
Біблійським вченням керуватись треба з початку – до кінця.
Прориви здійснити в науці, і до прообразу свого
Створити техніку могутню з милості й дозволу Його.
Плануючи польоти в Космос, в віддалені від нас Світи,
Маємо роботи створити і механізми ті знайти,
Щоб кожний робот мав властивість міняти функції свої
При зміні зовнішніх обставин – долати шлях в чужі краї.
В разі потреби, щоб зумів він створить подібного собі;
Втілити розум у творіння, і виживання в боротьбі.
Вузли відновлювати вчасно, тримати справним зореліт,
Тоді лиш зможемо у космос тривалий здійснити політ.
Глибокі пізнання природи лишають менше запитань
Про те, хто є Хазяїн Світу, про здійснення Його завдань.
Вчені, що вірили у Бога, в науці задавали тон.
Тарас Григорович Шевченко, і навіть сам Ісаак Ньютон,
Геній колишній Лев Уоллес, впертий заклятий атеїст,
Понищити мав християнство, розум сповідуючи й хист.
Будучи чесним, принциповим і вивчивши життя Христа,
Впав на коліна й просльозився і сам прокляв свої уста.
Він написав книгу «Бен Гур», в якій доробки не малі,
Подій пов'язаних з Христовим перебуванням на Землі.
Люїс – професор і агностик, разом з тим чесний чоловік,
Признавши Біблії Писання, Спасителя прийняв навек.
Джон Сінгелтон, юрист з найкращих, всі докази обґрунтував

І вірогідність воскресіння Христа Спасителя признав.
А Симон Грінліф, як відомо, юриспруденції знавець,
Впевненість висловив по фактах учнів Христа і (як взірець!)
Настирливість в доказах правди, жертвоність їх і боротьбу.
І вже нікому не спинити віри Христової ходу!
Французький фізик і філософ Блез Паскаль, у свій час сказав:
«Є порожнеча в кожному серці, хочу, щоб кожен про це знав.
Її заповнить Бог лиш зможе через Свого Сина Христа –
Життєве кожного бажання, людська потреба і мета».
Більше трьохсот пророцтв в Писанні – все про Христа, за сотні літ
Його народження земного: незвичної появи в світ,
Безгрішного життя, страждань... і зцілення, й пророкувань,
Про смерть Його і воскресіння Його незвичних міркувань.
Та навіть і сучасні вчені, історики різних країн
Єдині в тому, що з Ісусом наш світ зазнав суттєвих змін.
І літочислення нове... ділить історію навпіл:
Це – до народження Христа..., та після Нього – новий стиль.
Найбільш впливова особистість в людській історії віків:
Він вождь і вчитель всіх народів, всіх континентів, всіх часів.
Скріплялась віра у Христа.. і до всього, що Він навчав.
Про смерть Свою і воскресіння Він наперед передбачав.
І спорожнілий гроб Господній, Його поява у юрбі
Змінили недовіру учнів до Вчителя, і в боротьбі
Всепереможній і дієвій, втрачаючи навіть життя,
Вчення Христа несли у маси, просили в Нього каяття.
Зустрічі після воскресіння переконали їх усіх:
Приймає їжу, розмовляє. Дійсно, Живий серед живих.
Віру народу в воскресіння не похитнули вороги.
Тож православ'я світ змінило, сіючи правду навкруги.
Щастя і спокій, наступає, коли Господь у серці є,
Молитву щирю воздай Богу, впусти Його в життя своє.
Де ширились Його ідеї, зникало рабство назавжди,
Там шанувались шлюб, довіра, позбувся люд страждань, нужди.
І розвивалася освіта, Людина прагнула до знань,
Міняла погляди на світ. – Й немає меж її бажань.
Не всім прийти до Бога легко. Безліч вагань, хибних думок,
І сумніви, і недовіра утруднюють ваш кожен крок.
Де взявся Всесвіт наш могутній, його початок і кінець?
Як з пороку створить людину? А чи насправді є Творець?
Чи Біблія говорить правду? А з тими як, хто не вивчав

Біблійські істини й поради, збився з дороги, заблукав?
Чом добродушний наш Отець зло допустив в своїм творінні?
Чому не прийме всіх до себе? Адже ми всі його насіння.
Чи дійсно був Христос син Бога, чи просто вчитель – мораліст?
Чи Сам Господь то був, можливо? Як пояснити Його хист:
Зцілення ран, тяжких недуг, і воскресіння, навіть мертвих?
Дивують нас: учні Христа, їх докази правдиві, вперті,
Зачаття непорочне Діви, і пекло, і майбутній рай,
І існування християнства. Запитань непочатий край.
Треба набратися терпіння, вперед іти за кроком крок...
Тож недовіру подолати – складний для кожного урок.
Вивчити суть складних процесів нам допоможуть пізнання –
Це розум, досвід і визнання авторитету джерела...
Логіки метод дав можливість різних законів відкриття,
Якими людство скористалось, скрасило зміст свого життя.
Вже осягнули достеменно ми куцим розумом своїм:
Наша Земля не плоска – кругла, і що на ній є «Крим і Рим».
Знаємо ми про існування інших планет, зірок, систем.
Та до кінця пізнати Всесвіт – питання зовсім не просте,

П'ЯТИКНИЖЖЯ МОЙСЕЄВЕ

СТВОРЕННЯ СВІТУ

Родовід Адама

↗ Явал – *пастухи*

Адам → Каїн-Енох... Ламех → Ювал – *музиканти*

↘ Тувалкаїн – *ковалі*

Адам → Авель (вбитий)

Адам → Сиф ... Ламех → Ной

А починалося все з того, що Бог наш задум Свій здійснив,
Створивши Всесвіт для людини, вічне життя їй уділив.
І знадобилося всього лиш сім днів космічних – неземних,
Щоб серед раю безтурботно, безпечно жити кожен зміг.
Спочатку Слово Бог у Бога, й нічого, – жодного з імен.
Світло і темряву безмежну Він розділив за перший день,
За другий – суходіл з водою розмежував Бог на Землі.
На третій день – трава, дерева – пишна рослинність, взагалі,

Весь суходіл заповонила. Розсіяне рослин насіння
Змінило різнобарвність світу. Творцю сподобались творіння.
Четвертий день – на небозводі численні зайнялись зірки.
Сяюче Сонце, блідий Місяць – для людства вічні маяки.
Темрява й світло розділились, щоб відчувати плин подій.
І час Земний линув в майбутнє, сповнений Господа надій.
Птахи в повітрі, риба в морі та дивовижні плазуни –
Живі істоти розмножились в джунглях Земної цілини.
Це п'ятий день творіння Бога. А вже на шостий, крім звірят,
В світі з'явилася Людина – вінець утворених плеяд.
Поставши з пороку земного за образом її Творця,
Отримала в порядкування Землю й все інше від Отця.
На сьомий день Земля і Небо і воїнство Його святе
стали завершенням творіння. Побачив Бог, що добре це.
Коли ж свої творіння Світу Господь Людині доручив,
Задовольнився Він творінням. Після роботи відпочив.
В Едемі рай земний Людині подарував навек Господь,
Щоб ми жили в злагоді завжди, без страху, злиднів і турбот.
Сади розкішні над водою, поселення риб у річках,
І розмаїття звірів диких, гриби і ягоди в лісах.
Все для людини: їжа, вжиток – аби продовжувати рід.
Одна єдина заборона – не споживати в їжу плід
Із дерева у центрі раю – для пізнання добра і зла.
На жаль, зірвати плід спокуси, втриматись Єва не змогла,
Ще й згодувала ним Адама. І впав на них і людство гріх.
Бог наказав своє творіння. Як непокірних, бунтівних,
Їх було вигнано із раю, щоб в поті добували хліб,
Щоб жінка мучилася в родах, вік плазував зміїний рід.

ПОДІЇ ДО НАРОДЖЕННЯ НОЯ

Грішить продовжувало людство із тих прадавніх-давніх пір:
Каїн, рільник, що син Адама, з братом розправився, як звір.
Бо пастуха сприйняв Бог жертву, Авелем дану від отар,
А Каїна Він не признав, не зглянувсь на його товар.
Тож Каїн ревністю пройнявся: повстав на брата, вбив його.
І намагався приховати – не визнавав вчинку свого.
Та рідний голос крові брата до Бога від землі звучав.
Бог засудив убивство брата, і Каїна Він покарав:

«Ти житимеш, як заволока. Будь проклятий від уст землі!
 На ній ти працювати будеш – сили не діждешся її».
 Каїн признав: «Мій гріх цей більший, ніж знести можна покарань.
 Ти вигнав із землі святої, я не уникну намагань
 Вбити мене кожним зустрічним. Я заволока, мандрівник».
 Щира мольба і покаєння вихлистували душі крик.
 І Бог вмістив на нього знака – зустрічний щоб його не вбив,
 Бо семикратно покарає убивцю, хто б це не зробив.
 Життя забрати може той, хто для людини його дав.
 Це дійство чиниться лиш Богом. Потрібно, щоб це кожен знав.
 В країну Нод на схід Едену, з – перед Господнього лица
 Зник Каїн, щоб його потомство в майбутнім славилу Отця.
 Потомки Каїна із часом втрачали прокляття порок.
 Один із Каїна нащадків – Ламех, що мав двоє жінок
 Від Ади породив Явала, який став батьком пастухів,
 А брат його (звати Ювалом) – всіх музикантів, гуслярів.
 І Тувалкаїн, син від Цілли – батьком ковальських справ майстрів –
 Плеяди тих, що чудо творять – людей мистецтва – ковалів.
 Сто тридцять років мав від роду Адам і сина породив,
 З насіння іншого ніж перше, коли родив перших синів.
 Ймення Господне призивали, назвали сина того Сиф.
 Потомство Сифа розмножалось на паралелях всіх земних.
 І народився Ной в Ламеха, що Сиф їм родоводом був.
 Ной, будучи правдивим, чесним, милість у Господа здобув.

КАРА БОЖА. НОЙ І ЙОГО НАЩАДКИ

Родовід Ноя

↗ Яфет – додани, китти ↗ Ізмаїл

Ной → Сим → ... Терах → **Авраам** → **Ісак**

↘ ↗ Куш → Німрод → **Лот**

– Хам – Міцраїм → *луди, анами, нафтухи, легаві, патруси, филистимляни, каслухи*

↘ Фут

↘ Ханаан – ханаани

А людський рід все більше й більше заглиблювався у гріхи.
 Розбещення, думки зрадливі давали наслідки лихі.
 З-поміж вродливих дочок людства брали в жінки Божі сини
 І силачі славні від віку тоді з'явилися на Землі.

Блуду людини не стерпівши вперше Господь пожалкував,
Про те, що на Землі людину створив і вольності їй дав.
В Своєму серці засмутився, із жалем в серці говорив:
«Зітру людину, що створив Я, всіх звірів, птаство, плазунів».
В своїх невинний поколіннях Ной з жінкою, його сини
Були для Бога милостиві, – світ врятували лиш вони.
Звелів Господь, щоб Ной негайно ковчег із дерева зробив,
Жінку, синів із їх жінками на свій корабель відрядив.
По двоє із всього живого, та їжі щоб було на всіх,
Щоб їх життя порятувати. Всіх інших знищити за гріх...
По семи днях прорвалась прірва і хлинули дощі з небес,
І сорок днів й ночей бурхливих не припинявся цей процес.
Джерельні хлинули потоки з безодні водяних печер.
Вода постійно прибувала сто п'ятдесят днів і ночей.
Ноїв ковчег пристав, нарешті, аж до вершин гір Арарат.
Усе живе пішло під воду. У небуття канув розбрат.
Вода спадала стільки ж часу, за скільки прибула вона.
Ось появилися вершини. З долин вода ще не зійшла.
Ной крука відпустив в політ, щоб віднайшов собі житло.
Та крук вертався на спочинок. Гніздитись місця не знайшлося.
Польоти ці тривали доти, поки обмилилась земля,
Гори відкрилися для ока, і суходіл виднів здаля.
Послали в розвідку голубку, яка вернулася назад.
За сім днів повторили спробу. Цей раз пішло діло на лад.
Вернулася пташка до ковчега – в дзьобі оливковий листок, –
Так між ковчегом й суходолом був налагоджений зв'язок.
За сім днів після того знову пташку спровадили в політ.
Не повернулася голубка землю побачивши і світ.
Дах із Ковчегу було знято. І зглянувся Господь на них.
Ной вивів із Ковчегу жінку, синів і невісток своїх.
І Бог сказав: «Хай все живе, що збереглося на кораблі –
Люди, тварини – хай рояться, розмножуються на Землі.
Ной збудував жертвник Богу. Худоби різної й пташок
На цілопалення приніс він. Почавсь новий життя виток!
Господь сказав: «Більше не буду карати землю й лихий люд,
Бо вже від віку молодого нахил людини гріх і блуд.
І не вбиватиму живого надалі, по всі дні землі.
Сівба-жнива, зима і літо, холод і спека, ночі й дні
Вже не припиняться ніколи. Плодіться, наповняйте світ!
Щоб все було як вимагаю, складаю з вами заповіт.

Не буде на землі потопу, щоб душу нищити живу.
Знак заповіту, що даю Я – веселку залишу Свою.
Підвладні для людини звірі, ліси, і води і поля. »
Яфет, Сим, Хам, – це сини Ноя. Від них залюднилась земля.
Ной виноград садив і часто вином безмірно ласував.
Одного разу дуже п'яний, оголений в наметі спав.
А син його найменший, Хам, підгледів й розповів братам
З насмішкою до свого батька. Не повелись брати як Хам –
Прикрили наготу тихенько, не споглядаючи його.
Батько, про гріх Хамів дізнавшись, не приховав гніву свого:
«Проклятим будеш вражий сину, рабом рабів своїм братам».
Від тоді Хам першим рабом став, тобто є батьком Ханаан.
Від сина Хама Ханаана скрізь розповсюдились роди:
Аж до Содому і Гомори, до Цевоїму, до Адми.
А ще є Хамові нащадки, сини – Куш, Міцраїм і Фут.
Від синів Хама іновірці й раби початок свій беруть, –
А від Німрода, що син Куша, мисливця дужого в роду
Родилось нове покоління. Набрали велетні ходу.
Царства великі будували – це Вавилон, Ерех, Аккад,
Калне на землях Шінеара, і навели повсюди лад.
Розпочали будову башти, – дістати неба висоти.
Побачив Бог, що зможуть люди своєї досягнуть мети:
Змішав в людей Він різні мови. Порозумілись не змогли.
У мовні групи об'єднались, та розселились по землі.
Міцраїм лудів породив, анамів, славних нафтухів,
Мужніх легавів і патрусів, филистимлян і каслухів.

НАЩАДКИ СИМОВІ. АВРАМ

Аврам → Ісак

↳ Ізмаїл

Терах від Сима був нащадком, – сина Аврама породив,
Який невдовзі стане батьком цілих народів і родів.
Вийшов Аврам з землі Хорану, із дому батькового в Край.
«Володарем земель цих будеш, – сказав Господь, і пам'ятай:
Незліченні твої потомки заселять землю з краю в край.
Я тобі щит і охорона і сумніву у тім не май.
І Авраамом будуть звати, бо не Аврам ім'я тобі.
І заповіт Мій із тобою – до виконання назавжди: –

Тобі і всім твоїм нащадкам. Від роду, всіх чоловіків
У крайній плоті обрізання здійснити, після восьми днів.
У не своїй землі приходоком твоє потомство довгий час
Буде в неволі сотні років. Карати, мучить будуть вас.
Лише в четвертім поколінні потомки вернуться назад.
Освоять до кінця цю землю, і запанує спокій, лад.
Усі повернуться з багатством, прийдеш у мирі до рідні,
В глибокій старості й пошані будеш переданий землі.
Жінці ім'я буде не Сара, а Сарра зватимуть її,
Бо син народиться від неї, – цілі народи і царі»...
Аврам тримав зв'язок із Богом під час скитань в чужій землі,
Йому приносячи пожертви, шляхи долаючи складні.
Господь важкі випробування над Авраамом учинив:
Сина Ісаака у жертву від Авраама він звелів.
Жертовник ось уже готовий і піднята була рука
На цілопалення принести улюбленця одинака.
В останню мить Ангел Господній призвав це дійство зупинить
І зв'язаний баран знайшовся, щоб Боже дійство завершить.
Благословив Бог Авраама за вірність Господу служити.
Розмножив Він його потомство, як зорі в небі на весь світ.
Тож від Агари, що рабиня, в Авраама Ізмаїл був син,
Потомки від якого згодом помножили число країн...
А від Яфета сина Ноя додани і китти пішли,
Які у різних кутках світу місце під Сонцем віднайшли...
На гріх далася людям воля. Гріхи їхні не мали меж.
Погрузили у гріхах страшених міста Содом й Гоморра теж.
Із мешканців цих міст лиш Лота вдалось з сімейством вберегти,
Бо справедливим, чесним був він, на допомогу міг прийти
Тому, хто мав в чомусь потребу. Щоб справедливість захистить
Бог зруйнував Содом й Гоморру. Зникли міста за одну мить.
А двоюрідний брат Авраама, Лот, залишився із дітьми,
І на горі осів, в печері, в місцях покинутих людьми.
Перетворилась жінка Лота у стовп соляний, назавжди,
За нехтування заборони, коли тікали від біди.
Щоб забезпечити потомство в тому безлюдному краю
Прийшлося проявляти хитрість та винахідливість свою.
Тож дочки Лота скористались, що батько п'яний від вина,
Потребував в нетямі жінку. Згодом розширилась рідня:
Моава старша народила, батька моавів – їх синів.
Молодша – Бен-Аммі. Він батько синів Аммону до цих днів.

РІД ІСАКА. ЯКІВ

↗ Ісав

ІСАК → **ЯКІВ** – Рувим, Симеон, Левій, Юда, Завулон, Іссахар,
Дан, Гад, Асир, Нефталим, **ЙОСИП**, Веніямин

Ісак узяв в жінки Ревеку, в неї родились близнюки.

Ісав і Яків на імення, з них вирости чоловіки.

Ісав до ловів був придатний, Яків в наметах кочував.

Ісав своє первородство меншому братові продав,

Який обманом взяв від батька благословення і не зміг

Спокійно залишатись дома, ждати, щоб брат його настиг,

Убив за підлість і зневагу до батька рідного, який

Сліпим був, ще й старий літами. Яків зібрався і мерщій,

З наказу матері і батька, негайно вирушив в дорогу.

Біля криниці при дорозі втомившись, помолився Богу.

Анголи в сні йому з'явилися і Бог його благословив,

Щоб згодом із своїм потомством ці землі заселить зумів.

Це місце він назвав дім Божий, дочку Лавана тут зустрів.

Вона отару напувала. Яків про себе розповів.

Сподобались одне одному. А день збігав і в надвечір'ї

До дому Рахіль він відвів. Коли з'явилися на подвір'ї

Радо зустрів його Лаван. Прийняв до себе у сім'ю,

Пропонував сім літ служити, щоб видати дочку свою.

Сім років миттю пролетіли, бо Яків дівчину любив,

Та батько, Рахіль в ніч весільну, її сестрою підмінив.

Вона є старшою дочкою і по закону цих місцин

Першою заміж мала вийти. Яків погодився із тим,

Що ще потрібно сім літ праці, і не абияких зусиль

Тих забаганок подолати, щоб у жінки взяти Рахіль.

Роки швиденько промайнули. І від дружин, як Бог велів,

Та їх невільниць, народились дочка й одинадцять синів.

Яків давно рвався додому, просив Лавана відпустить,

Та той завжди давав відмову і кожен раз лишав служити.

За плату обіцяв худобу, то полосату, то в зірках,

Що винятками є в природі, яка в незвичних кольорах.

Яків давав Лавану згоду, на ці насмішки не звертав,

Він парував худобу в стада, а потім з цього користь мав.

І ще шість років знадобилось служити Лаванові й собі,

Щоб стада збільшити худоби, перемогти у боротьбі.

Стадо зіркових й полосатих міцніло, кількісно росло.
І Яків, з Богом батька в серці, своє звеличував добро.
Бог наказав йому вернутись на землі, в батьківські краї,
Гріхи спокутувать минулі, здійснить призначення свої.
Яків, зібравши все сімейство, таємний план оголосив:
«Жінкам зібрати з дому речі! – І всіх в дорогу попросив –
Сини, хай, табуни худоби спровадять у далеку путь.
Батьки у землях ханаанських на нашу допомогу ждуть».
Лаван дізнавшись про їх втечу, за сім днів, доганяє їх.
Висловлює свою образу на зраду родичів своїх:
«Здійснив обман й пограбування, тайно покинули мій дім,
Разом з онуками і дітьми, з божками і добром моїм.
Не дали змоги попроситись, радо провадити рідню».
«Не правда – Яків відповів: – Не потерплю таку брехню.
По-перше, дозволу на просьбу, що від мене була не раз,
Отримав лише заборону. І на кінець настав той час,
Коли сам Бог мені дозволив, піднятися рабу з колін.
По-друге, все добро нажите, це все, що Ви і Бог велів:
Це зіркова і полосата плата худобою від Вас.
Божків Ваших не забирали. Тож ображаєте Ви нас.
А хто злодійство це вчинив, життя злочинця на кону.
За неповагу і провину, сам голову йому зітну».
Яків не знав. Рахіль – злочинець. Хоча і дивним був мотив. –
В домі їх мали за чужинців. За працю батько не платив.
Тому Рахіль вчинила злочин, тому й пішли всі на обман.
Та обійшлося без сюрпризів. Не зміг божків знайти Лаван.
Рахіль сховала цю пропажу під себе, сидючи в сідлі.
Сказала, – я не можу встати, жіноче зараз при мені.
Так обдурила вкотре батька, а далі мирно всі велись:
Навели межі між собою і кожен в свій край подались.
Переживав Яків за зустріч з Ісавом, із своїм братком,
З яким були лихі стосунки. Тож пробирало холодком.
Для себе Яків по закону рабського титула дістав,
Бо з двійні першим появився на світ не Яків, а Ісав.
«Як відбуватиметься зустріч? А чи простять вони мені?»
Нестримно час летів назустріч, у спогадах минали дні.
Яків завжди мав милість Божу. В скрутні моменти, як завжди,
В дорозі на шляху до брата йому з'явилися ангели.
Назвав те місце «Божий табір» – ім'я йому Маханаїм.
Душевно умиротворившись, Яків відчув, що Бог із ним.

Налаштував він подарунки, і мудрості повчав послів,
Щоб гідно зустрічали пана, чемних дотримувались слів.
Він вирядив послів в дорогу. Слідом продовжував свій шлях.
З дарунками для свого пана. Душа змирилась, зникнув страх.
На два гурти розбив свій табір, погоничам роздав наряд,
І рушили в складну дорогу. В поході злагода і лад.
Уже потік Яббок здолали, Яків лишився на нічліг.
Та незнайомиць, Муж всесильний, ступив до нього на поріг.
Змагався Яків з незнайомцем аж до досвітньої зорі.
І на кінець заговорили. Змирилися богатирі.
«Яке ім'я носиш ти нині?»- Муж – незнайомиць запитав.
У відповідь почув Він: «Яків... А з ким усю ніч я змагав?»
«Пощо питаєш ти про Ймення? Ти богоборець, відчайдух,
Тому від нині ти не Яків – Ізраїль, ти, для твоїх слуг».
Яків в лице пізнавши Бога, назвав це місце Пенуїл,
А сам відомим залишився з ім'ям величним – Ізраїль.
Прикульгував на одну ногу після натужених змагань,
Як знак того, що Бог торкався його стегна й порушив тканьь.
Майбутнім Якова потомкам не їсти аж до цього дня
Жили стегна, що на суглобі... А зараз стрілася рідня...
Зворушлива зустріч з Ісавом, – обійми, ніжні почуття,
І поцілунки, й сльози щастя, і братські щирі каяття.
Признання, в обмін подарунки, – зблизили заново сім'ю.
Яків подався до Суккоту, Ісав, дорогу мав свою.
Доки на рідну землю вести свою сім'ю, безліч пригод
Ззнає Яків небезпечних, зустріне не один народ...
Син Гамора збездечив Діну, Лії і Якова дочку.
Не захотіли брати Діни образу стерпіти таку.
Хоча ніби згодились браття, щоб він її за жінку взяв,
Поставивши йому умови, які він з радістю прийняв.
Бо Діну з самого початку Сихем насправді полюбив,
І щоб за жінку її взяти у батька дозволу просив.
Та за законами не можна дочок Ізраїля чужим
Видати заміж за мужчину, що в плоті був не обрізним.
Жителі міста дали згоду, і обрізання прийняли.
Не знали про підступні плани безжальних Якова синів.
На третій день, коли мужчини в найтяжчій стадії були,
Їх повбивали брати Діни, усе забрали, що могли:
Їхніх дітей, жінок, худобу, пожитки їхні і добро
Понищили масток їхній і міста ніби й не було...

«Зробили мене нещасливим, – Яків сказав своїм синам,
Зненавидженими ми стали у краї ханааненян».
Відповіли Симеон і Левій: «Чи ж ти дочку хотів свою,
щоб блудницею вона стала і залишити в цім краю?»
Яків думками переймався. В скруті такій не вперше він.
В таких випадках Бог з’являвся, і змінювався часу плин.
І ось почув він голос Божий: «Вставай і йди до Бет-Елу,
Жертовника зроби там Богу. Будеш господарем в Краю,
В землях Ісаака, Авраама». І Бог його благословив.
Яків зібрався у дорогу, усе зробив як Бог велів.
А коли рушив із Бет-Елу, за версту до Землі Ефрат,
У синів Якова з’явився дванадцятий найменший брат.
Рахиль, вмираючи від болю, назвала сина Бен-Оні.
Для батька був він «син правиці», тобто з ім’ям Веніямин.
Похована Рахиль в дорозі, сьогоднішній це Віфлеєм,
Де вам історію розкажуть й надгробний пам’ятник знайдем.
Перебуваючи в цім краї ще не один гіркий момент
Прийшлося відчути Ізраїлю. Дізнався він про один секрет.
Рувим, що син був перворідний, батька наложницю скусив,
Вніс неприємності в родину і батькове ім’я зганьбив.
Прибув на рідну землю Яків, до Мамре, до Кирят-Арби,
Де разом з братом, з рідним батьком не страшні труднощі любі.
А згодом батька поховали. Скінчилися літа і дні,
Впокоїлась душа Ісаака, він прилучився до рідні.
Йому було не мало років: – сто літ іще вісімдесят.
На його землях залишилися Яків й Ісав, Якова брат.
Згодом Ісав осів з сімейством у землях на горі Саїр,
Щоб пасовищ мати удосталь й між пастухами був би мир.
Господарем земель батьківських лишився Яків назавжди,
Помножилося господарство, ні в чому він не мав нужди.

ЙОСИП І ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЬ

Родовід Йосипа

↗ Єфрем

ЙОСИП

↘ Монасія

Йосип худобу пас з братами. В батьків любимчиком він був.
У старості з'явився хлопчик. Батькам він молодість вернув.
Для Йосипа вбрання красиві, відмова від тяжких робіт.
Мазунчик і донощик батьків, забава на закоті літ.
Брати малого незлюбили, робили все йому на зло.
А доконав братів він снами. Таке вже в снах тих наверзлось: –
В'яже снопи він із братами. Ніби піднявся його сніп,
А всі снопи братів вклонились із дякою йому за хліб.
А другий сон про Сонце й Місяць та ще одинадцять зірок,
Які вклоняються покірно, немов він справді є пророк...
«Він візьме нас під свою владу, а разом з тим наших батьків?
Не жити нам з тою ганьбою, спокійно ждати тих років!
Невже оце мале нещастя над нами верх візьме колись?
Його негайно треба вбити!» – На цьому всі думки зійшлись.
І ось в черговий раз від батька синок отримавши наказ
Зустрів братів на пасовиськах. Не зрозумів їхніх образ.
Брати одяжу з нього здерли, хотіли самосуд чинити,
Та старший брат, Рувим, спинив всіх, – «Не так ми маємо робити. –
Залишимо живим у ямі і вимастимо у багні,
У крові вбитої худоби. Нехай валяється на дні.
Без нас Бог прийме його душу. Вбрання ми батьку віддамо,
Так ніби Йосип заблуdivся, в степу йому не повезло. –
Від звірів диких він загинув і ледве ми його знайшли».
Сподобалася думка брата. До висновку усі прийшли
І таку версію схвалили. Найглибшу відшукали яму,
Брата закинули до неї, і жертву залишили саму...
На горизонті появилася на зустріч в'юнкий караван.
Всі пастухи і хто торгує радо стрічали єгиптян.
На думку Юді раптом спало, що можна Йосипа продати.
Брати подумали, що дійсно із цього можна користь мати.
Та не знайшли вони малого, бо яма вже була пуста.
Торговці витягнули хлопця і він вже був у єгиптян.
А брати батька обманули, – удар смертельний завдали, –

Ніби знайшли брата одежу, а звірі тіло розтяли.
В безмежному батьківським горі за рідним плакав він дитям,
В жалобі Господу молився, просив у Нього каяття
За всі гріхи, які вчинив сам протягом власного життя.
Сини і дочка потішали. Не помагало співчуття.
Яків у Господа просив: «Якщо в тому моя провина,
Не розлучай мене із ним і забори мене до сина».
Тим часом Йосипа відвезли до царедворця Потіфара
(Начальником він охорони), – йому сподобався товар.
Керуючим у господарстві поставили і він зажив.
Завжди мав милість Божу Йосип. Довіру в пана заслужив.
Красивий, статний і успішний, і щиросердний працівник
Повагою користувався. Тривало це не один рік.
Допоки жінка Потіфара у пристрастях своїх страмних
Свої здійсняла домагання. Йосип не йшов на такий гріх.
Та зручний вибравши момент, вхопилась за його одежу,
Щоб силою втягнути в ліжко, згасити пристрасті пожежу.
Він вислизнув з свого вбрання і вибіг голим за поріг,
А жінка крику наробила: – «Рятуйте! Хто подумать міг,
Що раб, якому довіряли, здійснити захотів наругу».
Хазяїн гнівом розгорівся. Не дивлячись на всі заслуги
Він до тюрми його спровадив, за те, що зло таке здійснив.
Але й в тюрмі він відзначався, вдало розгадуючи сни.
Про неймовірну його здатність скоро дізнався фараон
І наказав його привести, щоб відгадав химерний сон.
І Йосипа до фараона доставили прямо з тюрми.
Останнім часом фараону все сняться однотипні сни:
Про сім корів худих і ситих. І те цікаво, що худі
Поїли всіх корів добротних. Усі вони вийшли з води.
Такий же сон про колоски здорових і тонких як тінь...
«Сім років поспіль голод буде. – повідав Йосип без сумлінь, –
Після семи років врожайних. Бог сповіщає про це вас.
За ці роки слід назбирати їжі й пожитків про запас.
А стільки статків накопичить зможе розумний чоловік,
В кого довіра від людей, хто чесно працювати звик».
«Чи знайдеться між нас людина, як ти, що Дух Божий в тобі?
Тому урядником найвищим, у домі, будеш при мені.
Із вуст твоїх слова розумні слухати буде мій народ.
Я від тебе лиш тронем вищий. Прийми як знак винагород:
Перстень вдягни з руки моєї, на шию золотий ланцюг.

Від нині ти над усім краєм, поплічник мій і вірний друг.
В одежі цій другим повозом тебе стрічатимуть завжди
Поклонами. Ти з своїм Богом є порятунком від біди.
Ім'я тобі Цофнат-Панеах. Оснату жінкою візьмеш,
Любиму дочку Поті-Фера, жерця Ону. І ти приймеш
Найвищу владу над всім краєм». . . Родючою стала земля.
Їжу збирали всі сім років. Звозили зблизька і здаля.
І як піску морського кількість збіжжя зібралось в єгиптян.
Літа голодні насувались так, як вбачав Господній план.
У Йосипа двома синами, в цей час, поповнилась сім'я, –
Назвали одного Єфремом, іншого звать Монасія.
Голод поширювався краєм, згодом всю землю охопив.
Усі шукали порятунку і фараон оголосив:
«Цей порятунок у Єгипті і тим, хто має в тім нужду,
До Йосипа звертатись треба, щоб пережити ту біду».
Цим скористались єгиптяни і люди із чужих країн,
За срібло їжу купували, здійснювся й речовий обмін.
Синів своїх послав і Яків купити хліба в єгиптян.
Найменшого лишив при домі. Не зникла біль душевних ран.
Він сина Йосипа утратив за низьку скоєних провин,
Пом'якшував його скорботу найменший син, Веніямин.
І ось брати вже у Єгипті, і Йосип зустрічає їх.
Обличчям до землі вклонились. Йосип впізнав братів своїх,
Але не подає він виду. Просить прихожих роз'яснить:
Звідки вони? Яке сімейство? Згадав він про дитячі сни.
Згадав про злісні ті діяння, вчинок насильницький братів,
Про рідну кров, що тече в жилах, і ком до горла підкотив.
І до сусідньої кімнати негайно Йосип завернув,
Щоби невідомим братами лишитись. І сльозу змахнув.
Зібравшись з духом, і водою холодною вмивши сльозу,
З'явився знов перед братами. Відчули всі вони грозу.
Він звинуватив їх в обмані й тримав в ув'язненні три дні.
«Веніяміна хочу бачить! Його доставите мені».
А потім залишив одного, всіх інших хлібом загрузив.
Разом із хлібом їхнє срібло в мішки покласти він велів.
Нав'ючивши ослів мішками, пустилися в похід брати,
Лишивши у неволі брата. А із приходом темноти
Прийшлося в дорозі ночувати. І виявили, що в мішках
Крім хліба мають ще і срібло, яке було в їхніх руках.
Мабуть нас хочуть звинуватити і запроторити в тюрму.

За що на нас такі страждання, дорогу перейшли кому?
Чи може то гріхи за брата, якого погубили ми?
З полегшенням тоді зітхнули, коли до Краю прибули.
Тоді все сповістили батьку. Поник в журбі й скорботі він.
«Нащо ж повідали ви їм, що є в вас брат Веніямин?
Двоє синів я уже втратив. А втрата ще й малого сина
Погубить всі мої надії. О Боже! Це моя провина!...
Коли їди уже не стало, а голод все ще не вщухав,
Синів своїх знову на раду батько у немочі призвав:
«Щоб зберегти життя родини ви маєте хліб закупить».
«Не можемо без Веніямина туди й ногою ми ступить –
Сини відповідають батьку. – Й позбудешся нас всіх в ту ж мить».
«Тоді дарунки тому мужу із Краю нашого несіть:
Бальзаму, меду і ладану. Срібло його йому верніть,
Подвійну ціну за пожитки дайте йому, щоб задобрить.
І милостивим стане муж той, над вами змилується він.
Повернетесь всі додому, в тому числі, Веніямин».
В Єгипті згодом із дарами Цофнат-Панеах братів зустрів
І наказав приготувати їжу у власному дворі,
Прибулих нею пригощати. Перелякалися брати!
Старалися все роз'яснити, порозуміння віднайти.
«Мир вам! Не бійтеся нічого! Бог ваш і батьків дав вам скарб,
І ваше срібло у скарбниці. А ось Симеон, покірний раб.
Помийте ноги до обіду. Будьте в сердечному теплі».
Приготувавши подарунки, брати вклонились до землі.
Не міг утриматися Йосип й признався їм, що брат він їх.
В обійми кинувсь Веніямина. Змішалися і плач, і сміх.
«Це Бог, не ви мене послали, в Єгипет, щоб людей спасти,
Сім'ю від мору врятувати і щастя тут своє знайти.
Тут я зріднився із сім'єю з моїми рідними дітьми,
І фараону я поплічник, зжився з тутешніми людьми.
А все ж по дому я сумую. Бачити батька, чути вас,
Жити разом, в одному краї. Не за горами вже той час».
А фараон коли дізнався про батька Йосипа й братів,
Велів вози з Єгипту дати, переселити захотів
Усе сімейство із домами до Йосипа у Край його.
Хай користуються добром. Наказу слухайте мого:
«Нав'ючити їхню худобу дарами й хай вони ідуть
У Край ханаанський, у свій край, щоб згодом всіх сюди вернуть
Із батьком їхнім і хатами. Хай користуються добром

Землі Єгипту. Живуть з нами, збирають фрукти і зерно,
Щоб мати хліб, тай ще до хліба не за чужим – своїм столом.
Кожен отримає ділянки, своїм займеться ремеслом».
Послухалися Фараона, усе зробили як велів.
Про Йосипа почувши батько від несподіванки зомлів.
Не міг повірити розмовам, про Йосипа, його життя.
Перед очима промайнули миті гріховні, каяття.
Лише очима як побачив добром нав'ючених ослів,
Тоді повірив в своє щастя і не знайшов інакших слів:
«Досить! Живий ще Йосип, син мій! Піду, побачу поки вмру!»
Отримавши чудову звістку, розвіяв він свою журу.
З усім майном Ізраїль рушив, прибув до Беер-Шеви він,
Жертви приніс для свого Бога, який призвав до перемін,
Щоб не боявся йти в Єгипет, бо вчинить Бог із ним добро:
Народ розмножить в цьому краї з його коріння, й за одно,
Побачить втраченого сина, який в кончині його літ
Своєю рідною рукою закриє очі на цей світ.
Прибув Ізраїль до Єгипту, в країну названу Гошен,
Де батька свого зустрів Йосип в найщасливіший життя день.
Змішалися гарячі сльози в обіймах міцних на грудях. –
«Бога молю за Його ласку, нехай помру в твоїх руках,
Побачивши твоє обличчя, що ти живий стрічаєш нас!
Спасибі Господу моему, що дарував нам такий час!»

ЗАПОВІТ ЯКОВА СИНАМ СВОЇМ

І ще сімнадцять літ щасливих Яків прожив на цій землі,
Призвав синів перед собою і ось що він їм заповів:
«Рувиме – первородний сину, початок сили, моя міць,
Могутності вершина, велич. Не втримався, упав в грязь ниць,
Бо увійшов на отця ложе, збезчестив батька ти свого.
Цінився ти був, як водиця, та це тобі не допомгло.
Симеон і Левій, – зброя їхня, для них – насильства знаряддя.
До змови їхньої ніколи не ввійде хай душа моя.
І не прилучиться хай слава до їхніх зборів ні на мить, –
Вбили людину в своїм гніві, вола позбавили копит.
Проклятий гнів їхній, бо сильний, і лютість їхня є тяжка.
Їх розпорошу в Ізраїлі, доля їм буде не легка.
Юдо! Похвалять тебе браття! Рука на шиї ворогів.
Батька сини будуть вклоняться. Ти молодий лев і прудкий.

Ти з здобиччю вернешся сину і не відійметься берло,
Поки не прийде Примиритель, що послух буде до його.
Одежу пратиме у винах, у крові виноградній – шати.
Він мутноокий, білозубий, розумом й щирістю багатий.
А Завулон мешкати буде над берегом, де кораблі.
Розширить простір до Сидону своєї рідної землі.
Иссахар – то осел костистий – спокій побачив у добрі,
На плечі землю прихиливши, тягар щоб нести на собі.
А Дан судитиме народ свій, один з Ізраїльських родів,
Вужем при топтаній дорозі, отруйливим змієм шляхів.
Коневі п'яти змії кусає, щоб верхівець позад упав.
Спасіння Господи чекаю, щоб від гріха мене забрав.
Гад нападе на п'яти тих, хто смів на нього наступить.
Асир із хлібом буде ситним, по царські вміє він вчинить.
А Нефталим це вільна ланя, слова прекрасні видає.
І Йосип – виноградна вітка, родючим джерелом вверх б'є,
Спирається по крутім муру, що – раз міцнішим він стає.
Він наша гордість і розряда життя собі і нам дає.
Стріляли по йому із луку з ненавистю його стрільці.
Рамена рук його зміцнялись, одним з найдужчих став борців.
Ізраїля синів твердиня. Благословить тебе Господь!
З поміж братів ти головою досяг пожаданих висот.
Веніамин є вовком хижим, що свою здобич вранці їсть
Ту, що розділює на вечір. У тому його хижість й міць».
Яків прощався із синами, просив в печері поховать,
Там, де поховано Авраама, де предки всі його лежать.
Ноги свої втягнув до ліжка в смиренні, в спокої спочив.
Бальзамували тут його. Душу до рідних долучив.
А Йосип жив сто десять років діждавши третіх поколінь
Своїх синів і заприсяг він, – його народ зазнає змін,
Що Бог згадає Ізраїля, страждаючих його дітей
І виведе усіх з Єгипту у Край до рідних їм людей.
Царем Єгипту став вже інший, що Йосипа не признавав,
Змінив політику в Єгипті, – свої накази видавав:
Збільшив податки неймовірно для ізраїлевих синів.
Тяжкі роботи в будівництві, безбожно на полях гнобив.
Боявся цар, що цей народ сильнішим став за єгиптян
І в боротьбі із ворогами піде на підлість і обман.
Ніякі утиски й знущання; при родах вбивство малюків,
не вплинули на рід Авраама, що збільшувавсь продовж років.

Родовід Мойсея

МОЙСЕЙ → ГЄРШ

МОЙСЕЙ. ВІВІД ІЗРАЇЛЯ З ЄГИПТУ

Одну із жертв того режиму сподобала царя дочка
І прихистила ту дитину, яку над берегом знайшла.
Потомок Левія, що сином був Якову – ім'я Мойсей
Став сином дочки фараона. Він був для неї над усе!
Зростав розумним і сміливим, а нянею в нього була
Не інший хто, як рідна мама, яку сестра і найняла
Для фараонової дочки доглянути рідне маля,
Що Бог від смерті врятував. Його чекала вже Земля!
Любов до рідного народу ввібрав із молоком Мойсей,
Тому не міг зносити наруги; відвага й честь понад усе.
І кривдника, що бив єврея, він не задумуючись вбив.
Тіло сховавши у піску, свій злочин від людей втаїв.
Про вчинок цей люди дізнались. Мойсей від їхніх дорікань,
Від фараонового гніву втік у країну Мідіян.
Він там женився на Ціппорі – дочці місцевого жерця,
Що народила сина Герша. Лишався тут аж до кінця,
Коли помер сам цар Єгипту. Про зойк ізраїлевих синів,
Про стогін їхній, тяжку долю почув Господь і відновив
Свій Заповіт даний Авраму, Ісаку, Якову і всім
Синам ізраїльським, народу, що знемагав уже зовсім...
Худобу пас Мойсей у тестя, Ітаром його величать.
Прийшовши до гори Хориву, відчув він Божу благодать.
Побачив ангела, чув голос з вогню, що сяйвом відбивав
Це голос Бога лився з неба, Мойсея – грішника повчав,
Щоб той впритул не наближався, і зняв взуття, слухав й чекав.
Мойсей сховав своє обличчя, бо звучно голос той лунав:
«Я, Бог Авраама і Ісаака, і Якова прийшов сюди,
Щоб вивести народ з Єгипту, який знедолений в ярмі.
Бачив біду свого народу, його страждання, біль і зойк.
Тебе пошлю до фараона, з тобою я і твій пророк, –
Брат Аарон тобі у поміч. Ваші уста – Мої думки
Доб'ються згоди фараона... Все те на потім, а поки
Повинні ви переконати ізраїлевих синів, дочок,
Що визволите їх з неволі. В пригоді стане тут пророк.
Ознаки дам тобі могутні і чуда дивні учиню,

Щоб ви здійснили змогли успішно з царем єгипетським борню.
Збирай, Мойсей, синів і жінку, в єгипетський вертайся край.
Брат Аарон тебе зустрине. Мої поради пам'ятай!
Якщо не стануть тобі вірити, то чудо перше учини:
Хай посох твій стане вужем, потім за хвіст його візьми
Вуж перетвориться у посох. Засунеш руку за пахвину
І коли звільниш її потім усі побачать дивну зміну, –
Рука збіліє немов сніг, змертвіє зразу від прокази
Та коли вернеш за пахву – не стане смертної зарази.
Коли ще сумніви проявлять – води із річки зачерпни,
Пролий її на суходолі і кров буде замість води».
І ось Мойсей із Аароном серед своїх братів, сестер.
Ізраїля народ зібравши, їх переконують тепер, –
Слова Господні повторяють і чуда чинять на очах. –
Словам цим підкорились люди здолавши здивування й страх,
Та фараона неможливо в Божих словах переконати:
Не відпустив народ Ізраїля в пустиню, Бога святкувати, –
Принести в дяку Йому жертви, щоб мором їх Він не торкнув,
Мечем Своїм, Господнім гнівом, бо Фараон жорстоким був.
Прогнав Мойсея й Аарона, ще більше став народ гнобити,
Щоб витравить дух непокори. Мойсей не міг так далі жити.
Сини Ізраїлю знемагали. В погіршенні свого життя
Винили, перш за все, Мойсея. Просив він щиро каяття
У Господа, що не зуміє доручення Його здійснити.
Народ йому не довіряє і недовіра ця гнітить,
Унеможлиблює діяння всю справу зводить нанівець.
Чому вчинив таке з народом? Бог, справедливості вінець!
Господь промовив до Мойсея: «Тепер побачиш що вчиню, –
Своєю сильною рукою сам фараон скінчить борню
Тим, що звільняючи народ наш із краю рабського й знуцань
вижене всіх вас із Єгипту. Кінчиться час поневірянь.
А серце поступово твердне у фараонових грудях
І не одна настигне кара, щоб згодом появився страх,
Який і змусить фараона, Мною задумане вчинить.
Невідворотно й невблаганно вже наближається та мить!
І зустріч вашу з фараоном почніть із палиці-вужа,
А потім будуть настанови доки настане та межа,
Що фараона страх обійме, і від тоді за всяк-ціну
Єгипетську землю звільнити захоче він і не одну
Поступку зробить для вас гожу, бо присуди такі Мої.
Поклавши руку на Єгипет Я виведу війська Свої.

Народе Мій, сини Ізраїля, як Я сказав так і вчиню!
Я є Господь ваш, ваша сила, сила небесного Вогню.
Для фараона замість Бога буде Мойсей, а Аарон
Пророком буде для Мойсея – виконуйте Божий Закон».
Коли Мойсей із Аароном з'явилися перед царем,
Він зажадав здійснити чудо. І палиця стала вужем.
Чудо зуміли повторити від фараона мудреці,
Та палиця від Аарона пожерла палиці всі ті.
Затвердле серце фараона не слухалось їх домагань.
На другий день біля води сталося перше з покарань.
Після наступної відмови перетворивши воду в кров,
Мойсей нічого не добився. Це чудо фараон зборов
Із чаклунами й мудрецьями. А щоб дістатись до води
Копали землю біля річки так позбавляючись біди.
Сім днів по тому, нова кара настигла фараонів рід: –
Жабами сповнився Єгипет, таких тут не було ще бід.
Вони наповнили оселі всіх фараонових родин,
Рабів його, їхні постелі. Тоді лиш попросили змін,
Щоб відвернути це нашестя. Мойсея фараон благав
Молитися із Аароном і їм натомість обіцяв
Народ Ізраїля відпустити, щоб жертви Господу приніс.
А як полегшення прийшло знову отримали сюрприз
Твердого серця фараона – обіцянки він відміняв.
І після покарань всіх інших аналогічно він вчиняв.
Що раз, то гірші покарання. Десяток їх усіх було:
Вошва і мух роїв нашестя, мор на худобу за одно,
Град руйнівний із сараною, суцільна темрява три дні.
Та лише перворідне знищить, знищить народу корені
Заставило царя Єгипту Господню волю учинять.
Нехай відкази фараона Мойсею душу не гнітять,
Бо задум Господа таким був, помножити чуда Його,
Переконати всі народи, що мають Бога Одного,
Який Всесильний і Могутній, єдиним Богом є для всіх.
Не поважати Його волю для кожного найтяжчий гріх.
І сповістив Господь Мойсею, що місяць цей з усіх за рік
Названий першим буде нині. В Єгипті буде зойк і крик.
Помре тут кожний первородний від фараонів до раба
Й з худоби більшої й дрібної, і закінчиться боротьба
Добра і зла. Всі будуть знати, що сила Господа над все,
Що непокора і непослух розруху і біду несе.
Щоб зберегти народ Ізраїля, Мойсею дано завдання:

Негаймо всіх оповістити, хай візьме кожен дім ягня
В цей місяць, і на день десятий, ще й щоб річним було, й самець.
І без води його тримати чотири дні а, на кінець,
Убити його на смерканні, кров'ю одвірки окропити
З обох сторін, та ще із верху, а м'ясо печеним спожити.
Щоб були вдягнені і взуті, із палицями у руках.
Що не доїли все спалити і залишатися в домах.
Народу пам'яткою буде, і святом до кінця їх днів
Пасха Господня, бо в цю днину народ від рабства Бог звільнив.
Все передбачене збулося. Минало лихо ті дома,
Де святкували Пасху Божу із підворіттями в крові.
І фараон благав Мойсея забрати весь його народ,
З позиченим добром й нажитим, в давно спланований поход,
Щоб не зазнати більше горя, людей страждання, руйнувань.
Звільненням з рабства у Єгипті скінчилась серія змагань.
А непокора фараона, далася їм ціною жертв.
Зробив він висновки з усього, розкрив божественний секрет.
І Бог повів народ Ізраїля в обіцянні землі для них
Не філістимським близьким краєм... дорогою страждань земних –
Пустині окружна дорога, Червоне море на путі.
Розтаборилися в Етамі, – на волі вперше у житті.
Сльозами щастя і свободи очі невільників зросив
Подих безкрайньої пустині, морської свіжості масив.
І кості Йосипа забрали, щоб почесні йому віддати,
Героєві свого народу. Настала Божа благодать!
Не довго їм прийшлося радіти, поширився між людьми слух:
«Думки змінилися фараона і знову рабський він ланцюг
На наш народ має вчепити, в Єгипет всіх нас повернуть».
Та Бог усе те передбачив і саме в тому була суть,
Щоб заманити фараона напасти на ізраїльтян,
Військо його втопити в морі. Дати урок для єгиптян,
Про те, що їм не все підвладне, Господь у світі над усе...
Шістсот добірних колісниць, своє могутнє військо все
І трійкових над усіма, зібрав могутній фараон,
Щоб не змогли утікачі завчасно перейти кордон.
Вважав він – втікачі зблудили і їм вже ніде утекти:
«Перед ними глибоке море й назад дороги не знайти,
Бо вся пустиня вже під нами, вони усі в наших руках».
Злякалися сини Ізраїля, в очах у кожного біль й страх.

ЗАГИБЕЛЬ ФАРАОНОВИХ ВІЙСЬК

Всі ремствували на Мойсея, що ввірились в його карму.
Мойсей звернувся до народу ще раз довіритись йому:
«Не бійтеся! Чудо спасіння сьогодні вчинить Бог для вас
І єгиптян, що перед вами, ви бачите в останній раз».
Хмара з'явилася за ними, для єгиптян настала ніч,
Перед Ізраїлю синами світло яскраве й чути клич:
«Коли розітне море вітром і створить в ньому суходіл,
То не вагаючись рушайте між велетенських твердих хвиль.
Вони для вас зліва і справа будуть за мури слугувати,
А єгиптян, що йдуть за вами ці хвилі будуть накривати».
Простяг Мойсей руку на море, Господь все сказане вчинив.
Врятований народ Ізраїля з вдячністю Господа молив.

ПРИГОДИ ПОДОРОЖІ

Народ повірив в сильну руку Бога і Господа свого,
Та у Мойсея, як пророка, як щирого раба Його.
І тоді пісню заспівав Мойсей із вдячності до Бога,
Підтримали усі ту пісню – веселою була дорога.
Ішли вони від того моря і вийшли до пустині Шур.
Три дні в пустині без води й знову зчинився каламбур.
Хоча і річка поряд з ними, та гірка в річці тій вода,
Що пити її неможливо. Назвали річку ту – Мара.
Мойсей звернувся знов до Бога. Бог їм на дерево вказав,
Яке у воду повалили, і кожен з річки воду брав,
Та на здоров'я споживали. Вода солодкою була.
Сильна рука нашого Бога знову довіру здобула.
Отаборилися в Єлімі. Вдосталь джерельної води.
Є пальми, їжа для прожитку, і ніби не було біди.
Достатньо, для богослухняних, віри у Господа свого,
Все буде для життя і щастя, – добро, щоб зло перемогло.
Та знову подорож й проблеми по прибуттю в пустиню Сін,
Ремство народу на вожатих, і знову недовіра їм.
Над горшком м'яса у Єгипті вмерти готовий був народ,
Аніж від голоду в пустині. Такий уже в людині код.
І ремство те Господь почувши, почав довіру відновляти,
Творити чудо, щоб було що, в пустині людям споживати.

Злетілися перепелиці, табір осіли в надвечір'я,
На ранок разом із росою рясніло манною подвір'я.
Дозволено всім працювати й помірно той врожай збирати,
Бо лишнє все згниє й зчервиться. А сьомий день відпочивати,
Тому на шостий по дві мірки можна збирати врожаю.
Не пропаде він й не згноїться. Бог силу показав Своєю.
Переконався знову кожний, що Бог турбується про них.
Всім вчасно надає Він поміч, рятуючи від горя й лих.
Та зовсім скоро у поході, у таборі Рефілімі
Коли було води нестача, знову ті ж ремства у юрбі.
Знову до Господа звертання і добування із скали
Води питної для народу, довіру знов щоб здобули
І ввірили у Його силу. Ввірвався в Господа терпець
І вирішив Він настрашити своїх підлеглих на кінець.
І прописати у Законі, як жити має Його люд,
Щоб зберегти віру у Бога, жить без гріха й не впасти в блуд.
Третього місяця потому, як із Єгипту утекли
Сини Ізраїлю зібрались біля Сінайської гори.

ЗУСТРІЧ З БОГОМ

Господь звернувся до Мойсея, щоб той народ підготував
До зустрічі із Самим Богом, як їм поводитись, щоб знав.
«Я є Господь всього народу, але ізраїльський – святим,
Наближеним до Мене буде. Та на початок, перед тим
Почує голос Мій народ, і для життя сприйме Закон –
І заповіді в Заповіті, ряд настанов і заборон.
А Я прийду у чорній хмарі, щоб чув народ Мої слова,
І щоб навіки він повірив в Єдиного для всіх Царя –
Єдиного Господа Бога! До Мене щоб не наближались,
Й до хмари у якій Я буду. Гори границі не торкатись».
На третій день знялися громи та блискавка, хмара густа.
Голос сурми призвав до Бога, відкрились Господа вуста.
Він до себе призвав Мойсея у хмару аж на верх гори,
Яка диміла і тремтіла над головами угорі.
Люди трусилися від страху і від розкату Божих слів.
Просили захисту Мойсея, щоб він усе переповів
Своїми людськими словами. Погоджувалися з усім:
Будуть Закони поважати, виконувати їх усі,

Єдиного признають Бога. Від інших відреклись богів.
Прийнявши заповіді Божі, народ повірив й зрозумів,
Що виконання цих Законів і віра в Бога світ спасе,
Життя по Заповідях Божих кожному щастя принесе.

Десять заповідей Господніх

- 1.** Я, Господь Бог твій, що вів тебе з єгипетського краю з дому рабства. Хай не буде в тебе інших богів передо Мною!
- 2.** Нероби собі різьби і всякої подоби з того, що на небі вгорі, і що на землі долі, і що в воді під землею. Не вклоняйся їм і не служи їм, бо Я – Господь, Бог твій, Бог заздрисний, що карає за провину батьків на синах, на третіх і на четвертих поколіннях тих, хто ненавидить Мене, і що чинить милість тисячам поколінь тим, хто любить Мене, і хто тримається Моїх заповідей.
- 3.** Не призивай Імення Господа, Бога твого, надаремно, бо не помилує Господь того, хто призиватиме Його Імення надаремно.
- 4.** Пам'ятай день суботній, щоб святити його! Шість день працею і роби всю працю свою, а день сьомий – субота для Господа, Бога твого.
- 5.** Шануй свого батька та матір свою, щоб довгі були твої дні на землі, яку Господь, Бог твій, дає тобі!
- 6.** Не вбивай!
- 7.** Не чини перелюбу!
- 8.** Не кради!
- 9.** Не свідкуй неправдиво на свого ближнього!
- 10.** Не жадай дому ближнього свого, не жадай жони ближнього свого, ні раба його, ані невільниці його, ані вола його, ані осла його, ані всього, що ближнього твого!

Призвав Господь в гори Мойсея, Його слова Письмом скріпляти
І сорок діб прийшлося тоді слова в таблицях розміщати.
Народ звернувся до Аарона: «Мойсей де дівся? Де наш Бог?
Зникли вони і не лишили нічого явного в залог.
Нам Бога треба наяву, щоб ми могли з ним спілкуватись,
Жертви приносити Йому і задуми Його здійснити».
І скористався Ізраїль порадами від Аарона.
Знесли коштовності й прикраси для створення бога і тронна.
Моління богу золотому Мойсея розгнівило, й Бога.
Мойсей таблиці розтрошивши до Господа звернувся злого,
Щоб проявив Він свою милість, не нищив грішних ізраїльтян,

Згадав колишні обіцянки для обраних Своїх прочан.
І змилювавсь Господь над ними, покаялись вкотре вони,
Довіри в Господа просили, прощення їхньої вини.
За новими Мойсей дошками до Бога на гору зійшов.
В прописаних законах Божих народ рятунок віднайшов.
Закони для життя суспільства розписано аж до дрібниць:
Як купувати і звільняти рабів, худобу і дівиць,
Про гріх і злочини людини, відповідальності за них: –
Око за око, зуб за зуба, грішників знищення лихих.
Кривдити ближнього не можна, свідчить неправду у суді,
Наклеп наводити, знущатись, кинуть стражденного в біді.
Не брати хабарів, подачок – зрячих осліплюють вони
І справедливих викривляють – посібниками є біди.
Закон про чисте і не чисте, про породілля і проказу,
Про цілопалення й пожертви, про богохульство і образу
Про Пасху, ревності, назіра, обітниці і про зароки,
Убійника і марнотрата, про ідолів, псевдопророків.
Для виконання цих законів кожному треба пам'ятати,
Що перш за все – вірити в Бога, його закони шанувати.
На рік три рази святкувати: свято Оприсників – це перше,
Щоб про Єгипет пам'ятав, час визволення і тих звершень,
Які Господь поміг здійснити. А друге свято посівна,
Праці у полі, на городі; а третє, то уже жнива.
Ще сьомий день святкуй по праці після шести робочих днів.
І розписав Господь в дрібницях все для ізраїльських синів.

СКИНІЯ

Свято у Скинії проводить, де жертву Господу складати.
Для цього будувати Храми, жертovníк і священні шати
У світлі золота їх блиску. Свічник, кадило для служінь,
І умивальницю й лампади. Для всіх майбутніх поколінь
Це знак між Богом і народом, якого Він собі обрав.
Згодяться ці, Божі Закони, згодом для всіх земних держав.
І потягнулись ізраїльтяни з жертвами своїх прикрас
Скинію Божу будувати, – віри майбутньої каркас.
Майстром обрали Бецал'їла: сина Уриєвого й Хура.
Обладнана з мистецьким смаком вся Скинія, її структура.
Словами Господа, повчанням зрушить вдалось довіри кригу. –

На висвячення Аарона, синів: Надава і Авігу
Зібралася уся громада до входу скинії в цей день.
Наповнилась благоуханним дійством молитви і пісень
Обитель славного народу. Сіяло золото, глазур,
Священників розкішні шати, таїнство Божих процедур.
Після жертвних всіх принесень хмару над скинії звело,
В ночі побачили усі вогонь – Господнє джерело.
Вічним лишилось, незгасимим. І до сьогоднішнього дня
Виносимо з Єрусалиму Вічний Вогонь і пізнання
Його могутності і Слави, віру в воскреслого Христа.
В контактах між людьми і Богом була досягнута мета.
Благословив Мойсей роботу, славу Господню тут вітали.
Вічний вогонь і Хмара Божа їх у походах проводжали.
Про строгість всіх законів Божих Мойсей народу сповіщав,
А особливо близьких Богу священників попереджав:
Найменша недовіра Богу, обман, нещире каяття
Передбачає покарання аж до позбавлення життя.
Та згодом не одне нещастя траплялось у житті людей,
Що схильні до правопорушень Божих законів і ідей.
Недовго тішився синами – священиками Аарон.
Вони понесли покарання, коли порушили Закон.
Жертовник в Храмі підпалили не Божим, а чужим вогнем,
І спаленні вогнем Господнім перед Його святим Лицем.
Тож сини дядька Аарона були посвячені, в той час,
У сан священників духовних, прийнявши Господа приказ.
Щоб ворогів своїх долати і подолати власний страх
Господь був доручив Мойсею порохувати по родах
Від двадцяти і вище років усіх Ізраїля синів,
Здатних до праці, охорони, майбутніх з ворогом боїв.
Нарахували шістсот тисяч з всіх Ізраїлевих племен
І командирів призначили із перелічених імен:
Еліщур, Шелумііл, Нахшон, Ахіезер Натанайл,
Ахіра, Елішам, Авідан, Елів, Ел'ясаф, Пагііл,
Гамалііл під прапорами Рувима, Юди, Семеона,
Йосипа, Дана, Манасії, Іссахара і Завулону,
Асира, Гада, Нефталима, Веняміна – всіх синів
Від Якова. Пора настала змагань і войовничих днів.
Левітів плем'я призначили над скинією наглядати,
Здійснять жертвні процедури і за похід відповідати.
Збудовано чітку структуру, чіткі закони співжиття

Для виконання Божих планів у перемозі, й здобуття
Обіцяного Ізраїлю прекрасного життя у Краю,
Щедрих земель і краєвидів, мов справжнього земного раю.

РОЗВІДКА КРАЮ. СМЕРТЬ ААРОНА

В розвідку, в ханаанський Край Мойсей послав представників
Племен своїх, щоби дізнатись про ханаанських вояків,
Про їхні землі, їхню владу, побут і звичаї, роди,
Щоб скласти план завоювання, військових нападів, ходів.
Той Край відкривсь перед очима в величній славі і красі:
Місто Хеврон старше Цоану, міста укріплені усі.
Зустріли велетнів людських, споруди їхні і хорони,
Сади, де фіги і гранати, потужні виноградні грони.
Злякалися міці народу представники ізраїльтян.
Більшість змінили свою думку порушивши Господній план.
Чутки поширювали різні про велетнів злих і страшних,
Про людодїство у народі. Нетреба нам земель чужих.
Зчинився зойк серед народу. З'явилися знову нарікання
Та звинувачення Мойсея. Не вперше ті самі благання: –
В Єгипет повернутись знову, померти на своїй землі.
Розвідники Ісус і Калев, чутки спростовували злі
І закликали до походу в прекрасний і багатий Край:
«Лише довіра ваша Богу здатна привести вас у рай».
Народ в слова їхні не вірив. Камінням закидали їх.
Господь розгнівався й готовий був за це знищити усіх
Лишивши у живих Мойсея. Довірливий розмножить рід,
А все насіння те гріховне понищить, не лишити слід.
Мойсей вже вкотре вмовляв Бога, щоб не чинив з людьми він так,
Щоб проявив свою терпимість, і милосердя подав знак.
І проявив Бог милосердя, та все ж таки за ті гріхи:
«Для тих, хто чуда Божі бачив й своїє не сховав пихи,
Хто зневажав живого Бога і не увірував Йому,
До Краю того вже не ввійдуть, трупами зляжуть у степу.
Сини їхні блукати будуть в пустині сорок літ. Тож знай,
Лише по тому вони ввійдуть в обіцяний для всіх вас Край
На чолі Калева й Ісуса». І дійсно їх згодом побив
Ханаанян й амалкитян – Господню волю учинив.
Без згоди Божої пішли вони на ворогів своїх

І полягли всі як один. Смерть чатувала тут на них.
Народ став нарікати знову і знову підіймати зойк.
Він звинувачував Мойсея. Бог ще дає один урок
зневіреному в Ньому люду. Гнів Божий поразив їх вмить.
Тисяч чотирнадцять й сімсот впали тоді. Щоб зупинить
Подальші втрати і гнів Божий, Мойсей Аарону доручив
Кадильницю взяти й вогню від жертівника, що горів.
Очистити святим вогнем зневірений в Бога народ
І ту поразку зупинити, позбутися таких пригод.
Господь ще чудо учиняє через своїх вірних послів: –
Дванадцять палиць від племен до скинії були внесли
І кожну з палиць підписали по імені їхніх племен
Для виховання у народі віри Божественних знамен.
Спостерігали люди чудо. Розквітла палка на очах
Лише із племені левітів. Пережили всі радість й страх.
І кожен зрозумів від нині, що звинувачення даремні
Терпіли Аарон й Мойсей. Люди змінилися, стали чемні,
Ввірили в Бога. Залишилась для неслухняних між людьми
Розквітла плодоносна палка – знак особливої карми
Левітів, що найближчі Богу. Взяті вони, як дар для Бога,
Сторожа Божих заповітів і має бути їм підмога: –
Це десятина від племен в заміну за їх службу Богу,
Бо скинії вони сторожа і її супровід в дорогу.
Священство здійснювати мали сам Аарон, його сини,
Відповідати за святиню. Вони без власності були.
Їм десятина з десятини, найкращі із дарів дари...
Коли покинули Кадешу і рушили до Гор – Гори
Прийшлося лишитись Аарону і прилучитись до рідні.
На те була Господня воля. Тут і скінчилися його дні.

НАСТАНОВИ МОЙСЕЯ

Сину лишив Єлеазару всі свої шати Аарон,
Бо не судилося йому до Краю перейти кордон.
А згодом Бог сказав Мойсею: «Вийди на гору Аварім
Й побач той Край, що обіцяв вам. Не житимеш у Краю тім,
Бо неслухняними були ви. Прилучися ти до рідні
Як й Аарон, а свою владу і всі обов'язки свої
Складеш на Навіного сина, Ісуса, у якого Дух,

Який послухним був у Бога, один з найкращих Моїх слуг...»
І довгою була дорога з Єгипту в землі для життя,
Бо недовіра людей в Бога і запізнілі каяття
змусили гинути в пустині, терпіти голод і снагу.
Кожному дано по заслугах. Бог не лишився у боргу.
Останні настанови слухні синам Ізраїля давав
Їх поводитир, заступник їхній. Він вимагав, просив, благав,
Щоб всі Господні Заповіти без заперечень і завжди
Всіма дотримувались й вчасно жертви приносились туди,
Де визначено було місце. Не забувати тих речей,
Які траплялися в пустині. Хто підставляв дружнє плече,
Від голоду спасав і спраги? Уроки Господа прийнять. –
Тоді дні їхні будуть довгі і буде повна благодать.
І при збагачені своєму, добротному житті в Краю
Не загордиться їхнє серце і збереже любов свою
До справедливого живого і заздрісного водночас
Бога батьків твоїх, Ізраїль, що рятував тебе не раз.
Якщо ж не сповниш заповіти, забудеш Господа свого,
Богів інших впустиш до серця порушивши Закон Його,
То знищений з корінням будеш і розпорошений між всіх
Народів світу по країнах, де кару понесеш за гріх.
Мойсея слухали уважно й погоджувалися із ним.
Усі покірні і слухняні. Все зрозуміло було їм.
Давно спокійно проживали б, в Богом дарованім Краю,
Разом з батьками і дідами, багатством множили б сім'ю.
Запам'ятали той непослух і покарання назавжди.
Віriamo в Господа живого, в життя без горя і нужди...
Землі ісавські і моавські велів Бог смирно перейти
Не дратувати той народ, сріблом за їжу їм платить,
Бо дані землі їм від Бога на проживання, як нам Край.
Народи ж ідольської віри силою, знищенням долай!
І винишиш їх до одного, худобу лишиш для себе
І їх життєві всі надбання, тоді лиш спокій віднайнеш.
У битвах Бог твій із тобою, тебе бояться вороги
І справедливість торжествує, бо в тебе наміри благі.
Усе ішло за Божим планом. Спершу Хебшону цар Сигон
Відмовився пускати військо Ізраїля і на заслон
Численне виставивши військо перед Ізраїлевих синів
Був до останнього побитий. У вічному спочили сні.
Житло лишилося й худоба. Все переможцям відійшло.

Відчув народ свою значимість, Бога натхнення джерело.
Таке ж з царем Башану Огом вчинили воїни святі.
Народна радість й лікування. Відчутні зміни у житті.
Мойсей звернувся привселюдно і попередив свій народ,
Знайство, ворог для людини, а насолода, – не добро.
Повинен кожен зрозуміти, що перемога у бою
Не данина для нас за віру і не за праведність свою.
Понищений народ тобою з дороги Божої звернув,
Із ідолами він злигався, Божу немилість привернув.
Будьмо завжди вірними Богу, довіримо Йому життя,
Будемо вчасно визнавати свої провини каяттям.
Мойсей благословив Ісуса брати Йордану береги,
З поміччю Бога подолати своїх численних ворогів.
Бажав Ісусу всіх гараздів і перемоги у війні.
Сам залишився спочивати. Приєднав душу до рідні.
А по – собі лишив він пісню народ з якою йшов у бій,
Бо пісня та, то Боже Слово і Закон Божий в пісні тій.

КНИГА ІСУСА, СИНА НАВИНА

Господь звернувся до Ісуса, щоб переходив він Йордан
Й почав звільняти Божі землі від всіх невірних і поган.
І де стопа Ісуса ступить, його Ізраїльських синів,
То їхніми будуть ті землі, вростуть там їхні корені.
І від пустині, від Ливану до річки славної Ефрат
І до Великого аж моря, – скрізь пануватиме наш брат.
З племен Рувима, Гада, також з пів племені Монасії
Воїнів взяти в допомогу всім племенам, а по війні
Вони повернуться додому, де вже осіли їх роди.
І ось Ісус готує військо для переможної ходи.
Спочатку розвідку здійснили й переконалися що там
Люди бояться їх приходу. А місто Єрихон із брам
Які здолати неможливо, та в цьому допоможе Бог.
В похід пустились від Ситтіму без зайвих труднощів й тривоги.
Прибилися уже над вечір до берега річки Йордан,
Над берегом отаборились, зайнявши величезний лан.
Після ночівлі у поході несли попереду Ковчег,
Який показував дорогу і був для всіх він оберег.
Священики ввійшли у річку, вода спинилася умить

І стала справа твердим валом, зліва продовжила струмить
Збігаючи за течією. Народ пройшов по дну ріки.
Знов дивувався народ від чуда даного з Божої руки.
І настрашились вороги, коли дізналися про чудо.
Усі сховалися до міста й чекали, що ж то далі буде.
Та не спішив Ісус до бою, бо змучились в поході люди.
Місце для табору знайшли і перш за все отаборились.
Прийшли в обіцяну їм землю своєму Господу вклонились.
Поки блукали по пустинях не здійснювали обрізання,
А ті, що обрізались вперше загинули від покарань.
Вчинили нове обрізання, назвали місце те Гілгал
І Паску справили по – тому. Зготовлено багато страв.
Небесну манну вже не їли, а смакували ті дари,
Що зібрані були у Краї, де у майбутньому двори
І пасовиська, і споруди їхніми будуть назавжди. –
Це нагорода за страждання, поневіряння і труди...
Воїн зі списом появився, як дужа сила руйнівна
І був представлений Ісусом, як вождь – над військом – старшина.
Щоб місто Єрихон здолати Бог дав Ісусу дивний план
Обходити шість день по разу місто де був ханаанян,
А сьомий день сім раз навколо з ковчегом, й сурмами сурмить.
Від сурми звуків і народу мури розваляться в ту ж мить.
І дійсно стіни розвалились народ той винищений був
За винятком лиш однієї сім'ї. Ісус ще не забув
Про блудницю, яка сховала в оселі власній на свій страх
Розвідників. Життя їх, дійсно, тоді було в її руках.
Вогнем спалили усе в місті. Лиш золото, срібло і мідь
Забрали до скарбниці дому Господнього, а тих угідь,
Що облягали навкруг міста досить було, щоб наділити
Ще одне плем'я Ізраїля. Вдалося добре настрашити
Інші міста, царів тутешніх. Та спроба взяти місто Ай
Поразку принесло Ісусу. Господь казав, що це наш Край.
Чому ж Він знову нас карає?... Із Юди племені, Ахан
Згрішив, і гріх впав на Ізраїль, тому смертей зазнали й ран.
У спаленому Єрихоні присвоїв злитка золотого
І на дві сотні срібла й плащ. Порушив він Закони Бога.
Щоб зняти гріх із Ізраїля: – Ахана і його сімю,
Й худобу теж – вкаменували, звели могилу кам'яну.
Те місце назване Ахором, що означає лиходій.
Так відновив Ізраїльтянин право на здійснення надій.

Вночі Ісус послав військових у засідку за місто в тил,
А сам з'явився перед містом із немічним остатком сил.
І ворог ринувся в атаку місто залишивши пуге.
Засада увірвалась в місто, палили і громили все.
Затиснуті в лещатах міцних загинули всі, як один
Мешканці Айя. Ізраїльтяни все краших добивались змін.
Ці перемоги шокували народ над річкою Йордан.
Та хитрість мешканців Гів'ону все ж змусила Ізраїльтян
Уважніше проводить наступ, не попадати на гачок.
Смерті злякавшись Гівоняни, зробили виважений крок: –
Замаскувавшись під страждальців, ніби кочують здалека
Назустріч рушили Ісусу, щоб допомгла його рука
Вижити в подорожі дальній. І договір склали вони.
Найтяжчу дано їм роботу, роботу рабську при дворі.
Коли дізнався Ізраїль який обман їм учинили,
Зробити не змогли нічого, тому що договір мав силу.
Дізналися царі про зраду Гівону і усі разом
Пішли у наступ на це місто, щоб учинить йому розгром.
Гівонці кликали Ізраїль, щоб захистить землю свою.
Ісус на заклик відгукнувся і переміг царів в бою.
Сонце і Місяць зупинились доки не винищено все
Військо п'ятьох царів могутніх. Ніхто народ їх не спасе.
Слухи розносились повсюди про переможну ту ходу
Інші народи об'єднались, хотіли відвернуть біду.
В єдине військо об'єднались, таборували всі разом
Тридцять й одне царство зібралось в кулак при озері Мером.
Наразі Бог сказав Ісусу, щоб не боявся їх числа,
Бо скоро всі вони поляжуть. Дійсно, їх єдність не спасла!
Невгодними були у Бога і вірили в інших богів.
Їх нищили війська Ісуса впроваджуючи Божий гнів.
Гнали до самого Сидону, вбивали всіх і без розбору,
І всі міста завоювали. Спалили вщент місто Хецору.
Лишилися мешканці Гівону, а ще народи хіввенян.
Не до кінця завоювали обіцяний народу Край.
Вже постарів Ісус в походах, пора прийшла йому спочити,
А ще ж потрібно Край здобутий між племенами розділити;
Міста на сховища відвести, де зміг би кожен убійник,
що вчинив вбивство не навмисно, сховатися і щоб він зник
Від месника за кров родини поки не стане на суді
Перед громадою за «злочин», який сприяв його біді.

З усього Ізраїля скликав Ісус старійшин, як знеміг
І розповів їм що робити і всіх суворо застеріг:
«Порушення Божих Законів, не в Бога віра, а богам,
З невірним людом родичання – це вірна смерть і пастка вам.
Не прожене Господь поганів, щоб ви ті землі зайняли,
Бо зрадили ви своїй клятві, стримати слова не змогли
Тому, Хто вивів із Єгипту, звільнив від рабства і стеріг
В походах тяжких, у змаганнях, в голоді вижити поміг.
Бог любить вас і ті знамена, що Він здійснив в нас на очах
Будуть на спомин і довіру, любов взаємну й святий страх».
З народом склавши заповіта, всі Постанови і Закон
У книгу Божого Закону вписав Ісус. В знак заборон
На свідчення свого народу, під дубом каменя поклав.
В Тімнат-Серахові, у місті, в границі спадку, поховав
Пророка –славного Ісуса народ Ізраїля тоді
І присягнули Край здолати з невірними у боротьбі.
Елезара поховали аж на верхів'ї Пінхаса,
А кості Йосипа з Єгипту в Сихемі приймуть небеса.

КНИГА СУДДІВ

ЗДОБУТКИ ЮДИ

Хто ж нашу боротьбу очолить? Хто поведе у бій народ?
Питанням задававсь Ізраїль. Усі готові йти в поход.
Господь народу Ізраїля Юді цю справу доручив.
Він дав цей Край у його руку, як діяти його навчив.
Юда позвав брата на поміч. Із Симеоном вже разом
Боролися з ханааняном, здійснили в Безеку розгром.
Відрізали великі пальці і на руках, і на ногах
Цареві Адоні – Безеку, щоб він відчув пекельний страх,
Бо сімдесят царів нещасних в неволі у його було
Скалічені усі, збирали поживу під його столом...
Єрусалим завоювали, знищили мешканців усіх,
А потім місто те спалили. Зруйновані були за гріх
Міста Негева і Шехелі, Хеврон, Девіра і Цефат,
Який був названий Хормою. Господь був з Юдою, як факт
Всіх мешканців гори він вигнав, свої границі встановив.
Та мешканців долини Краю прогнати з їх місць не зумів.
Амореняни не давали долини Дановим синам,

Хоч згодом сильна рука Бога розширила границі й там.
А Калеву Хеврон віддали, як передбачив був Мойсей.
Вигнано велетнів із міста. Селився у містах єврей.
Не всі зуміли відтіснити, прогнати мешканців із міст,
Слабість характеру і боязнь, відсутній гарт, військовий хист.
У Кітроні та Негалолу між мешканцями Завулон
Осів, а рядом у Гезері не вигнав мешканців Єфрем,
Монасія – у Бет-Шеану, Дору, Мігіддо, Таанаху,
А ще у місті Івлеаму, Асир – у місті Ахзіву,
В містах Акко, Сидон, Алаву, Хелбі, Алхіку і Рахов,
І Нафталім у Бет-Шемешу, в Бет-Анату – змішали кров,
І родичались один з другим з немилістю в Божих очах.
Нові боги це зрада Богу. Зник в Ізраїля Божий страх.
Господній Ангел із Гілгалу з'явився людям в Бохімі
І нагадав Божі Закони, які порушили вони:
«Божого голосу не чули, ворогу дали заповіт,
Жертовників не руйнували, а сприйняли богів, їх світ.
Тому вони стануть вам терням, на зло вам, у ваші боки.
Боги їх пасткою вам стануть, будете мучитись роки».
Тяжкі часи настали в Краї, Господній запалився гнів,
Синів Ізраїля зрадливих Бог дав у руку ворогів.
Володарі всі филистимські, ханааняни, сидонян
І мешканці гори Лівану провчити мали Ізраїльтян.
За задумом Господнім тяжко гнобилися царем Араму
Аж вісім довгих літ підряд... Молитвами добились зламу.
Бог зжалився на їхній стогін, їхні молитви Він почув,
Суддів поставив над народом. Брат Калева цю честь здобув.

СУДДІ НАД НАРОДОМ

Отніїл був один із перших. По-правді він судив усіх.
Прийняв Господь їх покаяння, простив спокутий ними гріх.
І перемога Отніїла в Арама царстві двох річок,
Підняла дух синів Ізраїля, все впевненішим був їх крок.
І сорок літ життя із миром зумів утримати їх Край,
Сади росли, будувались, збирали в полі урожай.
Та після смерті Отніїла вгрузли в гріхах, чинили зло.
Віра у Бога похитнулась і миру ніби й не було.
Зміцнив Господь царя моавів над Ізраїлем і віддав
Ізраїльтянина рабами. Вже вкотре їх Господь провчав.
У тяжкій праці і у бідах час поневолення тривав.

Вісімдесят пройшло років, щоб виховати Ізраїлля,
Щоб повернутися до Бога, щоби пройшло зради похмілля.
Моління Господу сприяло отримати рятівника
Егуда, сина Герового, в якого ліва лиш рука
Здатна виконувать роботу, права безвладною була.
Та він все ж зміг вбити Еглона тодішнього царя моав
Повести за собою військо. Спритність і силу показав.
Вісімдесят років потому у Краї панував знов мир.
Щастя вернулося в домівки, в кожную сім'ю, у кожний двір.
А потім аж на двадцять років під руку ханаанян,
Царя Явіна, попадають грішні сини Ізраїльтян.
В Єфремових горах сиділа Девора – мудра над усіх
Синів Ізраїльських, – судила, оберігала від сил злих,
Пророкувала перемогу Авіноамовому сину,
Бараку, над царем Явіном. І сталися великі зміни:
Перемогли військо Явіна. Начальника війська царя,
Сісеру, проста жінка вбила. Настала звільнення пора
Від гніту ханаанянина. Вернулось в Край життя нормальне
Мирних часів, і процвітанья. Дівори пісня тріумфальна
Звучала гордо понад Краєм. І гинуть вороги Його.
По вірі дано це від Бога, інакше й бути не могло.

ГЕДЕОН

Коли синами Ізраїля вчинявся гріх в очах Господніх,
Нові були випробування страждань і спонукань народних.
На цей раз в рабство і неволю у руку мідіянітян
За недовіру Богу влипли славні роди ізраїльтян.
На них постійно нападали і знищували їх врожай,
Їхню худобу забирали і плундрували їхній край.
Зі страху перед ворогами печери рили у горах,
А також запасні проходи. Та ворог їх тримав в руках
Доки Господь не відгукнувся на всі страждання і мольбу.
Тоді й знайшовся відчайдух, який очолив боротьбу.
В той час, коли молотив жито син Йоашева, Гедеон,
Господній Ангел появився. Хоробрий муж зробив поклон
І Ангела слухав уважно, потім питання задавав:
«Де ділися чуда Господні про які кожен з нас чував,
Які Господь творив з народом? Про них нам відали батьки...
«Господь почув ваші молитви. Тебе вшанують земляки.
Тобі дано спасти Ізраїль. З тобою поруч буду Я,

З вірою в Господа вернуться і спокій ваш, ваша земля.
І як одного чоловіка поб'єш своїх ти ворогів.
Не зрадьте лиш ви свого Бога, позбудьтеся чужих богів».
Де з Ангелом відбулась зустріч жертovníка звів Гедеон.
Жертвоприношення місцевість назвали Єгова-Шалон.
По всьому Манасії згодом було розіслано послів.
Зібратись на військову Раду синів Ізраїля просив,
Той, кому Бог дав в руки владу. Із десяти тисяч вояк
Взято до справи лише триста. А відбір здійснювався так,
Як був сказав тоді Господь. Вояк ступивши до води
Мусив цю воду скоштувати. Один пив воду як завжди
Присівши на свої коліна, а інший стоячи черпав
Злизавши язиком з долоні і насторожено чекав,
Чи не чатує за ним ворог. Останні тисячу сімсот
Учасників випробування вернулись до своїх турбот,
В свої помешкання сімейні. Потім був відданий наказ
З гір виступити навперейми, у момент відступу якраз,
Тих ворогів, що уцілюють і зроблять спробу утекти.
Так можна ворога здолати і перемоги досягти!...
Спустився Гедеон з слугою в ворожий табір край гори.
Підслухали тайну розмову. Що ж говорили вороги?...
Один про сон дивний повідав, – як буханець хліба вкотився
В намет з гори прямо на них, а там яскраво загорівся.
Намет згорів і все, що в ньому. А другий сон той відгадав:
«Це значить в руку Гедеона, сина Йоаша, Бог віддав
Весь табір наш і життя наші». І Гедеон тут зрозумів
Яка іде від Бога поміч. Свої три сотні поділив
На три відділення по сотні, сурми у руки їм вручив,
Порожні глечики з свічками. Ворожий табір окружив.
Заграли сурми, смолоскипи з розбитих глечиків летіли.
Табір прийшов у замішання, всі метушилися, тремтіли.
Панікували медіяни і почали вони тікати.
Звістка про це ширилась миттю. І не прийшлось довго чекати.
Із гір Єфремових спускались, щоб втікачів тих повбивати
Сини змужнілі Ізраїля. Так їх Бог вчив перемагати.
Сто двадцять тисяч було вбито. Живі продовжили втікати,
Та Гедеон із трьомастами кинувся їх наздоганяти.
Царі Зеваха і Цалмуна, й п'ятнадцять тисяч медіан,
Через Суккоту й Пенуїлу, втікали від ізраїльтян.
Воїни змучились в погоні, від голоду вже знемогли.

І Гедеон просив в Суккоті, щоб воїнам допомогли.
Та відказали їм суккотці і Пенуїл їм відказав.
Не визнали їх перемоги. І Гедеон пообіцяв:
«Коли покінчу із царями, то терном відлупцюю вас,
Вежу зруйную в Пенуїлі, не за горами цей вже час».
І сталось – ворога розбито, царів забрали у полон.
Біда в Суккоту й Пенуїлу, бо всім помстився Гедеон.
І не лишив царів живими, бо вбивцями були вони
Братів самого Гедеона. Так медіян перемогли.
Ізраїля мужі сказали, щоб був над ними Гедеон,
І правили його нащадки. Із цим з'явилися на поклон
Мужньому сину Ізраїля. Згоду на це він їм не дав,
А просив здобичі частину за те, що ворога здолав.
Золото з носових кілець, сережки, пурпурові шати.
Отримавши усе сповна, він став ефода будувати.
Це будівництво було в Офрі. Він там перелюб свій чинив.
Це пасткою було для нього і для ізраїльських синів.
Всі брали приклад з Гедеона. Мали синів з різних жінок.
А після смерті Гедеона згубно розширився порок...
Чинили перелюб з Ваалам, Ваал-Берит за бога був
І лише сорок літ безпеки для миру Ізраїль добув,
Бо після смерті Гедеона настали знов тяжкі часи.
З сімдесяти його синочків, – той що родився від краси
Жінки наложниці з Сихемі, пішов проти своїх братів
Всіх, що від батька Гедеона. Авімелех влади хотів.

ЙОТАМ І АВИМЕЛЕХ

З братами матері своєї переконав в місті народ,
Що має бути один муж (щоб не було прикрих пригод),
Який панує над народом. Усі сказали: «Ти наш брат,
Тебе беремо над собою». За срібло, що зібрав народ
Найняв Авімелех людей, з якими повбивав братів
Крім наймолодшого, Йотама, який сховався. Він хотів
Помститися Авімелеху, просити Бога прокляття
Убивці – брату, що царем став. І час прискорював життя.
Вбивця не довго царював в Елон-Мушеві, що в Сихемі.
При штурмі башти вояками, не маючи плану і схеми,
Коли він наближавсь до муру, камінь з жіночої руки
На царську голову із башти позбавив царства навіки.
Камінь прибив і окрвавив царя і він слугі звелів

Себе мечем його убити. Злякався поголосу він,
Що жінка проста його вбила. Авімелехове так зло,
Яке він учинив з братами його до смерті довело.
Прокляття від Йотама впало і на господарів Сихеми.
Із ними сталося нещастя, та не подолані проблеми.
Коли господарі Сихеми у башті схованку знайшли,
В печеру, в дім бога Беріта, від переслідувань зійшли,
Авімелех із своїм військом хмизом єдиний вхід закрив.
У муках люди помирали, коли той хмиз він запалив.
Потім спасіння Ізраїля узяв до рук суддя Тола,
Що на посту двадцять три роки звеличилась йому хвала.
А далі ще двадцять два роки Яір справлявся на посту,
Та після того все змінилось. Забули істину просту
Сини святого Ізраїля. В Бога очах чинили зло.
Служили Ваалам, Астартам. Тому усім їм не везло.
Господь їх передав на муку в руку Аммонових еліт,
Які гнобили Ізраїля аж вісімнадцять довгих літ.
До Господа звернулись знову, щоб визволив із звіра рук.
Цей раз Господь не відкликався на їх мольбу й жалобний звук,
А щиро радив їм звертатись до тих богів, яким молились,
Щоб визволяли їх з ярма, та вони знов і знов просились,
Богів усіх повикидали, спасіння прагнули, добра.
Знетерпеливилась Господня душа від ницості раба.

ІФТАХ

Гілеадянина Іфтах, що воїном найкращим був
Рідні брати дуже вмовляли, щоб він минуле все забув,
Про те, як вигнали із дому, бо він від блудниці родивсь.
Тепер, коли їх ворог гнобить, бачте, вигнанець знадобивсь.
Хотіли всі, щоб він очолив військо Ізраїля синів,
Але болючий спомин мучив і він не радо їх зустрів.
Він запитав: «Чому прийшли ви, як опинилися в біді?
А я страждав поневірявся. Скажіть де ви були тоді?»
Та все-таки здався на просьби відважний воїн на кінець.
Послав послів він до Аммона, як дипломатії знавець
Розвідати у чому справа, чому Аммон йде воювати.
Надіявся, що мирним шляхом питання можна розв'язати.
Аммон спотворював події завоювання їх землі.
Іфтах їм пригадав реальність і заглушив погрози злі:
«Адже ідучи із Єгипту в Богом обіцяний нам Край

З миром пройти землю хотіли, та нам сказали повертай
І стали з нами воювати. Бог дав нам в руки ці простори.
Ось така правда історична – не ваші бредні й думки хворі.
Від зазіхань краще відмовтесь, між нами буде спокій, лад».
Та цар Аммонових синів не дослухався цих порад.
Змусив Іфтаху воювати. Аммон ослаб, потерпів крах,
Підпав під руку Ізраїля, бо з Богом в серці був Іфтах.
Славу здобув безстрашний воїн. Змиритися не всі змогли.
Претензії до переможця в людей Єфремових були.
Чому Іфтах не взяв з собою у бій Єфремових синів?
Іфтах наклеп цей спростував, та викликав ще більший гнів.
Прийшлося з своїми воювати. Іфтах Єфрема переміг.
Жили шість років люди в мирі, кожен займався чим хто міг.
При суддях Івцан, Елон, Адвон протягом двох десятків літ
Людам було більш-менш спокійно у мирі й злагоді жив світ.
Чинили зло в очах Господніх знову Ізраїльські сини,
Тому аж цілих сорок років в руці филистимлян були.

САМСОН

Маноах з данівського роду в той час неплідну жінку мав.
До неї раз з'явився Ангел й новину добру сповіщав,
Що завагітніє та жінка, породить сина, що від Бога.
Йому судилось не голитись, життя суцільна перемога.
Коли на світ він появився, дали ім'я йому Самсон.
Сім'я у радості і щасті, як чудодійний райський сон,
Дарунок прийняла від Бога, Йому пожертви вознесла.
А згодом ця Божа пригода їм людську славу принесла.
Самсон мужнів і Дух Господній в таборі Дана панував.
Час назрівав, Самсон зачіпки з филистимлянами шукав.
Ніби у дівчину влюбився із табору филистимлян.
Батькам сказав взяти за жінку, вона із Тімни, з городян.
Коли Самсон ішов з батьками до нареченої з Тімни
Назустріч їм левча з'явилося. Свідками стали дивини.
Самсон настиг його з розгону, як те ягня пошматував,
Хоч і в своїх руках тендітних анічогісінько не мав.
Дівча влюбилося в Самсона. Часто стрічалися вони.
І дивні речі проявлялись з Самсонової сторони.
Зайшов один раз по дорозі до того місця, що змагав
З левчам могутнім в битім полі. Рій бджіл над трупом тим кружляв,
Над левовій зіпсутій шкірі. Він їв той мед, що тут знайшов,

З собою взяв і їв з батьками. І скоро свататись прийшов.
Жінкою стала та дівчина. Самсон вже справив прийняття.
Тридцять дружків, филистимляни, мали цікаве заняття.
Загадку дав їм відгадати: «Вийшло їстівне із їди,
Із сильного вийшло солодке». В сім днів озвучите труди.
І за відгадку я дам тридцять сорочок льняних й тридцять змін
Добротної для вас одежі. Для справедливості сторін...
Якщо не вдасться відгадати цю загадку за всі ці дні,
Такий же самий подарунок повинні дати ви мені.
І довго голови ламали, як відгадати ту загадку,
А час збігав. Три дні минуло. Ніхто не зміг знайти розгадку.
Жінку Самсона умовляли, щоб вивідала у його,
Що ця загадка означає. Секрету не відкрив свого
Для жінки разом із батьками (не балакучим був Самсон).
Та все ж постійні домагання, зламали мовчазний закон
І він розкрив цю таємницю, бо жінка в розпачі була.
Змиритись з тим, що спалять хату, звичайно, жінка не змогла.
Самсону стала докоряти, що він не навидить її,
Не любить і не поважає. «Чим пояснить вчинки твої?»
Серце його пройнялось жалем і змушений тепер він був
Стримати дане дружкам слово. Подарки у бою здобув.
Добірних воїнів здолавши в явно не рівному бою.
Одежу познімав з убитих й здійснив обіцянку свою.
І невдоволений собою вернувся до батьків своїх.
А жінчин батько, тим же часом, сюрприз приготував для них.
Дружку віддав Самсона жінку. Невдовзі жінку навістив
Самсон і дуже здивувався, бо батько жінчин не пустив
Його і на поріг до хати. Меншу дочку пропонував,
Що може за його віддати. Злісно Самсон всіх запевняв,
Що зло вчинить филистимлянам й не буде винним в тому він.
Сказав і тут же до роботи. До райських він спустивсь долин,
Жита врожайні де бувають, без меж оливкові сади.
Він наловив лисиць три сотні, їм попідпалював хвости.
Лисиці по полях розбіглись і загорілися жита,
Оливкові сади горіли, згоріло не одне життя.
Визнали винним того батька, що віддав іншому дочку.
Батька й дочку живцем спалили, що шкоду завдали таку.
А Самсон тим не вдовольнився та й ще побив филистимлян
І оселився у щілині високих гір в скелі Етам.
Зібралися филистимляни до Юди в табір, щоб просить

Зв'язати злісного Самсона, забрать з собою і судить.
Три тисячі людей від Юди знайшли Самсона на горі
Й спитали: «Чи ж не знав ти друже, що ми підлегли у цій грі,
Що ми під їхньою рукою? Що ти для нас таке зробив?»
«Те, що зі мною поробили, то те із ними я вчинив».
Спокійно відповів Самсон. «Я дамся вам себе зв'язати,
Якщо їм мене віддасте й не станете мене вбивати».
Юда з вимогою згодився. Зв'язали міцними шнурами
З скелі до ворогів звели. Зчинили шум фелістимляни,
Помстою дихали вони. Та Дух Господній на Самсона
Зійшов. Шнурки перегоріли. Знітилась ворогів колона.
Він щелепу знайшов осяччу і нуж-бо ворога гамсить.
Засіяв трупами він землю, буквально, за якусь там мить.
Тисячу воїнів хоробрих від його рук тут полягло.
Рамат-Лехі назвав це місце. І Бог пробив тут джерело,
Бо виснажився після бою, Самсон. Від спраги ледь не вмер.
Ім'я криниці Ен-Гаккоре, яку так звать і до тепер.
Так Дух Господній у Самсона життєвий здійснював політ.
Ізраїля синів судив він довгих щасливих двадцять літ.
Самсон із часом спокусився, до блудниці зайшов у дім.
Будинок зразу ж оточили, чекали поки вийде він.
Опівночі він вирвав браму з одвірками. І вороги
Розсипались зо страху в розтіч. Було спокійно навкруги.
До хитроців фелістимляни вдалися і стали намовляти
Деділу, блудницю, щоб взнала, як можна силу відібрати,
Секрет у чому полягає? Самсон три рази обдурив
Довірливу йому Деділу. Фелістимлян тричі побив.
Його зв'язали, першим разом, мокрими сімома шнурами,
А другим – новими шнурами, а третій – кучери проткали
З основою. І все даремно. Звільнявся кожен раз й вбивав
Тих ворогів, що нападали й додому вільно мандрував.
Знов діставала клята жінка. Набридло все. Кінець – кінців
Він розповів про все Деділі. Про те, що кучери не збрив,
Бо сила вся саме у тому, що я з умовою родивсь,
Щоб бритви голова не знала. Ще буду я як всі, колись.
І ось у сні Самсона збрили, Господній Дух кинув його,
Тоді тихенько пов'язали. Він навіть не відчув того.
Самсону викололи очі, звели до Гази у тюрму,
Ще й ланцюгами закували, щоб більш дошкулити йому.
Волосся стало відростати. Надію зберігав Самсон,

Що прийде час і він помститься, скінчиться цей кошмарний сон.
І скоро випала нагода. Оголосили зібрання.
У найпросторнішій будові, зібралася уся рідня
Володарів филистимлянських, велику жертву принести
Дагонові, своєму богу. З веселощами провести
Свято своє в честь перемоги, ніби, над кривдником своїм.
Не планували і не знали, чим обернеться дійство їм.
Сказали привести Самсона, щоб панство їхнє звеселив.
Якраз було в розпалі дійство, Самсон тихенько попросив,
Щоб повожатий звільнив руку. Оперся на колони він,
Які тримали всю будівлю. Таких не бачили руїн,
Що утворилися навколо, бо Господа просив, благав:
«Зміцни мене лиш цього разу, щоб я борги свої віддав,
І за свої незрячі очі, і за знущання над людьми.
Нехай помру в цьому завалі, але щоб вмерли і вони».
Будівля миттю завалилась, загинули всі вороги.
Загинули филистимляни, не допомогли їхні боги.

ЛЕВІТ ІЗ ЮДИНОГО РОДУ І ПЛЕМ'Я ДАНА

Самсона поховали в гробі Маноаха, батька його...
Жили в той час сини Ізраїля не маючи царя свого,
Не мав народ поводиря і кожен все робив як знав.
Із гір Єфремових, Миха, срібло, що в матері украв
(Прокляття висловила мати), усе до шекеля вернув.
За дяку Господу, що сина на шлях Господній навернув,
Мати зробила бовани, – один різьб'яний, другий литий
Щоб Господу віддати шану, спасіння сину заслужити.
А Миха мав в домі божницю, ефода й терасі зробив,
Священиком висвятив сина, юнка з Левитів приютив,
Лишив при домі за отця, дав десять шекелів на рік.
Левіт із Юдиного роду на подорожі з дому втік.
Пристав на Миха умовляння, вірно служив він хазяям.
Данове плем'я не зуміло отримати по жеребкам
Наділ для свого проживання, тому у розвідку людей
Військових п'ятеро послали заради рідних і сімей,
Щоб вивідати Край незнаний. Вони зайшли до Миха в дім
Прийом у домі і бовани, усе подобалося їм.
Дізналися і про Левіта, звідки узявся, що робив.
Тут ночували, обігрілись. В дорогу їх благословив
Юнак священик, брат по крові. Пішли вони звідси в народ.

Всюди їх радо зустрічали, без супротиву, перешкод.
Мешканці мирні і смирені їм помагали чим могли.
Розвідали усе чужинці в помешканнях і навкруги.
Всього хватало в цьому краї, було що їсти і що пити.
Данове плем'я прийшло в край цей, щоб оснуватися тут й жити.
Все винесли із Михи дому Дана озброєні сини
Навіть священика забрали, погрожуючи всім вони.
Шістсот озброєних людей спокійно на Лаїш пішли.
Місто спалили і побили людей, яких в місті знайшли.
Натомість місто збудували і місту дали назву Дан,
Життя спокійне влаштували, без рабства і фелістимлян.

ВЕНІАМИНІВ ПРОСТУПОК І КАРА ЗА НЬОГО

Один з Левитів, що приходить, з Єфремових узбічних гір,
Наложницю мав з Юди плем'я. Була любов між ними й мир.
Вона перелюб учинила і повернулася до батьків.
І потерпав той чоловік від язикатих земляків.
Та змилосердився мужчина. Узяв слугу й пішли вони
Сердечні вияснять питання. Не відчував її вини.
Батько їх радісно зустрів. Там гостювали аж три дні.
Сподобався тесть чоловіку і частування не земні.
Та слід мабуть і честь віддати. На шостий розпрощались день.
Разом зібралися в дорогу після отих всіх одкровень.
В Євусі почало смеркати, але чужинці тут жили
І вирішили йти до Гів'ї, де Ізраїлеві сини.
Веніяминове це місто, в ньому прийшлося ночувати.
Присіли на майданій площі. Не хтів ніхто на нічліг взяти...
Пізно увечері вертався з роботи чоловік старий,
Забрав до себе ночувати. Веніамин вчинив розбій.
Поводилися гості чемно, та постраждали без вини.
Коли старий вгощав прибулих і веселилися вони,
Будинок люди оточили, задумали вчинити зло.
А ні благання, ні вмовляння їх зупинити не змогло.
Наложницю взяли на кпини знущались з неї цілу ніч.
Справляли похоті дикунські і як непотріб, якусь річ,
Вранці лишили на порозі. А коли вийшли хазяї
Вона лежала непорушна, душа покинула її.
Взяв жінку чоловік до дому, тіло її розчленував
Всім племенам синів Ізраїля пакети з тілом розіслав.
На збори Божого народу зібралися проводирі

Всього народу Ізраїля. Правду страшну про дикарів,
Їхніх братів із міста Гів'ї розповідав їм чоловік,
Їх брат з Левитів, про розпусту. Його той відчайдушний крик
Лунав як кара невідступна Вініяминовим синам.
І вимагало товариство: «Хай віддадуть на кару нам
Тих нелюдей, що так зробили!» Та не послухали братів
Плем'я синів Веніямина. Робили кожен, що хотів.
Не повернувся до наметів розлучений всім тим народ
І вирішили жеребком до Гів'ї виступити в поход.
З кожної сотні десятих з усіх Ізраїльських племен.
Тисячі воїнів зібралось. Провід із Юдиних знамен.
Зібрали теж чисельне військо Вініяминові сини
Своїх готові захищати і місто Гів'ї боронити.
І в перший день поклав на землю двадцять і дві тисяч вояк,
Синів невинних Ізраїля, безжалісний, жорстокий брат.
Плакали діти Ізраїля, питали в Господа чи йти
Війною знов на свого брата. І відповідь була – іти.
На другий день ще вісімнадцять тисяч на полі полягли.
Плакали воїни хоробрі, просили Бога як могли
І Бог сказав: «Ідіть, бо завтра Я дам його у вашу руку».
Дотепно спланували наступ. Приховано без зайвих звуків
Поставив Ізраїль засідку на підступах міста Гів'ї,
Останні сили розмістивши перед ворітьми. Йшли бої.
Знову відчули перші втрати, вже тридцять воїнів лягло.
Потроху стали відступати. Ворога військо налягло
І віддалялося від міста. З засідки військо піднялось,
Із тилу ворогів нагнало. Місто пожежею взялось.
І ворог у капкан потрапив. Розбитий, знищений ущент.
Шістсот лише втекли в пустиню й сиділи там. Настав момент
Вирішувати їхню долю, бо не могли їхні брати
цілого племені позбутись – такої не було мети.
То як же рід Веніямина удасться знову відродити?
Всі думали і планували з ким вояки ті будуть жити.
Для вояків, що залишились після отих усіх боїв,
Жінок потрібно підібрати. А Ізраїль вже заповів
Ніколи не віддасть дочки Веніяминовому сину,
Тому і виникла загроза довести плем'я до загину.
Сидів Ізраїль в Бет-Елу. Плакали, Господа просили,
Жертовник Богу збудували і мирні жертви приносили.
А потім прийняли присягу: «Усіх, хто не прийшов на збори

До Міцпи послужити Богу, забитий буде з непокори».
Із гілеадського Явешу представників всіх не було.
Тоді багато тисяч люду за непокору полягло.
Життя спасли небагатьом. Між них чотириста дівчат,
Що не пізнали чоловіка залишили в живих, щоб брат
Веніямин міг відродитись. Та бракувало ще жінок,
Щоб всіх вояк задовольнити. Сумний отримали урок
За всі порочні їх діяння. Хоч проживали у вигнанні,
В ханаанянському Краю, але для кожного шанс даний
Жінку отримати для себе. Щоб скористатись шансом тим. –
Вкрасти жінок під час гуляння дозволила громада їм.
І під час свят в таборі Шіло воїни викрали дівчат
Дітей родили. Розмножався Ізраїля відступник-брат.

КНИГА РУТ

За часу суддів в Краї голод ізраїльтянам докучав.
Із Юдиного Віфліему з сім'єю муж емігрував
В моавський край. Жінка Ноома, а з ними двоє ще синів.
Жили вони там десять років. Доля торкнулась лихих днів.
На чужині сини женились, тяжке життя лишило слід: –
Батько помер, потім два сини – не врятувалися від бід.
Вертатись змушена додому Ноом в свій Край, у Віфлієм.
Просили невістки: « З тобою, хоч на край світу ми підем».
Та Ноом радила дівчатам лишатися в батьків своїх,
Бо з нею, заміж їм не «світить», майбутнього не буде в них.
А Рут все плакала, просилась, дуже розжалила Ноому,
Вони зібралися в дорогу і повернулися додому.
Тут прийняли Ноому радо, і поважали всі її,
Власність колишню повернули, всі такі близькі і свої.
Невістка зразу ж пішла в поле (якраз тоді жнива були),
Щоб назбирати колосків. І їй на те дозвіл дали,
Бо свояків це було поле, брата Ноомі чоловіка.
Боаз заможний, добродушний, людина слова не базіка
Зустрів на своїм полі Руту. Йому сподобалась вона.
Дозволив колоски збирати, доки закінчаться жнива.
Свекруха вмовила невістку вночі навідатись на тік,
Де молотив Боаз пшеницю і щоб її він не «засік»
Доки не ляже під копицю після роботи спочивати.
Тоді тихенько щоб лягала під покриття до нього спати.

Невістка так все й учинила. Боаз розчулився, радів,
Що допомогти він зможе жінці. Згідно Закону він велів
Ближчому родичу Ноомі викупить Рут, її поля.
На викуп родич не спромігся, бо дорога була земля.
Отримала право на викуп родичів дальша сторона.
Рут жінкою Боаза стала, родила хлопчика вона.
Оводом хлопчика назвали, від кого народивсь Єссей,
Давид родився від Єссея. Господь благословив рід цей!

ПЕРША КНИГА САМУЇЛОВА

З Єфремових гір чоловіку (його Елканом було звати),
Що мав жінок Анну й Пеніну, прийшлося за них переживати.
Пеніна кепкувала з Анни, що в неї не було дітей
І допікала їй щоденно. Анни заплаканих очей
Елкан терпіти вже не в змозі. Свої всі ласки і любов
Віддав він постраждалій жінці, та все повторювалось знов.
Щорічно він ходив до Шіло, жертву для Бога він давав
І по частині усім членам сім'ї своєї роздавав.
А дві частини любій Анні, та все лишалось як було.
Не висихали її очі, уїдливішим стало зло.
Анна сама пішла у Шіло обітницю Богу складать.
Молилася вона беззвучно. Зійшла на неї благодать.
Анна обітницю давала, що згодна сина народить,
Віддати Богу для служіння. Не пожаліє ні на мить,
Що не торкнеться голови бритва народженого сина.
Тільки б дозволив Бог родити, простити гріх, її провину
І коли хлопчик народився і відлучився від грудей
Анна звела його до Шіло, щоб він служив там для людей.
Були в священика Ілія прислужниками два сини.
В очах Господніх, та і в людських, негідними були вони.
З жертвовного збирали лишне, безчестили Господню жертву.
Люди зненавиділи хлопців, і їх, і їхню вдачу вперту.
А Самуїла всі любили, бо був послухним, добрим, чесним.
Гордилась Анна своїм сином, його походженням небесним.
З'явилася Божа людина і докоряла Ілію,
Що вшанував синів своїх, звеличував сім'ю свою
Більше ніж Господа Самого. Жертву під ноги взяв Його.
«Що обіцяв навек – не буде. Вшаную з вдячністю того,
Хто повсякчас Мене шанує і дорожить Словом Моїм,

І настанов Моїх пильнує. Тож прийде день, в домі твоїм
У силі віку повмирає увесь доріст, а двох синів
Разом у один день загинуть. Ось так проявиться Мій гнів.
Помазанцем Своїм поставлю того, що буде по всі дні
Служити Божому народу і вірним буде лиш Мені». –
Від Бога сказані слова. Господь покликав Самуїла
І розповів про ті гріхи, як служба Богу завинила,
Що учинив Ілій з синами. Тут жертвою не обійтись.
Господній Дух був з Самуїлом. Пророком стане він колись.
Пізніше Ізраїль від Дана аж до Беер-Шеві пізнав,
Що Самуїл пророк Господній. Народ із радістю вітав
Свого поводиря – пророка. На дім Іліїв впала кара.
Синів Ізраїля обсіли филистимляни, як та хмара.
І гинули ізраїльтяни, чотири тисячі лягло.
Ніхто не міг тоді збагнути, що так уплинути могло
На хід боїв з филистимлянком. Ковчег взяли на поле бою.
Ворог спочатку розгубився, оволодів потім собою
І знову бій тяжкий затявся. Ізраїль програвав цей бій.
Заволодів ворог ковчегом, своїх синів втратив Ілій.

ПОРАЗКА ІЗРАЇЛЬТЯН. ВТРАТА КОВЧЕГА

Коли дізнався про поразку з стільця упав старий і вмер.
Згадалися перестороги. Згадали Господа тепер.
Невістка впала на коліна, родила сина Іхавод,
Від родів теж вона померла. По тому жалкував народ.
Минула слава Ізраїля, бо забраний від них ковчег, –
Їхня святиня, їх молитва, їхня надія, оберег!
Невдовзі за ковчег настигла кара Господня ворогів.
Не знали, що із ним робити. Упав Господній на них гнів.
Коли принесли до Ашдоду, де стоїть їхній бог Дагон,
Який в ночі нашому Богу мабуть відшарував поклон,
Бо ниць лежав перед ковчегом, а на наступний уже день:
Руки відтяти на порозі і голова. Лишився пень,
Обрубок туловища бога, закручений в «баранній ріг».
І досі ще переступають жерці Дагоновий поріг.
А після того болячками Бог побивав ашдододян
І вимирало тисячами від болячок тих, городян.
Ковчег відправили до Гату і сталось те, що й в Ашдоду,
А потім люди умирили в третьому місті – Екрону.
Відбулось в місті замішання і вирішили повернуть
Ковчег святий до свого місця, щоб кару Божу відвернуть.

ПОВЕРНЕННЯ КОВЧЕГА

Жерці зібрались й ворожбити. Рішили відправлять ковчег.
Загрузить жертви за провину, щоб він їм був як оберег.
Нового збудували воза, корови дійні запрягли,
Що у ярмі ще не ходили. Все спорядили як змогли.
П'ять золотих мишей поклали і п'ять болячок золотих
У скриню шкіни сховали. Пустили по шляхах глухих.
За возом тим спостерігали. Якщо зайде у Бет-Шемеш,
Для нас це буде означати, що їхній Бог нам зло несе.
Якщо ж ковчег збився з дороги, то нам піде це не на користь,
Бо всі хвороби, не від Нього, а цілковита випадковість.
Гинули люди в Бет-Шемеші, хто заглядав в Божий ковчег.
Лиш Самуїл божий наставник, хоробрий воїн і стратег
Зумів всім спокій повернути. Призвав синів ізраїльтян
Серцем вернутися до Бога і викинути на сміття
Богів чужих. Служити Богу, вимолювати каяття.
Мужі народу призивали, щоби покращити життя,
Усім зібратися до Міцпі. На цілопалення віддати
ягня молочне Богу в жертву, щоб перемогу й спокій мати.
За молитви наші сердечні полегшить Бог наші страждання,
Відверне напади ворожі. А ворог мав інші завдання.
Дізналися филистимляни про збір ізраїльтян в Міцпі
Зібралися, щоб їх побити, перемогти у боротьбі...
Весь простір полонили хмари, громів розкати почались
Злякалися филистимляни. Лиш деякі із них спаслись.
Відвоювали ізраїльтяни колись відняті в них міста.
А Самуїл судив Ізраїля аж до кінця свого життя.
Коли старим вже став роками, поставив суддями синів.
Ті брали хабарі з народу, чим викликали їхній гнів.

ДОМАГАННЯ ІЗРАЇЛЬТЯН МАТИ СВОГО ЦАРЯ

Народ тоді став вимагати свого царя у Самуїла,
щоб він судив їх, захищав. Вважали, що пора назріла.
Та не сприймав це Самуїл, ідея ця була негожа,
і розсудити їх мав Бог. На всяке дійство воля Божа!
І сповістив Бог Самуїлу: «Причиною таких пригод
Є гордування не тобою. Погордував Мною народ.
Не цінять люди дійства Божі, сліпо продовжують грішити.
Послухай голосу народу, та постарайся роз'яснить,
Що всі вони стануть рабами. Цар запряже їх в колісниці

І забере кращі поля, а спокій їм буде лиш сниться,
Бо їхніх дочок в куховарки служить придворним і царю.
Невільниць заберуть й худобу, осиротять кожду сім'ю.
Ще й десятину будуть брати з худоби і плодів полів.
Настане час, будуть благати, молитись, щоб Я відповів
Синам Ізраїля невірним, та голос їхній пустий звук.
Я не почую його більше, відбилися від Моїх рук».
Божі слова доніс народу пророк Господній Самуїл,
Та голосу його відмовив народ невдячний, Ізраїль.

ЦАР САУЛ

Любов Господня до народу перемогла недавній гнів.
Сприяв Господь синам Ізраїля, допомогти їм захотів.
З Веніамінового плем'я, Саул, стрункий гарний юнак
Шукав заблудлої ослиці. Йому від Бога то був знак,
Що він зустрівся з Самуїлом, який впередженням вже був
Кого царем мав освятити. Довіру в Господа здобув
Простий юнак найвищий ростом з усіх ізраїльських синів.
Посудинку оливи вилляв пророк Господній Самуїл
На голову юнця, Саула, і дивні промовляв слова,
Що він Господній помазанець, над Його спадком голова,
Володар над Його народом, є карою для ворогів.
І Самуїл жданого гостя стегном із жертви пригостив.
Потім зустрів Саул пророків, злинув на нього Божий Дух.
Хто знав Саула, дивувались. Пророком став він без заслуг.
Лишилася крилата фраза: «Чи ж між пророками Саул?»
І до Міцпі усіх скликали, народ своє право здобув
З молитвами царя обрати. І повідомив Самуїл
Кого Бог вибрав на царя. Оголосив Закони їм.
«Хай живе цар!» – гукали люди. Він вирізнявся від усіх,
Бо був на голову всіх вищий, від ворогів і від своїх.
Були й такі, що насміхались: «Чи ж такий зможе їх спасти?»,
Він добродушний, не сміливий. Йому ослам “крутить хвості”».
При гілеадському Яवेशі таборував аммонітян.
Нахаш очолював той табір. Попереджав він яवेशан,
Не прийме їхні він умови, бо в нього зовсім інший план.
Кожному з них вибрати око для Ізраїля на ганьбу.
Не чув він стогін, плач народу, його прохання і мольбу.
На сім днів дав він їм відстрочку, щоб сповістили племена.
У розпачі був Ізраїль, що порятунку в них нема.

ПЕРША ПЕРЕМОГА САУЛА. ПОРАДИ САМУЇЛА

Цей плач людей Саул почувши, гнівом великим запалав,
Він на куски худобу різав по всьому Краї відправляв.
Погрожував, що з кожним буде те, що з худобою зробив,
Коли на збір хтось не прибуде, не буде вправним до боїв.
І триста тисяч вояків, а ще від Юди тисячі
Били аммонів до полудня, доки не вщухли крик й плачі.
Народ прийшовши до Гілгала царство Ізраїля відновив.
Принесли мирні жертви Богу. Запанував в країні мир.
І Самуїл казав народу: «Насправді цар для всіх Господь.
Та ви свого царя хотіли, щоб боронив ваш дух і плоть.
І голос ваш почутий мною. Господь для вас вибрав царя.
Не забуватимете Бога, – щасливою буде зоря.
І мир буде і перемоги, хоча згрішили ви тоді.
Та ви звертаєтесь до Бога, як опиняєтесь в біді.
Мої роки уже глибокі, не для себе, для вас я жив.
Тож будьте свідками до мене, що чесно я для вас служив,
Як батьків свідчення колишні Мойсей отримав й Аарон,
Бедан, Іфтах і Еруббаал, хто поважав Божий Закон».
І Самуїл, взяв Божим знаком людей, що слухали його:
Викликав грім і дощ жнивими, злякалися усі того.
Стали просити Самуїла молитися за їх гріхи,
Щоб їх простив Бог Саваота, за їхні наміри лихі.
«Служіть Йому, бійтеся Бога, не відвертайтеся від Його
І прощення усім вам буде! Любіть лиш Господа свого!»
Був час, коли ізраїльтяни своїх не мали ковалів.
Точити приладдя спускались до своїх бувших ворогів.
І не могли виготовляти списа, сокири і коси.
В Саула й сина Йонатана були із зброї лиш списи.

САУЛ І ЙОГО СИН ЙОНАТАН

А вояки не мали зброї. Неспокій взяв Ізраїльтян,
Коли дізналися вони про засідку филистимлян.
Ті готувалися до бою, бо син Саула Йонатан
Виступив в Геві і побив намісника филистимлян.
Саул чекав на Самуїла, щоб Бог добро дав на цей бій.
Та він його не дочекався. Порушився військовий стрій.
Народ потроху розбігався. Дав розпорядження Саул,
Принести мирну жертву Богу, щоб припинити той розгул.
На цілопалення зібрались, та Господа він не вблагав.
Згодом прибув і Самуїл, сварив Саула і сказав:

«Бога свого ти не послухав, Його важливих настанов
Положення приношень жертви порушуєш вже вкотре знов.
Довіку царство над Ізраїлем від нині вже було б твоє,
Та мужа іншого знайшов Він, за ним майбутнє визнає.
Не повідомивши Саула зібравсь до бою Йонатан.
Він сам і його зброєносець спустилися в ворожий стан.
«Якщо Господь нам допоможе, то в нашу руку їх нам дасть.
Не кількістю перемагає, і відверта любу напасть
Воїнство Боже, яке з нами» – сміливий Йонатан сказав.
Залога ворогів зустріла. Йонатан Господа призвав,
Щоб дав надію перемоги. І трупом впали вороги,
Які сиділи у заставі. І забурлило навкруги.
Табір сполошився від втрати відважних воїнів своїх,
Із табору сипнули в розтіч. Саул кинув війська на них.
Вартівники Саула вчасно вістку донесли до царя
Про паніку і замішання ворожих лав. У бій пора.
Ковчег принесений у табір, подвоїв їхній переляк.
І воїни всі зрозуміли: «Для наступу цей дано знак».
Тоді Саул лиш взяв про сина, що той пішов на ворогів.
Всіх вояків своїх до бою Саул, наразі, залучив.
Між ворогів були євреї, – на бік Саула перейшли.
Разом з братами Ізраїля порозуміння віднайшли.
Бій перейшов до Бет-Евену. Спас Господь Бог їх того дня.
Сини Ізраїля раділи. І відбулося зібрання.
Клятву наклав цар на народ: «Доки мстимося ворогам
Не прийме жоден із нас їжі. Нехай Господь допоможе нам!»
А Йонатан не чув про клятву. В лісі натрапили на мед
І зачерпнув він києм меду, та й скоштував, пішов вперед.
А ті, що вслід за ним ішли також гріха не побоялись.
І кинувся народ голодний, до здобичі і їжі рвались.
Худобу різали і їли, із кров'ю м'ясо споживали.
Все далі вороги втікали, втрат неймовірних зазнавали.
Дійшов слух до царя Саула. Жертовника він збудував.
«Филистимлян йти убивати? – У Господа він запитав.
Та Бог мовчав, бо зогрішили. «Порушника клятви знайти!
Доставити його до мене. Випробування нам пройти. –
Велів Саул. – Його вмертвити. Конче помре, ким би не був!»
Став Йонатан розповідати, як меду в лісі роздобув...
Слово Саула непорушне. Та проти виступив народ:
«Герой є Йонатан від Бога, не знав ніяких він угод».
І воював Саул, син Кіша, з Моавом, бив синів Аммон,
З Едомом і царями Цови, филистимлянами, знов й знов.

ПОРУШЕННЯ БОЖОГО НАКАЗУ САУЛОМ

А завдання було Саула вщент винищити Амалик,
Усе живе, усю худобу, бо він Ізраїля кривдник.
Чинив він шкоду Ізраїлю, коли з Єгипту йшов народ.
Вбивав ослаблених і задніх, тому і не простив їх Бог.
Побитий амеликитянин, взятий в полон цар Агага.
Пошкодував народ вбивати узятого в полон царя,
Та його ситну всю худобу. Саул не виконав наказ,
Що був отриманий від Бога, порушив клятву в котрій раз.
І Бог повідав Самуїлу: «Шкодую, що зробив царем
Сина Кіша. Бога зневажив! Він відвернувся від Мене!»
І Самуїл слова Господні негайно передав царю.
Богу послушність вище жертви. Затьмарив цар свою зорю,
Бо непокірливість гріховна, як служба різним бованам,
Як ворожбитство і свавілля. Вибере іншого Він нам,
Що буде за царя служити. І невдоволений Саул
В діяннях каявся, та пізно не прощено його розгул.
Просився, каявся, молився, та виправдання не було.
Саула наказав Господь. Інакше бути не могло.
А Самуїл убив Агага, худоба знищена була
І Самуїл пішов до Рами, Саул до рідного гнізда.

БОЖИЙ ВИБІР. ДАВИД

Вібір упав сину Єссея. А мав Єсей вісьмох синів.
Йшов Самуїл до Віфлієму, щоб залагодить Божий гнів,
Для Господа принести жертву, освяту здійснити Єссею
Синів Єссея освятити, щоб вдовольнить Божу ідею
І помазання учинити. Зробив він, як велів Господь.
Покликав їх усіх на жертву, щоб виявити чия плоть,
Вірна душа і милосердна здатна на Божу благодать,
Хто вибраний на помазання, на кого руку покладать.
Та жоден із синів присутніх не задовольняв Божих умов.
Найменший син пасе худобу, що до умов тих підійшов, –
Допущений вершити долі біля народного керма.
Тут же послали за Давидом, без нього трапези – нема.
Помазаний був Самуїлом Давид – пастух. Його карма
З'єдналася із Святим Духом. Він став різнитися над всіма.
Кинув Господній Дух Саула. Натомість злий запанував.
Він лютував і драгувався. На кого? Чому? – сам не знав.
Раби порадили Саулу, щоб він негайно доручив

Для його власної розваги знайти когось із гусярів.
Давид був вправним музикантом. Доставили його Саулу,
Щоб при випадках злого духу не допускать гніву розгулу.
Стрункий, в бою хоробрий воїн та ще до того музикант.
Спокійний, лагідний, терплячий, мав неабиякий талант.
Давид сподобався Саулу. Він зброєносцем його взяв,
А гра на гусях рятувала, коли злий дух його конав.
До воєн військо готували филистимляни, і не раз,
Свою зневагу Ізраїлю демонстрували по всяк час.
У них був воїн Голіята, кремезний муж, елітна кров.
На поєдинок викликали щоранку, а над вечір знов,
Із воїном цим позмагались одному із ізраїльтян.
Була поставлена умова, що перемога цих змагань
Признана буде, як такою, що переможця сторона
Повинна буде панувати над іншою. З тих пір вона
Всіх переможених рабами назве і буде володіти
Їхнім майном. Ізраїльтяни знущань тих не могли терпіти.
Ніхто боротись з Голіятом бажання виявлять не став.
Давид, в той час, порав худобу. Батько завдання йому дав –
Для старших, що були на службі, братів своїх, хліб віднести,
Дізнатися про їх потреби, батьку про все доповісти.
Давид почув про ті знущання щодо ізраїльських синів,
Зміцнився його Дух від Бога і розігрався його гнів:
«Щоб необрізаний, нещасний, якийсь там филистимлянин
І зневажав Живого Бога? Буду боротися я з ним».
Всі сприйняли погрози з глумом і недовірою в очах,
Бо карликом Давид здавався проти того, хто вселяв страх.
До царських вух дійшла та звістка. Саул до себе запросив
Сміливого юнця Давида. А перед тим оголосив,
Що рідну доньку видасть заміж, великі статки дасть тому,
Хто справиться із Голіятом і збереже царство йому.
Із недовірою прийняв він сміливий виклик юнака,
Та той доказував йому, що в нього вдача вже така.
«Перемагав страшного звіра, – лева, ведмедя убивав,
Що на отару нападали. – Давид Саула запевняв.-
Справлюся з ворогом я злісним, злим язикам я докажу,
Що Божий Дух непереможний, кривдника смертю наряджу!»
Саул благословив Давида на справедливую боротьбу
І спорядив у одіж царську, почесну щоб здійснить ходу
На поле битви з Голіятом. Вдягнув панцера, мідний шолом

І пристигнув меч до бедра. На превеликий хлопця сором
Не зміг він рушити із місця. І дозволу просив Давид,
Змагатися в своїй одежі, хай не бентежить її вид.
Зібрав Давид свою торбину, поклав до неї камені
І прощу взяв у праву руку. «Ще кий хай буде при мені» –
Сказав Давид й рушив до бою. І насміхався Голіят:
«Пощо до мене засилають цих недоростків і малят?
Я, що, собака, а не воїн? З ким до мене це дитя?
Невдовзі прах його дитячий птахи з'їдять і звірина».
Із відповіддю не барився юний, стрункий, жвавий Давид:
«Хай не бентежить вражий сину моє озброєння і вид.
Ти йдеш з мечем, із списом гострим, із ратищем вбити мене.
Твоє життя у мою руку Господь віддасть. Я вб'ю тебе
І твою голову зігнувши падло віддам, вже цього дня,
Птаству небесному і звірам. Хай знають всі й твоя рідня,
Що є Бог Ізраїлів в світі. Прославить нас уся Земля,
Бо йшов на тебе в ім'я Бога! Зневажена моя сім'я
І мій народ твоїм нахабством. Господь спасає не мечем,
А вірою у Його сутність, завжди підставить нам плече».
Далі все сталося блискавично: взяв каменя Давид і кинув
Із пращі ворогу у скроню, той зразу ж до землі поплинув,
Упавши на своє обличчя. Давид підбіг, став на його,
Меча забрав, відтяв по плечі голову ворога свого.
Филистимляни розбігались, та настигала їх рука
Синів Ізраїля хоробрих. І ворогів жива ріка
Вже простягалась аж до Гаю, до брами самого Екрону.
Встелилась трупами земля, не брали навіть до полону,
і табори розграбували. Такого не було розгулу!
А голову Галіята Давид приніс, віддав Саулу.
Душа Давида й Йонатана з'єдналися в душу одну.
Їхня взаємність і повага поєднувала, як рідню.
Всі доспіхи Давид отримав від Йонатана, а Саул
Настановив над вояками. Він мудрим і суворим був.

ЗЛОБА САУЛА

Давида славили й любили від воїна аж до раба
І весь Ізраїльський народ. Та де взялася та злоба,
Яку Саул став проявляти до найвірнішого з людей.
Не зміг Саул ніяк терпіти силу Давидових ідей,
Його хоробрості і слави і популярності його.

Заздро дивився на Давида і чуть не вбив слугу свого,
Списом приткнувши до стіни, якби не вивернувся той.
Злий дух находив на Саула. «Чому не я, а він герой?
Чому пісні йому співають і чому Дух Святий на ньому?» –
Роїлось в голові Саула. Він відряджав Давида з дому,
Щоб той десь у боях загинув. Але щораз Давид з походу
Із перемогами вертався, з новим звеличенням народу.
Старшу дочку, Мерав, другому віддав Саул, хоч обіцяв,
Давиду видати за жінку. Та він про те іще не знав,
Що Мелхола, молодша дочка, закохана уже була
У ясночолого Давида. Батьку призналася вона
І батько виставив умову, що лиш тоді заміж піде,
Коли обранець, «той щасливчик», сто крайніх шкірок принесе
Филистимлян. І чим скінчилось? Не сто, а двісті «той» приніс.
Вийшла Мелхола за Давида. Давид Саулу «утер ніс».
Саул переконався вкотре, з Давидом Бог і Святий Дух,
Зненавидів його назавжди готовий стерти в прах і пух.
Намовив сина Йонатана, й рабів своїх, вбити його.
Про те, що друзі син з Давидом, сам цар Саул не знав того...
Відмовив батька Йонатан вбити Давида безпідставно.
Давид вернувся у сім'ю, та згодом зрозумів, що марно.
Коли наступну перемогу у Краї святкував Давид,
Саул у злобі слав прокльони на нього і на його рід.
Знову злий дух зійшов на нього. Давида чуть не приколів
До стіни списом біля столу. Терпінню вже кінець прийшов.
Давид утік до свого дому, та тут він не знайшов спокою.
У ранці мали його вбити. Зайшла Мелхола до покою,
Щоб попередити Давида. Його через вікно спустила,
З козячим волосом подушку й божка у ліжко положила.
Сказала посланцям, що хворий Давид й не може їх прийняти.
Коли доповіли Саулу, – сказав: «Із ліжком доправляйте!»
Обман був виявлений зразу. Ніхто не вірив, що дочка
Так може батька одурити. Та винахідлива й гнучка
Дочка царя була, Мелхола. «Давид хотів мене убити»-
Батьку вона відповідала. І той був змушений простити.
Прийшов Давид до Самуїла і розповів про все йому.
Порадив Самуїл тікати. А потім скоро по тому,
Вони осіли у Найоті. Саул туди шле посланців,
Щоб поневолили Давида. Пророками стали гінці.
Саул заслав других і третіх. Теж саме трапилось із ними.

Прийшло Саулу йти самому, знявши одіж перед дверима
Пророкував у Самуїла. Той зняв проблему тимчасово,
Утамував Саула страсті... Давиду Йонатан дав слово,
Що зробить все заради дружби. Так появився у них план,
Що три дні поспіль на вечерю Давид не з'явиться, бо сам
Ніби відбув до Віфлеєму жертву справляти при рідні.
Як вплине звістка на Саула і чи не викличе це гнів?
А Йонатан скаже Саулу, що він Давида відпустив...
Лиш день Саул зміг гнів тримати. На другий день заговорив:
«Негідний, неслухняний сину! Чи думаєш, що так мине?
Що на свій сором і неславу Давида вибрав – не мене.
Чи розумієш вражий сину, не будеш міцно ти стоять,
Ні царству твоєму не бути, Давиду мусиш все віддати».
Звичайно не мовчав Йонатан, навіть почав протестувати,
Та батько в сина кинув списа і перестав з ним спілкуватись.
Син розгнівився й зрозумів, уся біда від батька йде.
І сповістив Давида зразу ж, – в домі притулок не знайде.
І попросившись з Йонатаном рушив у подорож Давид.
Ахімелех злякався Давида, бо дивним був його прихід.

ВТЕЧА ДАВИДА

Зустрів Давида Ахімелех із трепетом, бо той без слуг
Прийшов до його, а це дивно. До нього не дійшов ще слух,
Що цар полює за Давидом. Давид сказав, що цар йому
Секретну справу доручає, і слуг залишив він тому.
Давид просив, щоб дав священик у його руку п'ять хлібин
І списа, що тут зберігався, що в Галіята він відбив.
До гатського царя Ахіша прибув Давид. Раб упізнав
Відомого усім Давида. Дивно поводитися став
Тоді Давид. Немов безумний і цар до себе не впустив.
Прийшло ховатися Давиду, шукати тих, хто б прихистив...
В печеру Адуллам до нього посходилися всі брати,
Та гноблені і бідні люди Давиду в скруті помогли.
Чотири сотні назбиралось. Відвідали Моавську Міцпу
Просили прихистити батьків. Отримали прихильність, звісно,
І оселили як належить, на весь той час, доки Давид
Перебуватиме в твердині. Нарешті вирушив в похід.
Сходить до Юдиного краю йому порадив пророк Гад.
Везло Давидові, бо завжди розумних слухався порад
І мудрі рішення приймав він... Ахімелехову сім'ю,
Яка Давиду підсобила, було доставлено царю,

І від старого до малого, – і сімдесят п'ять чоловік,
Що носять льняного ефода, Саул усіх на смерть прирік,
Ще й в місті Нов побив громаду. Утік лише Евіатар,
Один з синів Ахімелеха. Та невдоволений був цар,
Що не вдалося знищить всіх. А втікача зустрів Давид,
Який себе винив у тому, що знищено цей святий рід.
В той час Кеїлу облягала филистимлянська навала,
Вже не одна громада Краю страждань від ворога зазнала.
І запитав Давид у Бога, чи буде від Його підмога,
Чи йти на ворога сьогодні, чи дана йому перемога?
Звертання було щирим й вчасним і позитивним був наказ.
Було дано добро від Бога і мешканців Каїли спас
Давид. Дано йому у руку непереможних ворогів.
Дізнавшись, що Давид в Каїлі, Саул зрадив і зрозумів,
Що Бог віддав у його руку Давида й воїнів його.
Та сповістив Господь Давида про те, що статися могло.
Коли Давид лишиться в місті, то мешканці його здадуть.
В пустиню Зіф Давид спустився. Царю туди не дотягнуть.
Згодом зустрівся з Йонатаном, який зміцнив Давида дух,
Засвідчив його царювання і завіряв його, як друг,
Що не дотягнеться до нього мстива ненависна рука
Батька його, царя Саула, що бажав смерті юнака.
Давид осівся у Хорешу. Саул і там його дістав,
Але був змушений вернутись, бо ворог знов на Край напав.
Саул пустився за Давидом після вигнання ворогів.
В пустині Ет-Геді ганявся аж доки час його пробив.

ПРИГОДИ ІЗ САУЛОМ

Це сталося, коли Саул зайшов в потреби до печери,
Де воїни були з Давидом. Ось тут-то «носа йому втерли».
Всі від Давида вимагали, щоб він розправився з Саулом.
Та він відтяв Саулу полу, тоді сказав йому із глумом:
«Не зогрішив я проти тебе, в руці моїй немає зла,
Ти ж прагнеш вбити мою душу. Та не розв'яжеш ти вузла
Гріховності, що йде від тебе. Ганяєшся за мертвим псом,
Блохою однією в полі. Не личить це царю... І ком
До горла підступив в Саула, що він заплакав і сказав:
«Ти справедливіший від мене, бо ти мені добра бажав,
Як зло робив я, лиходіяв. Тепер я пізнаю тебе,
Що дійсно будеш царювати. Заприсягни ти від себе,

Перед Святим і Всемогутнім. Не вигубиш мого насіння?»
Давид йому запрягнув. Досягнуте порозуміння.
І розійшлися тоді в мирі. В той час вмирає Самуїл.
Оплакують свого пророка, походились з усіх країв
До дому Рами де пророк жив. Давид пішов в пустиню Зуф,
Бо цар Саул жінку Давида віддав Палтієві. А слух
Тоді ж донісся до Давида, – цар знову гониться за ним.
Давид ввійшов в табір Саула з своїми вірними людьми
У нічний час, коли всі спали і бачили солодкі сни.
Заснула навіть і сторожа. І зрозумів Давид тоді,
Що ця підмога йде від Бога. Саул лежав, рядом Авнер –
Начальник війська бойового. В Давидових руках тепер
Було життя царя Саула. Давид лише списа забрав
Й горня води із приголів'я. Зійшов на гору і сказав,
Що воїни Авнера, служба, не поважають царський чин.
Своїм поганим пильнуванням зганьбили честь наглядачів
І заслужили на зневагу і покарання від царя,
Який є Божим помазанцем. За це вмертвити їх пора.
Чи личить помазанцю Бога ганятись за рабом своїм?
Якщо це все іде від Нього, то розв'язання зробить Він!
Жертвою будьмо запашною, усі ми в Господа руці!
Якщо людських синів провина – в Господнім прокляті Лиці!
Годі поважному цареві в світі ганять одну блоху.
Які ще докази потрібно, щоб розтрощить стіну глуху?
І вкотре цар признав помилки, і шкодував, що так робив
І знову обіцяв Давиду, що справедливим буде він.

ДАВИД В ЦАРЯ АХІША

Давид в обіцянки не вірив. Утік в филистимлянський край
До гатського царя Ахіша. Осів Давид в місті Ціклаг.
Ахіш вважав, що ізраїльтяни Давида ворогом зовуть,
Який буде боротись з ними коли на край цей нападуть.
Давид насправді у походах винищував филистимлян.
Про це Ахіш не догадався, купився на його обман.
Зібралися филистимляни з війною йти на Ізраїль.
Давида взяв Ахіш з собою. Пройшли не мало уже миль.
Ахіш на стільки довірявся Давидові, що взяв його,
Як стражу голови своєї. Князі не сприйняли того,
Щоб в бій з ними ішли євреї. Щоб в тилу зради не було,
Давида вислали додому... Та їхнє місто умерло.

Людей забрали і худобу, житло спалили і сади.
Завдали амиликітяни їм непоправної біди.
І плакали люди Давида. Всі звинуватили його.
Вкаменювати вже хотіли. Лиш те Давиду допомогло,
Що вчасно він звернувся до Бога, зміцнився Духом й запитав:
«Чи варто гнатись за ордою?» Господь йому відповідав:
«Наздоганяти неодмінно. І визволені будуть всі.
І ворога ти переможеш, усі вони в твоїй руці.
Поспішно гнались до потоку. Відстали двісті чоловік,
А інші рухалися далі, та ворог з поля зору зник.
Натрапили на чоловіка. Недужий, з голоду вмирав.
Його спасли, нагодували і він дорогу показав,
Куди орда попрямувала. І розв'язок прийшов задачі.
Ворог веселощі справляв з нагоди вдалої удачі.
Вбивав Давид ворога зранку до вечора на другий день.
Усе і всіх порятували. Хвалебних чуть було пісень.
Вдячно Давида прославляли. І здобич розділяли рівно
Між відстаючими й борцями. Щасливі всі були безмірно.

СМЕРТЬ САУЛА І ЙОГО СИНІВ

А цар Саул перелякався нападників филистимлян,
Сказав рабам знайти ворожку, щоб хоч якийсь нанести план
Як себе вести з ворогами, бо Бог йому не відповів.
Знайшли йому таку ворожку. Вона сказала, що він звів
Із світу вже усіх ворожок, що дійшла черга до її.
Пообіцяв цар, – не погубить. Його цікавить Самуїл.
Дух Самуїла сповіщав причини відвертання Бога
Від згубного життя Саула, що передбачена дорога
Куди потрапить він з синами. Туди де зараз Самуїл.
Саул давно чекав розплати за всі гріхи скоєні ним.
Перемогли филистимляни, впали Саулові сини,
А він пораним лишився. Слова ворожки мов у сні
Душу і серце огорнули. Він зброєносця попросив
Його добити, щоб звільнитись кривди й знущання ворогів.
Та зброєносець відказався і Саул сам на списа впав.
Порушник Божих заповітів смертю безславних помирав.
Та смерть приходила повільно і щоб не мучитись просив
Доправити скоріш до Бога. Юнак, що біг за ним, добив,
Вже майже мертвого Саула, вінця зняв з голови його
І вирішив знайти Давида, щоб повідомити того.

Ізраїльтяни покидали свої насиджені місця.
Филистимляни осідали і тішили свої серця,
Знущаючись над вражим трупом. Та все – таки згодом вдалось
Забрати трупи з поля бою, і поховання відбулось,
І плакали ізраїльтяни, над рештками свого царя,
Що стільки крові пролилося, що втратили поводиря.
Давид отримавши ту звістку порвав одіж на собі
За вбитими всі голосили: – і за Саулом й за людьми.
А юнака, що приніс звістку наказано було убити. –
На помазанця підняв руку, що заборонено робити.

ДРУГА КНИГА САМУЇЛОВА

СМЕРТЬ АВНЕРА

І запитав Давид у Бога: «Чи йти у Юдині міста?»
Господь дозволив до Хеврону вести людей своїх й війська.
Тут і помазали Давида і нарекли його царем
Над домом Юдиним. Послав він своїх посланців у Явеш
Віддати дяку Явешанам, що був вшанований Саул,
Що вшанували Йонатана, який Давиду другом був.
Поставили над Ізраїлем сина Саула, Іш-Бошета,
Його помазали царем, та царства не діждались злету.
Він царював всього два роки. Авнер, що військом керував
Частенько дратував Йоава і навіть бійки затівав.
Із слугами царя Бошета проти Йоава були вийшли,
Щоб позмагатись, хто сильніший. Та бій був видався не втішним.
Авнер побитий був Йоавом (двадцять на триста шістьдесят).
А Авнер вбив був Асаїла, який був Авішаю брат.
І розгорівся брат злобою. Точилася довго війна
Між двома царськими домами. Саула дім ішов до дна,
А дім Давида у зростанні. Родилися сини свої, –
Амнон, Кіл'ав і Їтреам, Шефатія і Адоній.
А Іш-Бошет часто Авнеру наложницею дорікав,
Що батькова була раніше. Авнер це болісно сприйняв
І сповістив свого царя, що буде він служити Давиду,
Його виконувать накази, тут не залишить свого сліду.
І слуг послав він до Давида, щоб заключити договір,
Готовність в службі доказати і честь свою і свій мундир.
Давид з увагою віднісся, умови виставив свої:

«Прийму у себе я Авнера, якщо доставить він мені
Жінку мою, дочку Саула, що держить зараз Палтіїл».
Авнер привів жінку Мелхолу і обіцяв весь Ізраїль
Віддасть в руку царя Давида. Давид Авнера відпустив
Для підготовки об'єднання. Йоав коли похід здійснив
І повернувся вже додому, на жаль Авнера не застав,
Не зміг помститися за брата і в наздогін йому послав
Ніби по запиту Давида запрошення, щоб повернув
Назад у гості до Давида, бо той сказати щось забув.
Тільки Авнер пройшов у браму Йоав його зразу ж убив.
Йоав цим вчинком для Давида «ведмежу послугу» зробив.
Давид довів свою невинність. Над тим, що сталося, жалів.
Вчинок Йоава у Давида визвав збентеження і гнів,
Та залишив Йоава старшим, бо кровна помста є закон.
Невинні люди постраждали у боротьбі за царський трон.
Жалобну пісню над Авнером співав засмучений Давид
Збентежило вбивство Авнера Ізраїля почесний рід.

ЦАР ДАВИД І ЙОГО ПЕРЕМОГИ

Іш-Беша руки опустились. І відділів керівники
Баана і Рехав хотіли Давида сильної руки.
Вони убили Іш-Бешета у тій кімнаті, де він спав,
Де народився і змужнів. Такої зради не чекав.
А голову його нещасну в Хеврон Давиду принесли.
Давид їх наказав за те, – правдиву кару понесли.
Їм відрубали руки й ноги, повісили тіло над став,
Для інших, щоб була наука і щоб про зраду кожен знав.
А голову царя Бошета похоронили у гробу
Батька Саула у Хевроні. Над ним проводили мольбу.
Було добро в очах народу на те, як учинив Давид.
За ним пішли народи Краю, Ізраїля Господній рід!
Зійшлись в Хевроні племена. Сказали славному Давиду:
«О це ми кість твоя та тіло... Ти не даси народ в обіду,
Бо заповів тобі Господь, що пастимеш народ Його
Володарем над Ізраїлем, – велів від імені Свого».
Помазали царем Давида і він здобув тоді Сіон,
Місто Давида, так назвали. Всі йшли Давиду на поклон.
Що-раз ставав він усе більшим. Господь був з ним, – Бог Саваот.
Узяв жінок з Єрусалиму. В усьому відчувавсь комфорт.
Сини родилися і дочки. Ім'я одному – Соломон, –

Мудрець майбутній, цар могутній, і справедливість, і закон.
Почули про царя Давида филистимляни – вороги,
Та проти Бога Саваота безсильні всі їхні боги.
Питання Господу Давида: «Чи йти проти филистимлян?
Даси мені їх в мою руку?» – «Збирай усіх своїх краян
І сміло можеш йти до бою» – відповідь ствердною була.
І всякий раз Господня воля филистимлян перемогла.
З Авінадавового дому ковчега Божого везли
Аж до Давидового міста. За першим разом не змогли,
Бо сполошилася худоба і щоб утримати ковчег
Узза простяг до нього руку, схопив за Божий оберег.
Але за Господа законом жодного смертного рука
Не сміє зовсім доторкатись Божих речей, навіть злегка.
І гнів Господній запалився. Вражений Богом був Узза.
Тут же помер. Давид, тим часом, всю людську слабкість показав, –
Гніву Господнього злякався, ковчега Бога залишив
В знайомого гаїтянина, прощення Господа просив.
Цей дім звали Овед-Едома. На кінець звістку почувив
Давид, що Бог благословляє усе і всіх уже простив.
Із радістю переносить Давид ковчег у своє місто,
Приносять мирні жертви Богу, хліби печуть з пухкого тіста
І роздають хліби народу, м'яса печеного кавалки,
І калачі ще виноградні. Всі радо розійшлись з гулянки.
Цар відпочив й сказав пророку, сиджу сам в кедровому домі,
А під навісом ковчег Божий. Для нього зробимо хороми.
А вночі слово було Боже через пророка Натана.
Давид був взятий з пасовиська і влада вся йому дана,
Володар над народом Божим весь райський Край отримав він,
І мир встановлений стабільний. Діждавсь народ хороших змін
Відтоді, як працюють судді Богом наставлені для нас.
І для ковчега побудують хороми, як настане час.
Коли Давид ляже з батьками, лишить насіння по собі, –
Тоді зміцниться їхнє царство і Храм збудують на землі!
Божий народ зазнає втрати, якщо він зіб'ється з путі,
Накресленої для них Богом. Не повезе їм у житті.
І ворогів Давид долає, йому приносять данину.
Здобуті золото і срібло, лишились згадки про війну.
Допомагав Господь Давиду і царював Давид над всім,
І чинив суд над Ізраїлем. Йоав військові справи вів,
Йосафат канцлером був в штаті, Священики Ахімелех й Садок,

Серай з синами – писарі – керівний склад й Натан- пророк.
До двору свого пригорнув, ще Йонатанового сина
Давид. Віддав йому все поле діда його, царя Саула.
Мефівошет користувався їдою з царського стола,
Раби на полі працювали. І так жила царська сім'я.

ВІЙНА З АММОНІЯНАМИ. ГРІХ ДАВИДА

Коли помер цар аммонітський, став царювати син Ганун.
Давид послав послів до нього потішити його в канун
Приходу до престолу сина. Брататися прийшла пора.
Та сприйняли послів не дружньо і запідозрили царя
Давида у шпигунстві ніби. У посланців пообрізали
Пів бороди й одежі також. А потім напад готували.
Давид сказав, щоб в Єрихоні сиділи посланці його,
З обрізаними бородами. Сидітимуть до часу того,
Щоб відростити по новому кожен зміг бороду свою.
А посороми свої знімуть з аммонітяном у бою.
І військо він послав з Йоавом, щоб знищили аммонітян.
Давид сидів в Єрусалимі. А був тоді військовий стан.
Прогулюючись по будинку, з тераси верхньої даху
Побачив він красиву жінку, – як «рибка» плавала в ставку.
Загіпало у царя серце, і слуг до неї він заслав,
Щоб привели її до нього. І він із нею переспав.
Вірсавія, так звати жінку, то була жінка Урії,
А чоловік той був військовим, який змагався на війні.
Коли царю стало відомо, що завагітніла вона,
Він відізвав з війська Урію, Вгостив, дав випити вина
Й послав додому ночувати. Та воїн з слугами заснув
Тут же на царському порозі. Цар задуму не досягнув, –
Урію з жінкою укласти, на нього свій гріх перекласти.
Не міг Урія спати дома і свою плоть задовольняти
В той час, коли всі побратими сидять у шатрах, таборують
На голім полі при дорозі, із ворогом на смерть воюють.
Поклявся, що не зробить злого, ради братів своїх по зброї.
Листа Давид пише Йоаву в якому зичить долі злої,
Щоб приховать свою провину: – створить для воїна умови,
Щоб конче був Урія вбитий. І давши певні настанови
Урії, воїну своєму, цей лист Йоаву переслав.
Йоав прослідував наказу. Разом з Урією послав
Відважних воїнів Давида. Загинув і Авімелех.

Цар взяв Вірсавію за жінку. Це в очах Бога було зле.
Господь звертався до Давида через пророка Натана,
Що він зневажив Божим словом. Ним володіла сатана,
Коли убив мечем Урію, жінку собі його забрав,
А перед тим її збезчестив і потаємно це вчиняв.
Давид був Божим помазанцем, спасав його Бог від руки
Царя Саула й від ворожих запроданців. Дав на віки
Кермо в руки, щоб володіти цим райським Краєм і людьми
Обраних Богом Ізраїля. І дім його тепер у тьмі.

ПОКАРАННЯ ДАВИДА

Тож не відступить меч від дому і син його конче помре,
Бо вкотре Господа зневажив грішник береться за старе.
Захворіла його дитина. «О, Господи, прости мене!
Я согрішив гріхом великим і знаю кара не мине.
На милість Твою уповаю. Життя дитини збережи.
– Просив у Господа Давид. – Мене чим хочеш накажи,
Тільки дитина була б жива». На сьомий день вмерла дитина.
Коли скорботи уляглися з Давидом відбулася зміна. –
Вже не валявся у постелі. Їжу собі він наказав,
Активність проявляв в розмові, хворобу й розпач подолав.
Потішив свою жінку знову. Дотримував завжди закону.
А згодом жінка Вірсавія вродила сина Соломона.
А Йоав воював з Раббою. Щоб царське місто це здобути,
Послів послав він до Давида, просив царя сюди прибути.
Давид в бою здобув це місто, народ понищив і забрав
Корону їхнього царя, а місто все розграбував.
І так чинив він з усіма аммоніянськими містами.
Все було добре у Давида, та негаразд було з синами.
Амнон, один з синів Давида влюбився у сестру Тамару,
Їй братом був Авесалом. Але, щоб вибрать собі пару
Потрібно у царя питати. Та не терпілося Амнону
І посягнув на честь дівчини. Порушив межі він закону.
Тож притворившись хворим, хлопець, просив Тамару, щоб прийшла
Приготувати йому їжу, до ліжка їжу подала...
Тут він сильніший був від неї, поклався з нею і прогнав...
Голову попелом всипала, – тяжкий в Тамарі час настав.
Роздерла на собі туніку, яка ознакою була
Панянок царських непорочних. Вона не жінка й не вдова.
І виникла страшна ненависть. Зненавидів Авесалом

Амнона (брат його по батьку), не міг змиритися з таким злом...
Авесалом позвав родину на свято стриження овець.
Домовився він із братами, як захмеліють під кінець,
То вб'ють свого брата Амнона... Коли розправилися з братом,
Розбіглися всі хто – куди. І закінчилось «стрижки» свято.
Цареві звістка прилетіла раніш повернення синів,
Де сповіщалося: – всіх побито. Від звістки тої цар зомлів.

АВЕСАЛОМ. ДАВИД У ВИГНАННІ

Сини вернулися додому, убитий був лише Амнон.
Авесалом у вигнанні. Після трьох років заборон
Змінився царський гнів на милість і блудний син вернувсь додому.
Мужа вродливішого в царстві немає за Авесалома.
Троє синів в його родилось, дочку Тамарою назвав.
І на кінець, сам цар, його перед лице своє позвав.
Авесалом завів повоза, коней і п'ятдесят людей,
Які б поперед ним ходили. Не обминув його дверей
Хто до царя ішов на суд. Він переконував усіх,
Що там нема кому судити, що сам розсуджував би їх,
Якби його взяли суддею. Одвіку мав він сорок літ
І попросив царя, що піде в Хеврон, щоб Богу дати звіт,
Обітницю свою сповняти. На це йому цар дозвіл дав.
По племенах всіх Ізраїля Авесалом порозсилав
Своїх людей, щоб сповістили, коли почують звук сурми,
Це означатиме – в Хевроні Авесалом став над людьми
Царем і їхньою суддею. У Краї був великий бунт.
І захитався під ногами в царя Давида міцний ґрунт.
Він поспішив з Єрусалима, щоб не догнав Авесалом.
Зібрав свою найближчу челядь і вирушили всі гуртом.
Цар переходив потік Кедрон, за ним Садок і всі левити,
Які ковчег несли з собою. Цар наказав ковчег спинити
І повернуть до міста знову, сталого мешкання Його.
«Якщо знайду я милість в Бога, прийме до лону Він свого
Раба Давида і поверне до місць Його перебування». –
Слова Давида до народу. А Садоку дає завдання:
«До міста вернешся з синами, з миром повернешся туди.
І всяку річ, яку почувеш, щоб не було в Краї біди,
Через Хушая, мого друга, оповіщатимеш мене.
Ви слух мій там і мої очі. Тільки не викажіть себе».
Сходив на гору Оливну босий Давид і гірко плакав.

Його зустріли із дарами, довірливі подали знаки
Місцеві мешканці Оливну. А серед них були такі,
Що славили царя Давида, були й невдячні земляки.
Один із них на ім'я Шім'ї камінням закидав царя
І переступником кривавим, все взивав його ім'я.
Захисники царя веліли негайно Шім'ї наказати,
Та цар сказав: «Що нас обходить? Йому міг право таке дати
Лише Господь. Та навіть син мій душу мою шукає всюди.
Прощає Бог йому цю прихить, простять йому і добрі люди.
То може Бог добром поверне замість прокляття цього дня,
А згодом повернеться спокій і об'єднається рідня,
І запанує над бідою ласка Господня по-всяк час,
Проявить Бог невдовзі милість, поверне до себе Він нас».
Та поки-що з Авесаломом увесь Ізраїльський народ,
Бо змучився від міжусобиць від братовбивства і незгод.
Прийшли в Єрусалим, у місто. Сказав Хушай: «Хай живе цар!»
Всяк виславляв сина Давида, від одностумців приніс дар,
Пообіцяв Авесалому служити вірно, як і батьку.
Ахітофел царю порадив, що для наведення порядку,
Взяти наложниць свого батька Авесалому у свій дім.
Тоді зміцниться його влада. Непереможним буде він.
Зібрати вояків добірних, дванадцять тисяч чоловік
І переслідувати батька в чужі країни, щоб не втік.
Негайно відправлять погоню. Дорога вимучила їх.
Настане мир і повна влада, позбудемося всяких лих,
Коли Давида буде вбито, розігнано його людей.
Авесалом хотів почути, чи нема ще яких ідей.
Дослухався порад Хушай, – Зібрати в бій увесь народ
І на чолі з Авесаломом, без оголошення й угод
Напасти на царя Давида і не залишити в живих
Жодного, хто з царем Давидом, його прихильників палких.

ПЕРЕМОГА ДАВИДА

Через священників Давиду переданий підступний план.
Оливну гору він залишив і перейшов річку Йордан.
В Манахаїмі зустрічали із почестями і питвом
І їжею ділились люди, і забезпечили житлом.
Давид ряди поражувавши, всіх на три табори розбив.
Очолив, один з них, Йоава, другий – Іттаї доручив.
А Авішай третій табір під керівництво своє взяв.

Давида в місті залишили, щоб з відти ними керував.
І наказав цар всім підлеглим Авесалома не вбивати,
Бо серце батьківське зболілось і він готов життя віддати,
Щоб сина свого захистити. Авесалом терпів поразку
І сам попався у капкан, із дуба заростями пастку.
Кучери вплутались в гілля крони розкішної у дуба,
Зависнув між землею й небом. Йоав ставив питання рубя.
Авесалом повинен вмерти, інакше не минуть війни.
Не може бути виправдання і прощення його вини,
І перед рідними батьками, перед Ізраїля людьми.
Ніхто не смів підняти руку на сина царського. Тоді
Йоав безжально в серце списа Авесаломові встромив.
Всі розбігались по наметах, хто напад на царя здійснив.
Коли Давид отримав звістку про смерть свого Авесалома,
Він затремтів, пройнявся тугою, його здолала страшна втома,
Заплакав: «О, Авесоламе! Мій сину милий, сину мій!
Краще помер би я за тебе, Авесаломе сину мій!»
І дорікали всі Давиду, що осоромив свій народ,
Бо тих любив, хто зневажає свого царя. Й без нагород
Лишає тих, хто його любить. Якщо не встане зараз цар,
Не вийде до своїх рабів, то з самих із найтяжчих кар,
Отримає наш повелитель. Залишать всі свого царя.
Це буде гірш за всяке зло, не буде всім тоді добра.
І цар піднявся, сів до брами. І став народ перед обличчя
Улюбленого всім царя, всі зрозуміли його відчай.
Перед Давидом вибачались. Народ був знову з вожаком.
Всі поклонялися, раділи, – хто явно, хто в душі тайком,
Але не обійшлося без зради. Шеви, один з Веніамнян
Сурмою призивав непослух у таборі ізраїльтян.
Щоб розійшлися від Давида й лишалися в своїх шатрах.
З Давидом тільки юдеяни. Не допустити царства крах
Велів Давид і у погоню Йоава за Шеви послав.
В Авелі Бет-Маахи, місті, бунтівника Шеви застав
Йоава з військом. Взяв в облогу і завалити мур хотів.
Та мудра жінка запитала: «Який у воїна мотив,
Щоб знищить спадщину Господню?» І відповідь дано Йоавом:
«Боже помилуй вас вбивати. Того накажемо кривою,
Що на царя руку підняти посмів. Йому й відповідати!»
Пообіцяла жінка війську голову зрадника віддати.
Ось голова Шеви скотилась до ніг Йоаві. І вертав

Народ в Єрусалим на свято. Спокій і мир запанував.
І керував Йоав військами, збирав данину – Адорам,
За Садоком й Евіатаром закріплено Господній храм,
Іра – священиком Давида, а канцлером був Йосафат.
Саулів рід накрила кара, три роки голоду підряд
Тому, що проти волі Бога Саул вбивав гів'онітян,
Хоч цей народ, в давні часи, підтримував ізраїльтян.
Пообіцяв Давид зробити, що забажає цей народ,
Щоб з Ізраїля зняв Бог кару, щоб досягти з усіма згод.
З дому Саула для розправи видано семеро мужів.
Замучений народ Ізраїля із миром в спокої зажив,
Бо Господа вдалось вблагати. По тому мир настав, достаток,
Час перемог в Краї настав і множився Давида спадок.
Загордував Давид і в Краї без волі Божої на дійство
Схотів людей перелічити. Наказаний був за безчинство,
Бо запалився Господь гнівом і наказав всіх заодно.
З трьох кар одну лиш вибирати, Давиду, Господом дано.
Чи голод у Краю сім років, чи на три місяці втікати
Від ворогів в дальні країни, чи три дні моровицю мати.
І моровицю Давид вибрав, жертovníка він збудував,
І цілопалення приносив, і жертви мирні подавав.

Вдячна Давидова пісня про перемогу над ворогами.

І промовив Давид до Господа слова оцієї пісні ((18)-ий Псалом) того дня, як Господь урятував був його з руки всіх його ворогів та з долоні Саулової, та й сказав: «Господь моя скеля й твердиня моя, і для мене Спаситель Він мій! Мій Бог – моя скеля, сховаюсь я в ній, Він щит мій і ріг (сила), Він спасіння мого, Він башта та моє пристановище! Спасителю мій, – Ти врятуєш мене від насилля! Я кличу: Преславний Господь, і я визволений від ворогів! «Бо хвилі смертельні мене оточили, потоки велійяала (нечестивий, негідник) лякають мене. Тенета шеолу (ад) мене оточили, а пастки смертельні мене попередили! «В тісноті своїй кличу до Господа, і до Бога свого я волаю, – і Він почує мій голос із храму Свого, і в ухах Його – зойк мій. Захиталась земля й затремтіла, затряслися й хитались небесні підвалини, – бо Він запалився від гніву! Із ніздер Його бухнув дим, з Його ж уст – пожирущий огонь, запалився жар від Нього! Він небо простяг – і спустився, а хмара густа під ногами Його. Усівся Він на херувиму – й летів, і явився на вітряних крилах. А навколо Себе поклав темряву, мов курені, збір води, густі хмари високі. Від блиску, що був перед Ним, запалилось вугілля горюче. Господь загримів у небесах, і Свій голос Всевишній подав. Він послав свої стріли та їх розпоросив, послав блискавку й їх побентежив. І гнів Господній

відвернувся. Давид вже увійшов в літа. І показалися річища водні, і відкрились основи вселенної, від свару Твого, о Господи, від подиху вітру із ні здер Його. «Він послав із високости, узяв Він мене, витяг мене з вод великих. Він мене врятував від мого потужного ворога, від моїх ненависників, – бо сильніші від мене вони. Напали на мене вони в день нещастя мого, – та Господь був моїм опертям. І на місце широке (спасіння, визволення) Він вивів мене, Він мене врятував, – бо вполюбав мене! «Нехай Господь зробить мені по моїй справедливості, хай заплатить мені згідно з чистістю рук моїх! Бо беріг я дороги Господні, і від Бога свого я не відступив, бо всі його присуди передо мною, Постанови ж Його, – не відступлюся від них! І був я Йому непорочним, і стерігся своєї провини. І Господь заплатив був мені по моїй справедливості, за чистотою моєю перед очима Його. «З справедливим Ти справедливо поводишся, із чесним – по-чесному, із чистим – поводишся чисто, а з лукавим – за лукавством його! І народ із біди Ти спасаєш, а очі Твої – на зухвалих, яких Ти принижуєш. Бо світильник Ти, Господи, мій, і освітить Господь мою темряву! Бо з Тобою поб'ю я ворожого відділа, із Богом своїм проберусь через мур! Бог – непорочна дорога Його, слово Господнє очищене, щит Він для всіх, хто вдається до Нього! «Бо хто Бог, окрім Господа? І хто скеля, крім нашого Бога? Бог – сильне моє пристановище, і дорогу мою Непорочний вивідував. Він чинить ноги мої, як оленячі, і ставить мене на висотах моїх, мої руки навчає до бою, і на рамена мої лука мідяного напинає. І дав Ти мені щит спасіння Свого, і чинить великим мене Твоя поміч! Ти чиниш широким мій крок піді мною, – і стопи мої не спіткнуться. Жenu я своїх ворогів, і по вигублю їх, і не вернуся, аж поки не винищу їх! Я їх повигублюю й їх потрощу, – і не встануть вони, і повпадають під ноги мої. Ти ж для бою підперізуєш мене силою, валиш під мене моїх ворохобників. Повернув Ти плечима до мене моїх ворогів, моїх ненависників, – й я них понищу! Озирались вони – та немає спасителя, кликали до Господа, – і не відповів їм! І я їх зітру, як той порох землі, як болото на вулицях – їх розітру й розтопчу їх! «Ти ж від бунту народу мого мене бережеш, на голову люду мене стережеш, мені будуть служити народи, яких я й не знав! Передо мною чужинці підлещуються, на вістку про мене – слухняні мені. В'януть чужинці, і тремтять у твердинях своїх. «Живий Господь, – і благословенна будь, Скеле моя, і нехай піднесеться Бог скелі спасіння мого! Бог, що помсти за мене дає, і що народи під мене познижував, що рятує мене від моїх ворогів, – Ти звеличив мене над повстанців на мене, спасеш мене від насильника! Тому то хвалю Тебе, Господи, серед народів, Іменню Твоєму співаю! Ти башта спасіння Свого царя, і милість вчиняєш Своему помазанцеві, – Давиду й насінню його аж навіки!

ПЕРША КНИГА ЦАРІВ

ПОМАЗАННЯ СОЛОМОНА НА ЦАРЯ

Невпинно час спливав у війнах, Давид уже ввійшов в літа.
Страждав від холоду в постелі. І молоде знайшли дівча,
Щоб при царевім спала лоні і щоб доглянула його.
Вродливою була Авішаг. Цареві це не допомгло.
Авосалома брат, Адоній, у зговорі з Евіятаром,
Й воєначальником Йоавом вчинили зраду незабаром.
Без відома царя Давида і без пророка Натана,
Без лицарів і Соломона, священика їх, Садока, –
Усі пожертви учинивши, встигли помазять на царя
Старшого брата Соломона, пихатого Адонія.
Давид раніше Вірсавії, жінці своїй, пообіцяв,
Що Соломона царювати залишить по собі. Це знав
Кожен в Давидовому царстві. Тож коли слух дійшов до нього,
Покликав Натана й Бенаю. До Садока сказав він строго,
Щоб Соломона посадити сьогодні в мулицю царя
Й негайно звести до Гіхону, бо вже якраз прийшла пора
Його здійснити помазання і в усі сурми засурмить:
«Нехай живе цар Соломон! Йому всі будемо служити!»
І сталося! Народ піднявся і помазання святкував.
Усі вітали Соломона, і весь народ радів, гуляв.
А зрадники всі затрептіли, – перелякався Адоній,
Жертовника захопив за роги: «А чи не вб'є мене брат мій?»
– «Якщо він буде мужем чесним, і волосина не впаде,
Якщо ж не вірний він душею, тримає зло, то він помре». –
Відповідь дана Соломоном. А вже в невдовзі Адоній
До Вірсавії із проханням прийшов завдання дати їй,
Щоб Соломона попросила за жінку взяти Авішаг.
Неврівноважений Адоній став вимагати й інших благ.
Давид цареві Соломону давав останні настанови
На виконання заповітів і що вчиняти на ті змови, –
З Йоавою, Шім'ї, з Герином і що з Адонієм робить,
Як вести всі державні справи, народу вірно як служить.
Він потому спочив з батьками, Божий слуга і раб Давид.
Життя прожите не даремно. Не осоромив він свій рід.
А царював аж сорок років. Ходив по Божих він стежках.
За всі гріхи і за Урію, що з кров'ю на його руках,
Щирим розкаянням, молінням до себе Бога прихилив,
І Господь Бог простив Давида і його царство освятив.

ЦАРЮВАННЯ СОЛОМОНА

Коли Вірсавія просила, у Соломона, згоду дати,
Щоб Авішаґ Адонієві дозволив цар за жінку взяти,
То Соломон дав їй пораду, що вона може попросити
Царство віддати Адонію, бо він є старшим її сином,
Та ворогів у дім пустити... Тож не хотів він жити з миром.
І Соломон розпорядився Адонія щоб умертвити.
І до Йоава дійшла звістка, що його теж хочуть убити.
До скинії утік Йоава, і за жертовника схопився.
А посланий царем Беная, щоб вирок сповнити з'явився.
Йоава вбив Авесалома проливши царя братську кров,
Й провідника війська Ізраїль Авнера списом проколов,
І провідник Юди військовий загинув від його руки,
За те має відповідати. За його дії і зв'язки
І був погублений Йоава. Беная виконав наказ
І був призначений над військом, священником став Садока.
Зміцніло царство Ізраїля у Соломоновій руці.
Він зблизився із фараоном, пропонував його дочці
Жінкою стати в його домі. Згоду отримав Соломон.
Стеріг він батька заповіти, дотримував Божий закон.
І на жертовнику в Гів'оні він цілопалення приніс.
У сні Господь йому з'явився і над всіма його підніс,
Бо все він дав для Соломона і навіть більше ніж просив: –
Розумне серце, щоб судити народ Його, щоби зумів
Добро від злого відрізнити, а ще багатства незчисленні,
Буде прославлений в віках і звістки матиме приємні.
Якщо не зблудить із дороги, що Богом визначена людству,
То й дні його Господь подовжить. Якщо ж підтримає розпусту,
Зверне з Господнього шляху, то відбере від нього царство
І передасть його рабові, померкне все його багатство.
Знов цілопалення приносив цар Соломон, – щасливий раб,
Приносив мирні жертви Богу і всі діла пішли на лад.
Тож святкували всім народом. Гостину правив він для слуг.
І почалось життя спокійне, – без воєн, хамства і наруг.
Не обійшлося без інцидентів, життєвих казусів, змагань
За місце у житті під Сонцем, сімейних сварок, нарікань.
І Соломон судив по-правді, нікого не лишав в біді.
Він знав, що робиться у царстві, був в курсі світових подій.
Дві блудниці, що жили разом і мали по одній дитині
Прийшли на суд до Соломона, щоб допоміг в складному ділі.

Коли одне з дітей померло, то кожна з блудниць за своє
Дитятко, що живим лишалось, вважала: «Мертве – не моє» –
Навперебій жінки твердили. «Меча подайте й розітніть
Дитину навпіл і віддайте по половинні кожній з них» –
Сказав суддя до всіх присутніх. «Щоби дитину не вбивати, –
Одна з жінок царя просила, – прошу суперниці віддати».
А інша жінка була рада, щоб справедливо розділити,
Як пропонує цар – суддя, що суддя знає що робити.
«І не дістанеться дитина мені й суперниці моїй» –
Вона сказала і замовкла. «Вердикт послухайте ви мій –
Сказав розумний Соломон, – дитину мати забирає,
Спасла вона свою дитину, лише вона про неї дбає».
Всі вихваляли мудрість Божу почувши вістку про цей суд.
Народ царем своїм пишався, ним задоволений був люд.
Безпечно Юда та Ізраїль сиділи на своїх полях.
В минулому лишилися війни, розбої, мародерство, страх.
І царювання Соломона тяглося з- понад Річки Ефрат
До филистимського аж краю. І вже не йшов на брата брат.
Мирна границя із Єгиптом, із царем Тиру договір
Про співробітництво з сусідом, про спільну працю і про мир.
Цар Соломон був дипломатом і не було таких питань,
Щоб він не зміг їх розв'язати. У нього вистачало знань.
І про дерева й про худобу, про птахів і про плазунів,
Про щоб його не запитали він дати відповіді вмів.
Мудрість його незаперечна, бо його мудрість понад всіх.
В минулому лишилось рабство і ворогів знуцання злих.
Він знав три тисячі прислів'їв, ще й тисячу і п'ять пісень.
Помічники у його царстві. І ось перелік їх імен:
Синок Садока – Азарія священиком в нього служив,
А Еліхореф та Ахія, з якими Соломон дружив,
Це писарі у його царстві. Беная військом керував,
Над даниною Адонірам, над його домом Ахішар.
А над намісниками в царстві – Азарія, Натанів син,
А ще намісників дванадцять, що над Ізраїлем усім.
Священики, що над ковчегом, це Евіатор і Садок.
Нарешті канцлер – Йосафат. А всього люду, як зірок.

БУДІВНИЦТВО БОЖОГО ДОМУ

Хірама, що царем був Тиру, цар Соломон просив, щоб він Доставляв кедри із Ливану для будівництва в Ізраїль Божого дому для ковчега. Хірам зрадів такій умові, Просив взамін хліб доставляти людям його і його дому. Задіяні робочі руки, – йшла рубка й сплав деревини. А теслярі тесали камінь, щоб зводить мури кам'яні. Років півтисячі потому, як Ізраїль з Єгипту вийшов, Збудований був Храм Господній. Він виглядав доволі пишно. Цар будував свій дім тринадцять, а Храм сім років будував. І Храм прийшов час заселяти. Народ на свято прибував. Коли заносили ковчега, було у ньому дві плити, Де вписано усі Закони і Заповіді ті святі, Покладені туди Мойсеєм. Хмара услала Божий Храм. Народ Ізраїля зібрався. Його благословив сам цар: «Я збудував Храм на оселю Тобі, на вік місце Твоє! Із Богом буде наш народ! Всім побажання вам моє. Віри у Бога, процвітання бажаю всім вам і собі. Господи, Боже Ізраїлів! Нема подібного Тобі Бога на небі й на землі, бо стережеш Ти заповіта І милість для Своїх рабів перед лицем Твоїм відкрита, І невідпало жодне слово із слів, які Ти говориш Через раба Свого Мойсея». – На тому Соломон скінчив.

ЮДИНЕ ЦАРСТВО

*Давид → Соломон
Рехав'ама → Авіям → Аса → Йосафат → Єгорам Ахазія →
Йоаш(Єгоаш) → Амація → Азарія → Узійя → Йотам →
Ахаз → Хізкійя → Єзекія → Манасія → Амон → Йосія →
Єгоахаз → Ел'яким(Єгояким) → Єгояхин*

ІЗРАЇЛЕВЕ ЦАРСТВО

*Єровоам → Надав → Баша → Ела → Зімірі → Омрі → Ахав →
Ахазія → Ахава → Єгорам → Йорам → Ахазія → Єзу → Єгоахаз →
Йоаш → Єровоам → Захарій → Шаллум → Менахем → Пекахія
→ Пеках → Осія*

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ГОСПОДНІ. ЦАРСЬКІ СПОКУСИ

Господь з'явився йому вдруге. Сказав, що вислухав молитви
І зважив на молитви щирість, що не програє народ битви.
І що нащадкам Соломона не буде в часі переводу,
Якщо не зверне із дороги ворожим силам на угоду.
Якщо ж від Бога відвернеться народ Господній Ізраїля,
Ворогом винищений буде і зміниться усе довкілля, –
Бо храм відкинутий від Бога насмішкою буде для всіх.
Народ Ізраїля одержить тяжку спокуту за той гріх.
Звістки про мудрість Соломона поширились на усі царства.
Щоб перевірити ті слухи, з свого великого багатства,
цариця Шеви подарунки багаті узяла з собою
Єрусалимському цареві, з'явилась до його покоїв.
Уражена його знаннями і простотою в спілкуванні,
Коректністю у його діях і мудрому світосприйманні.
І визнала цариця Шеви, що слухи всі про Соломона
Значно скромніші ніж насправді його слова, його персону.
«За щастя маю спілкування із наймудрішим із усіх,
Хочу віддячити дарами. Прийміть дари із рук моїх». –
Сказала Шеви Соломону. І обдарована була
Цариця щедрими дарами, багатством царського двора.
Царю було що дарувати, – шістсот шістдесят шість таланів
За один рік тільки прибуток, а ще з торгів, купців і сплавів,
А ще таршиські кораблі із сріблом, золотом, костями
Збагачували Соломона. Міцніло царство із роками.
З слонової кості зробили і щирим золотом покрили
Великий трон свого царя, золотий посуд закупили.
Сімсот жінок й триста наложниць мав Соломон в своїм дворі.
До них коханням прихилився і погляди міняв свої.
Його жінки: моавітянки, аммонітянки, сидонянки
І навіть дочка фараона, едомітянки, хіттіянки.
Тобто жінки із тих народів, для яких дана заборона
Синам Ізраїля єднатись. Порушив Соломон Закони
Сидонську визнавши богиню, Астартою іменувати,
І для гидотного Мілкома жертовники став будувати.
Тож розразився гнів Господній. Сказав, що царство відбере
І передасть його рабові після того, як він помре.
Син Соломона втратить царство і все за батькові гріхи,
За свої власні прорахунки, за злодіяння всі лихі.

ЦАРІ ЄРОВОАМ І РЕХАВ'АМ

І едомлянина Гадада, та ще раба Єровоама
Господь послав проти царя. І скоро розігралась драма.
Гадад, який втік до Єгипту, здобув там милість в фараона,
За жінку дав йому сестру. Гадад тут почувавсь, як дома.
Потім просив у фараона, щоб той до Краю відпускав.
Згодом його мрії збулися, – над Сирією панував.
Єровоам – раб Соломона відважним, роботящим був,
Який в очах у Соломона прихильність і любов здобув.
Призначив цар його найстаршим і носієм дому свого.
Його зустрів пророк Ахія і розірвав одіж його.
Було шматків тих аж дванадцять. Взяти йому пропонував
Десять шматків з тої одежі. Єровоам ті шматки взяв,
Бо так велів йому Господь. І дасть Господь десять частин
Царства Ізраїлю у руку, щоби змінити часу плин,
Щоб відновить Божу дорогу, зійшов з якої Соломон.
А царював він сорок років і відійшов на вічний сон.
Усі зібрались до Сихему, щоб Рехав'ама обирати
На царювання в Ізраїлі. Всю владу в руки його дати.
На церемонію посвяти прибув Єровоам з Єгипту.
Люди згадали Рехав'амі про репутацію підмиту
Батька його і ярмо тяжке, що для людей він учинив.
Полегшити життя просили. Чи зможе він? Щоб відповів.
Радників старших не послухав, що має людям він служити,
Слухав молодших і їх раду, – ярмо ще тяжче начепити
Хоче нащадок Соломона. «Батько карав людей бичами,
Я ж скорпіонами – карати»... з такими до людей речами
Звернувся Рехав'ама злісно, згідно своїх пріоритетів.
І збунтувався був народ, люди вернулись до наметів,
Не сплачували данини. Адонірама, що збирав
Данину із царя підлеглих, народ камінням закидав.
І знову на нараду всіх народ Ізраїля скликав.
Покликали Єровоама, щоб він над ними царював.
Лишився Рехав'ам царем над Юдою й Веніямином.
Військо збирав щоб воювати, та згодом під народу впливом,
Покинули таку затію, щоб йти із смертю брат на брата.
Були від Бога ті події і мир прийшов у кожную хату.
Усі ходили на пожертву в Єрусалим. Єроволам
Злякався, що люди навернуться до тих, чий оренднують храм.
Тож золоті тельці зробив він і наказав, щоб їм служити,
Богами Ізраїля звав. Священики не із Левитів.
Погано це в очах Господніх, бо хибним був і грішним шлях.

Ось чоловік Божий з'явився біля жертовника і страх
Опанував усіх присутніх. А чоловік цей промовляв,
Незвичні для усіх слова, Усіх присутніх налякав: –
Що кості погорять сьогодні священиків, що тут кадять,
І чудо станеться. Жертвник попелом стане випадать.
Єровоам простягнув руку і наказав: «Схопіть його!»
Його рука зразу ж і всохла, без змін положення свого.
А жертвник розпався й з нього посипався на землю попіл.
Умилостивити просив цар Господа Бога, що супроти
Його Законів виступав він. Прощення попросив у Бога
За царя Божий чоловік і тут же надійшла підмога, –
Рука царя стала такою, якою перед тим була.
А чоловік Божий в дорогу пішов, що степом пролягла.
Йому не можна повертати на ту дорогу, що пройшов,
Бо так дано йому від Бога. Пророк один його найшов.
Назад намовив повернути, – що ніби Ангел дозволяв
Вчинок такий йому зробити. Тоді, коли він повертав
Назад, на пройдену дорогу На чоловіка лев напав,
Убив його. Труп чоловіка забрав пророк і поховав.
І не зробив Єровоам ніяких висновків із того.
Дорогу Бога оминав на вигублення дому свого.
Захворів син Єровоама і він послав жінку свою
До Ахія, пророка в Шіло, щоби дізнатись про сім'ю.
Яка чекає її доля і що вони мають робить?
Коли жінка вступила в хату Ахій побачив у ту ж мить, –
Хто і для чого прийшов в гості, назвав причини тих нещасть.
Невідворотні покарання, і що від Бога ця напасть.
Як жінка вернеться додому і тільки ступить на поріг,
Їх син помре. Й про всі проблеми пророк Ахія застеріг.
Єровоам двадцять два роки над Ізраїлем царював,
А після його царювання продовжив його син Надав.
В той час цар Юди Рахов'ама чинив в Господніх очах зло
Стовпи й Астарті будувались, чужих богів число росло.
На кожному з високих взгір'їв пожертви здійснювали їм.
Все глибше й глибше погружались в гріховні пристрасті свої.
Відступники і блудодії осквернили Єрусалим
І заслужили покарання, до Бога ставленням своїм.
Війна між царськими домами ослаблювала Ізраїль.
І напади ворогів стали частішати з усіх сторін.
Навіть Єгипетський цар Шушак, що мирно з Краєм проживав,
Удерся до Єрусалиму, Господній дім пограбував.

ЦАР АСА

Не краще царював Авійям, царя наслідник Рехав'ама
Блукав по батькових стежинах і його участь така ж сама
В Господніх й громадських ділах. А царював він три роки.
Аса – наступник Авійяма, царем був з Божої руки.
Робив все добре в очах Бога, як і його батько Давид.
Усі дні царювання Аса були із Господом. А рід:
Матір його звати Мааха, Авесаломова дочка,
Батько Давид богопослушний, над ним була Божа рука.
Тож Аса вигнав блудодіїв, чистив від скверни земляків.
Звання цариці він позбавив – матір, за ідола й божків.
Та неспокійно було в царстві, – ворожі напади і зрада.
Точилася війна з Башою. Звернувся Аса до Бен-Гадада,
Сина Сірійського царя, який сидів тоді в Дамаску,
Щоб договір зірвав з Башею і коли воля його й ласка
Вступив до Ізраїльських міст. Отримав від царя дарунки
Гадад згодився помагати. І саме дружні ці стосунки
Ізраїльтян напад спинили і встановили стійкий мир.
А як Баша прийшов до влади? Звідки його царський мундир?

ЦАРІ БАША, ЕЛА, ЗІМРІ І ОМРІ

Баша був покаранням Божим Єровоамова гріху,
Могильником грішного роду, появи Божого страху.
Не виправдав довіри Бога, порушував Божий Закон,
Як й попередник він потрапив до нечестивців у полон.
Продовжив його грішну справу наступник, Ела, – його син,
Який за два роки при владі не зміг добитись жодних змін.
Раб Зімрі змовився на нього і Ела п'яного убили,
Вибили весь Башиний дім, та через сім днів замінили
Царя Зімрі на царювання – народу обранця, Омрі.
Але чинив він зло ще гірше, ніж попередники царі.
Зійшов із Господа дороги, те що й було він зруйнував.
Дванадцять років царювання. А потім син його Ахав
Ваалові служив жертовно, двадцять два роки робив зло.
І через те страждав народ і через те так не везло.

ЦАР АХАВ І ЙОГО ЖІНКА ЄЗАВЕЛЬ. ПРОРОК ІЛЛЯ

Пророк Ілля сказав Ахаву, що ні дощу, ані роси
Не буде ближчими роками, хоч якби він про це просив.

Якщо дощем землю покриє, то перед тим будуть слова,
Які звучатимуть від Бога. Озвучить їх пророк Ілля.
Сказав Господь Іллі пророку йти до потоку Керіті.
Ілля пив воду із потоку, перебував у самоті.
Приносили хліб, м'ясо круки. Потім пішов до Сарепти
Сидонської і там осів він. І тільки встиг сюди прийти,
Зустрів вдову, що Бог назначив Іллю – пророка годувати.
Якраз вона дрова збирала. Ілля почав їй помагати,
І попросив води та хліба. Вона на те відповіла,
Що калачів вона не має. Хоч зберегти дещо змогла.
У неї є лиш чуть олії, і має трошечки муки,
Тож хлібця для себе і сина з тої муки можна спекти.
А потім мусимо вмирати. Ілля сказав, коли спочатку
Хлібом вгостиш гостя свого, то муки буде у достатку.
Мука у бодні не скінчиться, коли всю з неї забереш.
Так і було. І вистачало на всіх їди і питва теж.
Дитина раптом захворіла. Хвороба трапилась така,
Що вже й надії не плекала вернути сина до життя
Горем розбита бідна мати. Ілля забрав дитину з хати,
І положив на своє ложе, просив дитину врятувати.
Молитву Господь Бог почув. Подовжено дитині вік.
І від тоді жінка пізнала, що Ілля Божий чоловік.
А Краєм ширилась засуха. Ахав траву в степу шукав,
Щоби худобу прокормити. Якраз Господь Іллю послав,
Дощем щоб землю напоїти. З Іллею як зустрівсь Ахав,
то до Господнього пророка претензії серйозні мав:
«Чи це той самий із пророків, що познущавсь над Ізраїлем?»
Ілля дав відповідь Ахаву, що дім і він у тому винен.
Велів народ весь Ізраїля і лжепророків їх зібрати,
Щоб мати змогу творить чудо і весь народ переконати
У силі Бога Ізраїлю. Зібрались на гору Кармел,
Для визнання пророків Божих через показ Божих знамен.
Було пророків Ваалових чотиреста і п'ятдесят,
А ще зі столу Єзавелі – чотиреста, що від Астарт
І лиш один пророк від Бога. Пророк Ілля сказав тоді:
«Нам визначатися пора всім, і вибрати шлях у ході.
Чи вибрати дорогу блуду, а чи за Господом іти?
Нехай дадуть нам двох бичків. Їх спалимо ми на вогні.
Вогонь попросимо в богів і звіримо їхню могутність.
Нехай заріжуть й покладуть бичка на дрова тут присутні

Пророки Астарті й Ваала і позовуть своїх богів,
Жертownika щоб підпалили, від божих сил щоб загорівсь.
Богів своїх вони скликали з самого рання до полудня,
А вогонь так і не з'явився. Розкрилася їх справа блудна.
Другий бичок дали на жертву. Дрова зложили і водою
Холодною їх облили. Чи стануть ці дрова золою?
Позвав Ілля підійти ближче усіх, хто це спостерігав,
Щоб прояснити очі їм на того, Хто їм помагав,
Вийти з Єгипту, виживати і Край обіцяний забрати.
Пізнати посланця Його і силу Господа пізнати.
Вогонь Господній впав на жертву і цілопалення пожер,
Разом із тим, дрова й каміння. Народ від подиву завмер
Попадали всі на обличчя і говорили: «Господь наш!»
Всіх лжепророків похапали розкритий був їхній шабаш.
Ілля порізав лжепророків ввійшовши у потік Кішон.
Люди повірили у Бога, згадали і Його Закон.
Зійшов Ілля в згір'я Кармелу і нахилився до землі,
Поклав обличчя між коліна, хмара здіймалася в імлі.
Зірвавсь вітер, потемніло, землю залив жаданий дощ,
Все ожило позеленіло на килимах земельних площ.
Усі пізнали Божу силу, діяння, що зробив Господь, –
Через Іллю, Його пророка вдалось засуху побороть.
Ахав вернувся в Ізреел. Повідав жінці Єзавель
Про чудеса Іллі – пророка, про між пророками дуель.
Своїх утративши пророків жінка гнівилась на Іллю.
Пообіцяла привселюдно: «Із ним я теж саме зроблю,
Пощо з пророками вчинив він». Ілля утік до Беер-Шеви
Лишив свого помічника, а сам подався до пустелі
І зажадав він собі смерті, та несподівано заснув.
Пропонував йому хтось їсти, злегенька за плече торкнув.
Це був Господній посланець. Ангел доставив хліб і воду.
Ілля добряче покріпився використавши ту нагоду.
Коли Ілля знову заснув, ангел удруге доторкнувся
Сказав йому щоб ще поїв і на дорогу повернувся,
Бо тяжкою буде дорога. Йшов сорок днів, сорок ночей,
До Божої гори дістався і втому скинув із плечей.
І на горі Хорив, в печері з дороги переночував.
І тут почув Господнє слово. Бог нагадав Іллі й повчав,
Що мав Ілля і як робити: «Вернутись на свою дорогу,
Пустиню перейти Даманську, помазати щоб мати змогу

Над Сирією Хазаїла, а над Ізраїлем Егу
Царями вибраних народів. Щоб свого вірного слугу
Пророка вибрать замість себе. Тож Єлисей стане пророком.
Буде зачистка Ізраїля поглиблюватись з кожним роком.

ДРУГА КНИГА ЦАРІВ

ПРОРОК ЄЛИСЕЙ

Той від меча Егу загине, від Хазаїла хто втече,
А від Егу хто утече, тому смерть Єлисей рече.
Сім тисяч лишиться народу, не зігнених перед Ваалом,
Це ті, що Господа плекають, що зберегли вірність до храму
Господнього в Єрусалимі, завжди перед Його Лицем!»
Шафатового знайшов сина Ілля, на ім'я Єлисей,
Який у полі орав землю й кинув йому плаща свого.
І Єлисей приніс у жертву свого вола, а крім того
На дрова ярма порубав він і пригостив м'ясом народ.
Прощався Єлисей з своїми і рушили вони в поход.
Зібрав все військо цар Сирійський і тридцять два царі із ним,
Узяв в облогу Самарію і вимагав з Ахаву він
Віддати золото і срібло, синів найкращих і жінок.
Ахав Гададу відповів, що все віддасть. І про свій крок
Він розповів на зборах старших. А тут і нові посланці,
Що повідомили про обшук, що завтра в місті раби ці
Все заберуть у свої руки. Старші Ізраїлю у Краї
Порадили царю Ахаву: «Усе, що наш народ тут має,
Усе для себе залишає». І відказав Ахав послам,
Що їх умов він не сприймає, що він у царстві своїм сам
Вирішує як жити людям, які проводить в царстві зміни.
Цар Гадад вирішив негайно таранами розбити стіни.
Пророк сказав царю Ахаву, що увесь натовп той численний
Господь дає у його руку. Для нас цей день буде знаменний.
Війну дав згоду розпочати. Було сім тисяч Ізраїля.
Всі вийшли за ворота міста. Гадад якраз справляв весілля
І у шатрах він розважався. Почув про те, що вийшли з міста
Мешканці міста Самарії. Його втішала така звістка.
Велів в полон узятъ живими. Намірів їх не врахувати: –
Чи з миром вийшли, чи з війною, – усе добро у них забрати.
Та несподівано військові, що йшли позаду у колоні,

Напали зразу ж на сирійців, їх добивали у погоні.
А через рік знов піднялися і захотіли воювати
Сирійський цар із Ізраїлем. І вирішили, щоб здолати
Синів Ізраїля з боями, – вести бої на рівнині.
Бо ніби гори допомагають Ізраїлю долати їх.
Ахав отримав перемогу, але Гадада відпустив.
Той обіцяв міста вернути, що його батько захопив.

ВЧИНКИ ЦАРЯ АХАВА

А це недобре в очах Бога. Був повідомлений Ахав:
«Своїх і Божих ворогів не до кінця ти подолав.
Життя твоє замість Гадада, народ твій замість ворогів
Поставлено тепер на карту. Порушити наказ посмів,
Що заповітом даний Богом». А згодом ще одну провину
Вчинив Ахав. За огорода, завів з сусідом тяганину.
Просив сусіда обміняти полями, де ріс виноград.
Сусід на просьбу не давався і зовсім був тому не рад,
Бо ця земля від батька спадок. Жінка царя взялась за справу.
Лжесвідків свідчить найняла. Недобру запустила славу
Та побрехеньки на сусіда. Коли ж його вкаменювали,
Тоді спокійно, без проблеми ті виноградники й забрали.
Скоро Ахав про це дізнався, свою провину зрозумів,
Пороздирав на собі шати, просив у Бога щоб простив.
І Господь зглянувся на нього, ті покарання переніс
На царя рід, – його потомків. Це все відбудеться колись.
Між Сирією й Ізраїлем три роки не було війни.
Цар Йосафат з царем Ахава, разом домовились вони
Місто Рамот відвоювати. Заслухали вони пророків,
Які «добро» на це дали. Але не схвалював цих кроків
Пророк Міхея. До в'язниці його веліли засадити.
Міхея думка не змінилась продовжував своє твердить.
І сталося, під час боїв, тих, поранили царя Ахава.
І він помер на колісниці. Так закінчилась його справа.

ЦАРЮВАННЯ АХАЗІЯ

Тоді два роки Ахазія над Ізраїлем царював.
Із Юдиним царем мирився. А Господа ігнорував.
Звернувся він до Ваал-Зевува, щоб передбачив майбуття:
«Чи довго ще мені хворіти? Чим кінчиться моє життя?»
Ілля зустрівся з посланцями і повернув їх всіх назад.

А повернувшись, щоб сказали: «Господніх слухати порада,
Своїх пророків не чужинців, тому напевно пан наш вмере,
Не встане більше з свого ліжка». «П'ятидесятник хай візьме
Всіх воїнів своїх з собою, цього безумця до мене
Негайно у палац доставить. І чи посміє про земне
Моє життя він так сказати?» – цар розпорядження віддав.
Пророк мав Божі настанови, про наміри лукаві знав.
Коли хотіли Іллю взяти, він промовляв до них слова:
«Якщо є Божа я Людина, вас пожере вогонь до тла.
Вогонь, що посланий із неба». І тут же чудо відбулось,
Та цар і ще не вгамувався. Знов йти на жертви довелось
Царевим воїнам посланцям. За третім разом попросили,
Що вислухати цар готовий. Не застосовувати сили,
Щоб всі лишилися живими. Зійшов з гори до них пророк
І хворого царя провідав. Ангел дозволив такий крок.
До царського двора з'явився пророк Ілля і так сказав:
«Із свого ложа вже не встанеш тому, що ти послів послав
пророчити в Ваал-Зевува, бога екронського, чужого,
Ніби в Ізраїлі немає своїх пророків від Живого
Нашого Господа Святого. «Тож Ахазія – цар помер,
А Єгорам зацарював, бо склалося так на тепер, –
Не було сина в Ахазії. Він двадцять років царював.
Пророчення Іллі збувались і свій відхід він готував.
Нарешті вийшов із Гілгалу, а Єлисея залишав.
Та Єлисей не залишився, Іллю в дорозі проводжав.
До них в Бет-Елу приєднались ще п'ятдесят Божих пророків
І всі пішли до Єрихону. Все менше залишалось кроків
До чудодійного видіння. Все більш збиралося народу,
Що за Іллею йшли слідами, щоб не впустити ту нагоду,
Побачити Господнє чудо, яке давно передбачали.
До Йордану прибували, на пагорках місця займали.
На березі самої річки Ілля і Єлисей стояли.
Наставник попрощався дружньо, а потім тихо розмовляли.

ПРОРОК ЄЛИСЕЙ

Ілля зняв плащ, згорнув у двоє, ударив злегка по воді, –
Вода на двоє розділилась і Єлисею він тоді
Віддав свій плащ, слова промовив: «Проси, що маю тобі дати,
Що маю я тобі зробити. «Твою подвійну силу мати
Я хочу». – мовив Єлисей. І тут вогняний віз з'явився

І впряжені вогняні коні. Ілля у небо з ними звився.
А Єлисей роздер одержу, плащем ударив по воді.
Всі бачать, – чудо повторилось. На Єлисею дух Іллі!
І чуда став демонструвати від Бога посланий пророк.
Зустрів міщан, які жалілись на смертоносний ручайок.
Від нього у жінок безпліддя, а то і смерть може настати.
І Єлисей попросив солі, почав у воду насипати,
Просив у Бога допомоги. І стала чистою вода.
До Бет – Елу коли ішов він з нього глумилась дівтора,
І не достойно обзивали: «Лисий ходи! Лисий ходи!»
Прокляв їх Іменем Господнім. Їм не минуть було біди.
Дві ведмедиці вийшли з лісу, – дітей порвали на шматки.
І він прибув до Самарії. Там Єгорам у ті роки
Зацарював над Ізраїлем. Лихо чинив в очах Господніх
Ходив по батьківських дорогах, вчинки вчиняв Богу негодні
І завдавав він царству шкоди. Коли помер батько Ахав,
То цар моавський збунтувався і данини царству не дав.

ЦАРІ ЄГОРАМ І ЙОСАФАТ

Щоб справитися з царем моавським він Йосафата попросив
Меша поставити на місце. Війну йому оголосив.
До їх походу прилучився едомський цар, коли ішли
По едемській сухій пустині. Води тут й краплі не найшли.
Цар Йосафат сказав: «Пророка негайно треба нам знайти.
Божий пророк нам допоможе через пустиню перейти»...
І Єлисей, пророк Господній велів копати в ряд ямки,
Які наповнились водою і утворилися струмки.
А ще, відомості пророка про перемогу у бою,
Зміцнили віру непоборну у силу й правоту свою.
«Всім причаїться в палатках», – наказ отримали усі,
Коли моав вийшов напроти і наближався по росі.
Дивну картину бачив ворог: – долина крові й спокій скрізь,
І вирішили, що побились, вчинили між собою різь
Царі, що разом наступали... Безпечно в табір забрели.
Та ожили раптом палатки. Ворогів голови злягли.
А потім нищили дерева, джерела водяні, поля.
Від пожарів, крові людської знівечена плідна земля.
Пророка чудотворні дії прославили його життя.
Прийти стражденному на поміч – його щоденне заняття.
Усі зверталися до нього у негараздах всіх своїх,

І Єлисей брався за справу легко виконуючи їх.
Вдова поскаржилась, що в неї в рабство синів хочуть забрати,
Бо позичальнику на часі немає чим борги віддати.
І Єлисей вдові порадив порожні баняки збирати,
Горням оливи, що лишилась зібрані банки наповняти.
І чудом дивувалась жінка. Горням оливи, яку мала
Наповнила усю посуду. Людям оливу продавала
І виплатила всі борги. Інший випадок був в Шиману: –
Пророк відвідував сімейство, де відчував до себе шану.
Сім'я приймала його радо. Навіть кімнатку збудували,
Щоб міг з дороги відпочити. Вони його не турбували.
А жінка ця із чоловіком були старенькі, без дітей.
Цінив пророк їх доброту, рішив віддячити за те.
Сказав він їм одного разу: «За рік у гості знов зайду.
Ви будете синочка мати». «А де ж то я його знайду?
Пощо так з нами жартувати». – жінка йому відповіла.
Та диво сталося і дійсно жінка повірить не могла.
В такому віці народила! Раді були стара й старий.
Але біда прийшла неждано, – підріс синок їх, захворів.
Жалілася батькам дитина, бо їй боліла голова.
А сталася біда у полі. Дитина мучилась й вмерла.
Мати дитину положила де Божий чоловік лежав
І кинулась його шукати, щоб він дитину оживляв.
І чудо ще одне збулося. Пророк дитину врятував.
Не раз щасливо зустрічали, пророка, що до них звертав.
Війська сирійського начальник, якого Нааманом звали,
Хворів був довго на проказу. Вже як його не лікували,
Не зміг позбутися хвороби. Дізнався, що у Ізраїлі
Людина знана на весь світ, якій підвладні Божі сили.
Пророк від Бога, Єлисей, допомогти йому у змозі.
І зустрічали Наамана у Єлисея на порозі.
Почув він тут слова пророка. Хвороба зникне, якщо він
Скупається у Йордані. «Не бачив ще таких я кпин». –
Злорадно заключив Нааман, злим повертаючись додому.
Його переконали дома, що не pomoже рада злomu,
Що він нічого не втрачає, коли скупається у річці.
Спроба вдалася, став здоровим. Це завдяки святій водичці.
Обдарував він Єлисея, та той не взяв його дарунків.
Взяли дарунки прості люди, що тішились з багатих клунків.
А чудеса пророк проводив повсюди, де б він не з'явився.

Сокиру був дістав з води, хоча ні трошки не змочився.
Позичена була сокира, її хазяїн жалкував.
Сплила сокира з дна водойми і робітник її забрав.
Коли сирійці воювали з Ізраїлем, то їхній цар
Признав пророка Єлисея і його вміння, його дар.
Не міг ніяк він зрозуміти, як дізнається Ізраїль
Про їхні потаємні плани. Немало страчено зусиль,
Щоб розгадати ту загадку. Підозрював усіх своїх
Воєначальників і ближніх, у намірах поганих, злих.
До царського донесли вуха, що Єлисей винний в усьому, –
Що знає той усі секрети про напад і про оборону.
Він всі думки наперед знає і радить своєму царю: –
Куди іти і що робити, чи варто вести боротьбу.
І ось сирійський цар могутній хотів місто Дотан здобути,
Щоб Єлисея умертвити. Тоді лиш перемозі бути.
Він оточив його військами. Та Єлисей з Божої волі
Війська сирійські осліпив, вони послухні йшли по полі,
І підійшли до Самарії. Цар Ізраїлю запитав
В свого пророка Єлисея, чи час розплати вже настав.
Той відповів, щоб не вбивали, а нагодуйте й відпустіть.
Так і зробили. Таким чином вдалось Ізраїль захистити.
І був він довгий час в безпеці. Не мало часу збігло вже,
Бо довгий час сирійці знали, що Ізраїль Бог береже.
Та час спливав і вороги взялися знов за стару мрію.
І цар сирійський захотів завоювати Самарію.
Він місто обложив військами. Голод у місті панував.
Навіть дійшло до людоїдства. Розлючений цар слуг послав
До Єлисея, щоб дізнались, якої долі їм чекати.
Сказав пророк, що завтра їжу за дешево всі будуть мати.
Слуга із того насміхався: «Хіба дірки у небі Бог
Проб'є, щоб нас нагодувати. Це маячня. Даюсь в залог!»
«Їду дешево ти побачиш, та вже не зможеш споживати».
Почув він відповідь пророка... Щоб від хвороби не вмирати
Ті, що під брамою стояли, з проказою чоловіки,
Рішили здатися сирійцям. А вийшло зовсім навпаки.
Коли зайшли вони у табір, там вже нікого не було.
Їда лишилась, різні речі, а військо вітром мов змело.
Коли самі удовольнились, набралися різних речей,
Вернулись в місто й сповістили: «Загрозу скинуто з плечей.
Ворог у паніці залишив шатра, і коней і корів»

Від Бога їм було видіння, – великий наступ всіх царів:
Хіттейських, єгиптян й місцевих, що об'єднав їх Ізраїль.
І кинулися туди люди, де були речі, хліб і сіль.
Верталися до свого міста із награбованим добром.
Ціни на їжу зовсім впали. А скептик наш попав в пролом,
Де натовп взяв його під ноги і був розтоптаний з речами
З мішками повними їди. Мир панував знову роками.
А потім голод знов настав, як Єлисей й передбачав,
Бо був сказав він жінці тій, сина якої воскрешав,
Щоб вибиралася з країни. Сім років голод був у Краї.
А після того повернулась і зажила знов, як у раї.

СИРІЙСЬКІ ЦАРІ ГАДАД І ГАЗАЇЛ

Сирійський цар Гадад захворів і наказав слугі своєму
Знайти пророка Єлисея, щоб вирішить свою проблему.
І Газаїл знайшов пророка, який повідав про таке:
«Жить – житиме твій цар відомо, та знай, що все-таки помре». –
І глянув Газаїлу в вічі з сльозами на своїх очах.
Сказав, що стане він царем. Впаде на Ізраїля страх,
Бо повбиває він дітей безжалісним мечем своїм.
І до царя слуга вернувся. «З наказом справився твоїм.
Жить-житимеш». – слова звучали. І Газаїл взяв рушника,
Водою рушника зволожив і потяглась його рука
До хворого, царя обличчя. Так Газаїл став царювати
Замість сирійського царя. Зрадник зайняв його палати.

ЦАР ЄГОРАМ ТА ЙОГО СИН АХАЗІЯ

А в Юді після Йосафата зацарював син, Єгорам.
Батьків дорогою ходив він, й дорогою ізраїльтян.
І зло робив в очах Господніх. Свою гріховність не здолав.
Син Єгорама, Ахазія не краще батька царював.
Юда утративши Едома, із Сирією воював,
А Ізраїльський цар Йорама Ахазію допомогав.
Та Газаїл у шент розбив їх. Йорама ранили в бою.
Ахазія його навідав, – прихильність висловить свою.

ЦАР ЄГУ

Єгу прибувши до Ізреелу, убив Йорама. Ахазія
Поранили, і він в Мегіддо утік. Лишалася надія,
Що буде жити, та помер він. Єгу був сином Йосафата.

Угодним Богу Єгу здався. Готовилась в роду розплата.
І Єлисей Єгу помазав на Ізраїльського царя.
Він завдання йому поставив, – помститися за кров пора
Божих пророків, всіх рабів, котрих згубила Єзавель...
З вікна цариця виглядала, коли прийшов до Ізреель
Єгу, щоб нищить дім Ахава. Царицю скинули з вікна,
Кров її бризнула на стіну. Все сталося, як казав Ілля.
Рознесли труп її собаки, лишилися фрагменти тіла.
За непокору і зневіру життя вона своє згубила.
Сімдесяти синам Ахава, Єгу листи понасилав, –
Їх вихователям, старшинам, щоб хтось з синів на царство став
І позмагалися війною з Єгу за царство Ізраїля.
Та хто б вчинити так посмів би? Було б це справжнє божевілля
Йти на того, хто переможець у битві проти двох царів.
Тому й відмовили старшини на царство Ахових синів.
І розіслав наказ листами Єгу до всіх в царстві старшин.
Нікого із синів Ахава в живих Єгу не залишив.
Також усіх вельмож, знайомих з дому Ахава повбивав.
Тоді пішов до Самарії, братів Ахазії спіткав
І жодного з них не залишив. Потім зустрів Єгонодава,
Сина Рехавового роду, який підтримав його справу.
У Самарії повбивали усіх, хто родом від Ахава.
І на кінець все завершилось. Господньою була ця кара,
Бо все було за словом Бога, передано через Іллю.
Лишалися ще складні справи. І цар сказав: «Не потерплю!»
Зібрав Єгу народ на свято. Велів покликати усіх,
Страсних прихильників Ваалу, його священників лихих,
Бо їм буде Єгу «служити» ще більше, ніж служив Ахав.
А хто не з'явиться на свято із тих, кого Єгу прохав,
Будуть усі напевно вбиті. Усі з'явилися, як один.
Ніхто не зміг і догадатись, проводять збір з яких причин.
Насправді готувалось вбивство усіх, хто ідолам служив,
Від Господа хто відвернувся і тих, хто грішним життям жив.
На цілопалення зібрались, Господніх видалили слуг
І охорону нарядили замкнувши над обрядом круг.
Вказівка дана охоронцям учасників не випускати.
Хто намагається тікати, безжально кожного вбивати.
З дому Ваала залишилось нечисте місце і смітник.
Всіх бованів Єгу понищив, та те лишив, до чого звик.
Лишився гріх Єровоама, – поклони золотим тельцям.

«За те, що учинив ти добре в Моїх очах, тобі Я дам,
Щоб царював над Ізраїлем лиш до четвертого коліна.
Я відвернусь від Ізраїля і прийде в царюванні зміна,
Бо відновить Божі Закони тобі вдалось не до кінця.
Нестиме втрати ваше царство». – такі слова були Отця.
Була поразка Ізраїля, частинами свій Край втрачав.
Сирійський цар побив Ізраїль, найкращі землі відібрав.
В той час у Юдиному царстві, коли не стало Ахазії,
То Аталія, його мати, виношуючи плани злії,
Насіння царське вигубила окрім Йоаша, що сестра
Від рук цариці заховала. І на кінець прийшла пора.

ЦАР ЙОАШ

На шостім році царювання царицю вбили і царем
Обрали знаного Йоаша, юдеїв всіх поводитим.
Робив усе угодне Богу, крім пагорків, куди народ
Приносив часто свої жертви від всяких життєвих пригод.
Він наказав ремонтувати, за збори церкві від людей,
Господній дім. Було у нього багато планів і ідей
Відновлення Божих Законів. Та посувалась справа туго,
Бо розкрадали подання. А це над Господом наруга.
Священикам заборонили у руки брати подання.
Скидали подання у ящик. Потім робили зібрання
І привселюдно забирали уміст до царської казни,
З якої плату получали ремонтники й будівники.
Та спокою недодавали напади ззовні ворогів.
Щоб зупинити Газаїла, не допустить в Єрусалим,
Прийшлося все золото віддати злому сирійському царю.
Отримавши винагороду військо своє він повернув
Від Юди і Єрусалиму. Царству Йоаша сорок років.
В поверненні людей до Бога ним зроблено багато кроків.

ЦАР АМАЦІЯ

Втрата багатств завдала шкоди. І в Юді готувалась зрада.
Незгодні з втратою багатства, зібралися і була рада.
І Амація син Йоаша помазаним на царя був.
Ходив він Божими стежками в народі славу він здобув.
Єгоахаз, цар Ізраїлю, в очах Господніх робив зло,
Виданий в руку Газаїла, але йому все ж повезло, –
Він упрохав Лице Гоподне і даний був йому спаситель,

Що з під сирійської руки вівів його в свою обитель.
Як і раніше у наметах ізраїльтянин там сидів,
Гріхи робив Єровоама, Божу дорогу не глядів.
Дорогою гріха ходили усі Ізраїльські царі.
Таїнств Господніх відцурались у Самарії при дворі:
Йоаш, що син Єгоахаза, Єровоам і син Захарій,
Шаллум, Менахем, Пекахія, Пеках і Осія – нездари.

СМЕРТЬ ЄЛИСЕЯ

Хвороба вклала Єлисея, прикутим він до ліжка був.
З повагою до нього в гості і цар Ізраїльський прибув.
Тужив і плакав над пророком, а той сказав, щоб цар взяв лук
І вистрелив в вікно на сході, не випускаючи із рук,
Луком вдаряв він по підлозі. Цар вдарив луком три рази.
І Єлисей сказав цареві, сердитим голосом грози:
«Розіб'єш Сирію в Афеку, тричі поб'єш ти Газаїла
Щоб до кінця перемагати не вистачить в тебе коріння.
Вдаряти луком об підлогу було б не три, – п'ять, шість разів».
Покинуть світ цей Єлисею на цьому Господь Бог велів.
Вернуть міста із рук Гадада Йоашу, все таки, вдалось
Мирне життя запанувало, але не довго так велось.
Цар Амація, син Йоаша добро робив в очах Господніх.
Побив тих слуг, що вбили батька. Звеличився в очах народних,
Коли в долині, у Солянській, побив Едома, взяв Селу.
Відчув натхненим в перемозі, відчув він силу й міць свою.

СМЕРТЬ АМАЦІЇ. ЦАРІ АЗАРІЯ І ЙОТАМ

І запросив до поєдинку царя Ізраїлю, Йоаша,
А той з насмішкою порадив: «Не краще хіба дружба наша.
Сиди у дома і пишайся за свої ратні перемоги,
Бо як дрочитися ти будеш, зіб'єшся з вірної дороги,
Померкнуть всі твої труди». Та не послухав Амація.
Поразкою і повним крахом скінчилася його затія.
В полон потрапив Амація, зруйнований Єрусалим,
Забрано золото і срібло, Господній дім і все, що в нім.
Розграбували царські шати і на царя вчинили змову.
Втік до Лахішу цар, та мертвим в Єрусалим вернули знову,
Щоб поховати із батьками. А сина його Азарію
Помазали на царя Юди. Він батькову продовжив мрію.
Робив для Господа все добре, та Господь вдарив був його,

Став Азарія прокаженим аж до кінця життя свого.
Сидів в окремому будинку, а керував усім Йотам.
А в Ізраїлі, на той час, зацарював Єровоам.
Як всі царі, що в Ізраїлі, він зло чинив в очах Господніх,
Та не хотів Господь понищить Ізраїля людей безбожних.
І допоміг Єровоаму границі Краю поновити, –
Дамаск і Хамат вернув Юді, щоб пам'ять їхню відновити.
А потім царював Захарій – Єгу четверте покоління.
Шаллум вчинив на нього змову і знищив все його коріння.
Місяць протримався при владі, як Менахем побив його
І царював він десять років. Не пожалів срібла всього,
Яке зібрав із Ізраїлю, щоб відкупитися від Пула,
Від асирійського нашествия, щоб армія його відбула
На свої землі у міста, звільнивши Ізраїльський Край.
Зацарював син Менахема. Знову порушивсь спокій, рай.
Пекахія царем два роки незграбно царством керував.
Чинив він зло. Його вбив Пеках і двадцять років царював.
Сирійці землі відбирали, не втримав Краю у руках.
Осія вбив царя Пекаха і став царем. У тих роках
Над Юдою царем Йотам був. Наступником став син Ахаз.
Його негідне царювання згадають люди ще не раз.

ЦАРЮВАННЯ АХАЗА

Він царював шістнадцять років й не гідно Господу служив
Через огонь для Молоха він, сина свого тоді провів,
Ще й за гидотною народів, що Господь вигнав їх з землі
Перед синами Ізраїля. Божі Закони, взагалі
Забув і викинув з ужитку, приносив жертви та кадив
На пагорбках і на узгір'ях, стежками блудними ходив.
Ахаза облягли Рецина, сирійського царя, війська,
Та ізраїльського – Пекаха. Ця ситуація тяжка
Заставила шукати вихід. І цар Ахаз послів послав
З дарунками, з своїм проханням до асирійського царя,
Щоб спас від згубних ворогів народ і царського двора.
І на Дамаск Цар асирійський пішов негайно й взяв його.
Мешканців вигнав, вбив Реціна. Пеках принишк після того.
Ахаз на зустріч до Дамаску спішив, щоб висловити дяку.
Чужинські звичаї, закони звідти приніс він в свою хату.
Велів священику Урії жертovníки побудувати
Такі, що бачив у Дамаску, щоб жертви всі могли давати,

Проводити чужі обряди. Він нехтував Господнім домом.
Хоч наростав гнів Божий, з часом, скінчилося за Божим словом,
Юди царем став Єзекія, який Божим шляхом пішов.
Він виправляв помилки батька, надію в Господі знайшов.
А Осія, цар Ізраїлю продовжував чинити зло,
Тому страждав він і народ. В житті йому не повезло.
Для асирійського царя Осія був просто рабом
І данину платив ретельно своїм і громадським добром.
Але таємно робив змову із Со, Єгипецьким царем.
За це Осія ув'язнили, царство його пішло вогнем.
Салманасар пішов на Край і обложив він Самарію,
І виганяв із міст людей, не залишаючи надії
На існування Ізраїлю. Це Божа кара за гріхи,
Що їх чинили ізраїльці. Не помогли чужі боги.
Лиш плем'я Юдине лишилось, де не завжди чинили зло.
А асирійців, в Ізраїлі містах, поселено було.
Але жилося їм незручно – левів на них Господь послав,
Бо Божих прав у цьому Краї, із тих людей, ніхто не знав.
Цар наказав вернуть одного з священників, що тут жили.
Навчить, як Господа боятись. Йому жертovníка звели.

ЦАР ЄЗЕКІЯ

Народ ставив й свого ще бога. Так роблять і до цього дня.
А царював тоді у Юді, цар Єзекія й завдання
Поставив був перед собою, – людей до Бога навести,
Щоб заслужити покаєння, прощення в Господа здобути.
Робив усе Богу угодне, ще й краще за усіх царів.
До Господа, Його законів, народ свій навести зумів.
Народ повірив Єзекії і по законах Бога жив.
Цар асирійському цареві не піддавався й не служив.
З филистимлянами боровся і часто їх перемагав.
Та Санхерів, цар асирійський, укріплені міста узяв
І Єзекія погодився, що данину буде платить, –
Віддасть все золото і срібло, щоб Санхеріва задобрить,
Аби той відійшов від міста. Та Санхерів велів здобути
Єрусалим, столицю Юди шляхом словесної отрути.
Він повідомив Єзекію: «Не тіш себе і свої мрії
Про допомогу від Єгипту. Не має у тебе надії
Від вашого Господа Бога. Нас не змогли перемогти
боги Арпаду, Гени, Івви, Сефарваїму, Гамату,

Навіть Ізраїлю боги. Не переможете і ви».
Ворог надіявся, що вдасться загарбати всіх без крові.
Захисників Єрусалиму, що службу на мурах несли,
Агітували, умовляли, царя Санхеріва послали,
Щоб не корились Єзекію, не вірили в його казки
Їхнього Бога всемогутність, а примирились. Назавжди
Будуть у мирі і спокої і їстимуть свій виноград
І свої фіги, пити воду із копанок. І буде лад,
Аж поки не візьмуть усіх їх до краю кращого ніж тут.
Їх закликали до земель, де щастя і багатства ждуть.
До краю хліба, винограду, оливки, меду і вина,
Де жити будуть – не вмирати, де їх чекатимуть дива.
Та Єзакія передбачив підступність вражих ворогів
І був наказ перед тим даний: «Мовчати і без зайвих слів
Слухати ворога поради. Чинити зовсім навпаки,
Бо в словах ворога отрута і будуть наслідки гіркі.
Не піддаватись на дешевий, солодкий і гіркий обман.
І Господь Бог лише зуміє розвіяти їдкий туман»...
Шати понищив на собі, веретою накривсь й ввійшов
У дім Господній Єзекія. Еліякіма він знайшов,
Що був начальником палати і Шевну – писаря, та старших
Священиків: «Треба послати від імені людей всіх наших.
Пророка Божого спитати, чи вислухав образу Бог
Із вуст посланця асирійця, про їхні наміри й підлог?
Що хочуть з нами учинити, і чи скарає їх за це?»
Скінчив на цьому Єзекія. І Господа призвав Лице.
А відповідь була такою: «Не бійся тих слів, що почув,
Якими ображали Мене! Зроблю Я так, щоб повернув
В краї свої цар асирійський і вражу там його мечем».
Так Господь Бог Єрусалиму підставив в скрутний час плече.

ПЕРЕМОГА НАД АСИРІЙЦЯМИ

Звістку отримав цар Санхерів про напади на його царство,
Збиравсь війська вернуть додому, щоб зберегти своє багатство.
Ще раз звернувся до Єзекія: «Нехай не зводить тебе Бог твій,
Що ти надієшся на нього... Чи врятували боги тих,
Що знищили батьки мої?» І Єзекія розгорнув
Листи перед лицем Господнім, мольбою Бога привернув:
«Бо дійсно нищились народи і разом з ними їх боги.
То не боги, – людські творіння, допомогти їм не змогли.

Нехай же знають усі царства, що Ти Господь один на всіх,
Що Ти спасаєш за довіру і знищуєш усіх за гріх».
Пророк Ісаія Єзекії про асирійського царя
Від Бога, Господа Самого послав такі Його слова:
«Кого ти ображав і лаяв, підвищив голос ти на Кого,
Очі свої підніс угору? На Ізраїлево Святого! ...
І за обурення твоє, що надійшла твоя гординя
До вух Моїх, на твої ніздрі сережки Я тобі від нині
Підвішу, поверну в дорогу, якою ти прийшов сюди...
Він не ввійде до міста цього, не кине він туди стріли,
Щитом її не попередить, не висипле на нього вала!...
Обороню Я на спасіння місто, що нападу зазнало
Ради Себе, ради Давида, Мого раба, – його народу!»
І сталося тієї ночі, Господній Ангел, взявши згоду
У Господа, ворожий табір майже двохсот тисяч людей
Понищив, табір зруйнував місто рятуючи Юдей.
Цар асирійський повернувся, у Ніневії він осівся.
Його мечем у домі батька тоді убили, як молився.
І захворів цар Єзекія. Йому сказав пророк Ісаія,
Щоб спорядив він свій будинок, бо достеменно про те знає,
Не видужає Єзекія. Цар ревно плаче і благає,
Просить за себе і людей, молитву Богу посилає.
В щирих молитвах Бога кличе подовжити йому життя,
Щоб укріпити своє царство, виконати справу до кінця.
Зжалився Бог на ті прохання і передав слова Ісаю
Про те, що Він почув молитву і царя сльози. Цар здолає
Неміч свою. Нехай в день третій у дім Господній він зійде
І Бог додасть п'ятнадцять літ, від ворогів спокій знайде...
Цар вавилонський подарунки прислав цареві Єзекію.
Шанобливо гостей приймали, дали їм шанси і надію
Їхні бажання вдовольнити: про зброю і про всі багатства,
Спорядження і захист міста, заради єдності і братства
Гостям шановним розповісти... Пророк Ісаія передбачив,
Що злом повернеться ця справа, яка здається добра наче.
Що все добро Єрусалиму у Вавилон переміститься.
Царю в палатах Вавилону прислуга згодом знадобиться
Із синів царських Єзекії. Та в даний час щасливим був
Безпечний цар Єрусалиму, що в дні свої він мир здобув.

ЦАР МАНАСІЯ

Коли царем в Єрусалимі син Єзакії, Манасія,
Був обраний й став царювати, остання втрачена надія
Народ до Бога навернути. Царство його п'ятдесят п'ять
Років тяжіло над народом і зло творив він, що не знать
Було при жодному цареві. Пагорбки знову будував,
Зробив Астату. Ваалові жертovníків понаставляв,
Небесним він вклонявсь світилам, через вогонь провадив сина,
І викликав померлих, духів. Тож пролилася кров невинна.
Робив він гірше тих народів, що вигубив Господь їх був
Перед синами Ізраїля, коли для них цей Край здобув.
Господь сказав, що понаводить на Юду і Єрусалим
Найтяжче зло, яке почують і задзвенить у вухах їм.
Він як посуду витре місто, переверне його сушить,
І ворогам віддасть у руку. А Юду ворог покорить.

ЦАР ЙОСІЯ

Амон продовжив справу батька, два роки лише царював.
Нарешті став царем Йосія. Давида шлях собі обрав.
Робив усе угодне Богу, на облік будівництво взяв,
Книга Закону віднайшлася, Господній дім ремонтував.
Писар Шафон, що знайшов Книгу, її уважно прочитав,
Написані слова у Книзі Шафон цареві передав.
Йосія дуже перейнявся тими словами, що почув,
Звернувся до своїх підлеглих, всього народу, що забув
Того, Хто їх з Єгипту вивів, Хто в райський Край усіх привів.
Тож запалився гнів великий на Юду і на Ізраїль.
І буде всім велике горе за те, що кинули Його,
Книгу Законів відхилили, цуралися Бога свого.
Зглянувсь Господь лиш на Йосія, який перед лицем Господнім
Упокоривши своє серце, лишивсь поводитирем народним.
Він не побачить того лиха, буде прилучений у мирі
До рідних, до своїх батьків. Тим часом повертав до віри
Народ свій, вдячний, цар Йосія. Він прочитав усі слова
Божої Книги Заповіту. У тих словах була карма,
Що щемом огортало душу. Перед лицем Господнім склав
Йосія Заповіт від Бога, якого весь народ прийняв.
І повиносили із храму речі Ваала і Астарти
Спалили їх і попел їхній, щоби не бачити й не знати –
Розсіяли весь по долинах, а пагорки всі осквернили.

Священиків з міст виганяли, а пагорочних – перебили,
Порозбивали доми культу, що блудодійники тримали,
І вперше з часу дії судів Пасху Господню всі справляли.
Та гнів Господній не спинився, Він відвернув Своє Лице
Від Юди, як й від Ізраїля. Вже скоро взнали всі про це.
Пішов Єгипетський цар Нехо на асирійського царя.
Напроти його вийшов зразу ж Єрусалимський – Йосія.
Та вбитим його повернули в Єрусалим і поховали,
Як був і обіцяв Господь, а на царя сина обрали.

ЦАРІ ЄГОАХАЗ, ЄГОЯКИМ, ЄГОАХІМ. ПОНЕВОЛЕННЯ ЄРУСАЛИМУ

Єгоахаз почав робити в очах Господніх знову зло.
Три місяці він царював. Явно, йому не повезло.
Його зв'язали і в Єгипет відправили, де він помер
І інший син царя Йосія, Єгояким вже став царем.
Платив Єгипту данину, що стягували із народу
Всю за оцінкою землі, розміру саду, огороду.
Єгояким був у неволі у вавилонського царя
Три роки був і збунтувався. Прийшла загибелі пора
Єрусалиму, Юди царству. На нього нападали орди
Сирійські, халдеїв, моав, також Аммонів сини горді.
Наступний цар Єгоахім ходив не Божими стежками,
Три місяці всього служив і вавилонськими рабами
Забраний з царських він хоромів до вавилонського царя.
Так нещасливо і бездарно скотилася його зоря.
Все за гріхи царів минулих за неповинну кров людську,
Ограбили в Єрусалимі всю територію міську:
Будівлі знаті, дім Господній, забрано звідти все добро,
В неволю забрано військових і будівничих, й ремесло,
Царя і царську всю прислугу. Залишили лише нужденний,
Простий замучений народ і їхні клопоти щоденні.

ЦАР СЕДОКІЯ

Настановили над народом царя, що звали Седокія,
Єгояхіна це був дядько. Ще тліла у нього надія,
Що вирве з рабської неволі себе і славний свій народ
Не знав, що все послане Богом і збунтувався. Та в поход
Вирушив вже цар Вавилонський і окружив Єрусалим
На два роки своїм він військом і валом місто обложив.

В місті настав великий голод, ні крихти хліба не було.
Пролом пробитий був у мурі через який військо втекло.
І цар утік разом із ними дорогою в пусті степи.
Погналися за ним військові. Вдалося їм царя схопити
Й відправити його у Рівлі, до вавилонського царя.
І засудили Седокію. Кара жорстокою була, –
Синів убили перед батьком і очі вийняли йому.
Спалили царський дім й Господній, все, що належало царю.
Заможні всі двори палили розграбувавши все до чиста.
Поруйнували всі мури, що зведені навколо міста.
І виганяли всіх людей, крім винарів та рільників.
Забрали мідь, окраси, посуд. А царську знать, її верхи
Доставили у Вавилон, де їх усіх і повбивають.
Пішов Юда на вигнання з землі своєї, з свого Краю.
Над залишками тих людей, які залишились у царстві
Щоб стягувати данину, міцно тримати їх у рабстві,
Настановили Гедалію, що призивав всіх до покори
І Вавилонові служити. Та від людей пішли докори.

ВІДНОВЛЕННЯ ЄРУСАЛИМУ. ПЕРСИДСЬКИЙ ЦАР КІР

Прийшли із царського насіння мужі, із ними Ізмаїл
Син Нетаніїн і убили Гедалію і тих, хто з ним.
Знайшли підтримку у народі, і Ізмаїл, і ті мужі.
Над військом зверхники знайшлися. Доведений вже до межі,
Піднявсь народ і повернувся в Єрусалим у місто рідне.
Юди царя Єгояхіна також настигла доля гідна.
В неволі тридцять сім він років провів в в'язниці ворогів.
І вавилонський цар нарешті утамував свій лютий гнів.
Змінив на милість і повагу до Єгояхіна, і трон
Понад трона царів поставив. Йому не стало заборон,
А їжа видавалась царська аж по всі дні його життя.
Все за словами Єремії збувалося, і каяття
Уже не діяли на Бога. Він відвернув Своє Лице
Від вибраного Ним народу. Всім зрозуміло стало це.
Кіра, персидського царя Господній дух опанував.
На нього благодать зійшла і він тоді усім сказав,
Що Господь Бог всі земні царства віддав йому, у його руку.
Він наказав в Єрусалимі народу відновити злуку
Усіх племен, що позостали, і Ізраїля, і Юдеїв,

Щоб Божий храм відбудувати, сповідувать Божі ідеї.
Всім іншим мешканцям сприяти і допомогу надавати.
Єрусалим щоб відновити, всі церемонії справляти,
Пожертви Господу давати, і повернути речі всі,
Що забрані з Божого дому. Нехай у мирі і красі
Звеличують Господа Бога єдиного на Небесах,
Щоб всім добро нам учиняли Господня милість, Божий страх.
І оселилися Левити, священники і співаки,
Храмові підданці придворні на тій землі, що на віки
Був обіцяв Бог Ізраїля. І встав Ісус, син Йоцадаків
Інші сини та їх батьки, що не цурались Божих знаків.
В Єрусалимі збудували жертовники Богу Небес,
Розпочали будову храму і залучалися в процес
Майстри по каменю з народу. За срібло й золото наймали
Всіх будівничих, теслярів і кедр з Ливану постачали.
Під співи й ревні голоси фундамент храму закладали...
Цар Артаксеркс дав пожадання (якого навіть не чекали)
Тому, над ким рука Господня – Ездри, що син Азарії,
Вчителю Божого Закону, наказ на царські всі краї.
Щоб кожен, хто ізраїльтянин з своєї волі могли йти
В Єрусалим до свого Бога, срібло і золото нести
Дароване їм на пожертву. А на пожертву всім давати
Все те, що Ездри потребує. Всіх тих, що будуть опиратись –
Позбавлять власного маєтку, судитимуть на вигнання,
Або ув'язнення в неволю. Ось так стояло завдання,
Щоб відновити віру в Бога. Та згодом Юди вороги
Напрошувались в будівничі, покинувши своїх богів
Молилися також до Бога, як і Ізраїля сини.
Та це було проти Закону і не дозволили вони
Дім Господа їм оскверняти, бо Богом вибраний народ,
Лиш той, що чинить обрізання, що своєрідний має код.

КНИГА НЕЕМІЇ

І відновити віру в Бога стало в народі на порі.
Тоді, коли ще Неемія був чашечником при царі
У вавилонському полоні, в жалобі був, переживав
За тим, що у Єрусалимі знищено храм й народ страждав,
Цар Артаксеркс його спитав, чого сумне в нього обличчя.
І Неемія розповів про свій народ і його звичай,

І боротьбу, і устремління, за що скарав їх Бог Небес.
Пройнявся цар усім почутим. В нього проснувся інтерес.
Адже Господь хотів одного, – переконати свій народ,
Що лише віра їхня в Бога позбавить труднощів й незгод.
Смирення й чисте покаяння поверне їм Божу любов
І визволить усіх їх з рабства і не проллється їхня кров.
Намісників своїх листами, в Заріччі, цар зобов'язав,
Щоб Неемію супроводить, дати йому, що він бажав
Для проживання й відбудови Божого храму і мурів.
В Єрусалимі Неемію народ із радістю зустрів.
Закликав він щоб відновити те, що зруйноване було.
І слухали його. На ньому рука Господня і добро,
Що царем дане, Артаксерксом. Зміцніли всі на добру справу
І відновили міський мур та Дім Господній всім на славу.
А іновірці насміхались і всяк перешкоджали їм,
Та вороги не залякали, бо був народ з Богом своїм
Й поводитирем, що був від Бога. Він же й намісник від царя.
Всі кошти тратились на справу і відновлялися поля.
Їх не давали у заставу і сплачували всі борги,
Дітей у рабство не давали... Та не змирились вороги.
Вигадували компромати, залякували Неемію,
І до царя слали доноси. Та не зломить було вже мрію
І віру Божого народу у Бога Неба і Землі.
Хоча усе з трудом робилось і поступки були малі.
Народу Юдиного руки ворог старався ослабляти.
І провокації, наклепи у царстві почали гуляти.
Царю писалися доноси про ізраїльців бунтівних.
Хай данини цар не чекає, не діжде данини від них.
Історія Єрусалиму дійсно підтверджувала те,
Що схильний він до непокори. Побачив цар, що не просте
Питання спільної довіри і видав царський він наказ,
Призупинити будівництво. Таке було не один раз
Допоки Дарій царювати над землями Краю настав.
Пророки Огій і Захарій, коли намісник запитав:
«Хто дозвіл дав на будівництво?» – «Цар Кір» – йому відповіли
І що вони раби Небес і все робили, що могли
По відбудові дому Бога, збудованого Соломоном.
Та все скінчилось руйнуванням, синів Ізраїля полоним
За те, що відцурались Бога, Його Законів, Настанов.
Цар Кір, в свій час, наказ був видав відбудувати дім той знов.

ЦАР ДАРІЙ

І до царя в листі намісник докладно все це описав.
Цар Дарій для переконання історію перевіряв.
Знайшов колишні він накази й натомість свій наказ віддав,
Щоби намісник над Заріччям підмогу людям тим надав,
Щоб храм Господній збудувати. І що потрібно, без вагань,
Щоденно, вчасно надавати. Хай мудрості хватає, знань
Тим, що приносять Богу жертви, молитимуться за царя,
Його синів і його челядь. І зрозуміти вже пора,
Всім миром їм допомагати. Не змінювати царське слово,
Бо будуть вирвані з корінням дерева в винуватця дому
І дім обернений в руїну, і розіп'ятим неодмінно
Порушник царського наказу. Тож працювали всі сумлінно.
На шостім році царювання цар Дарій вже прийняв будову.
Справлялась Пасха вигнанцями і святкували всі обнову.
Взяли до обліку всі речі: золото, срібло і посуду.
І цілопалення вчинили. Та щоб очиститись від «броду»
Найтяжчий крок треба зробити. Щоб не змішалися народи,
Жінок позбавитись з чужинців, Та і дітей з їхнім приплодом.
Ездри молився і подер волосся на собі й одержу.
І зголосилися усі, щоб погасити цю пожежу: –
Від себе випроводять всіх, – жінок й народжене від них.
Підтримала громада Ездри. Поклалися на керівних,
Щоб зверхники в своєму місті очищення всіх провели...
І будівництво вже скінчилось, і на майдан усі зійшлись.
Ездри читав Закон Мойсея, схилявся обличчям до землі
І текст роз'яснювали інші, щоб зрозуміти всі змогли
Божі Закони й Постанови. Для Господа в цей день святий
Чинили радість і молитву всі керівні й народ простий,
І славили Господа Бога вдячні Ізраїля сини.
Пили і їли, і співали, і слали частки тим вони,
У кого їжі не хватало. На другий день до вчителів
Священики зійшлись й Левити, голови батьківських родів,
Слова Закону роз'яснити. Оголосили по містах
Галуззя щоб усі збирали в митрових, пальмових садах.
Кучки з галуззя щоб робили в своїх подвір'ях, на дахах
І на подвір'ї дому Бога. Була і радість й Божий страх.
Зійшлися всі на святі дійства в Єрусалимі на майдані
Виконувати настанови, що у Законі Богом дані.
Сім днів підряд справляли свято, радість велика їм була.
Вони читали Боже Слово, здійснитись мрія їх змогла

Аж з історичних днів Ісуса, що сином Навина він був.
Так знову віру в свого Бога народ Ізраїля здобув.
Сини Ізраїлеві в пості молилися і визнавали
Гріхи сучасні і пройдешні, сповідувались і карались,
І калялись в гріхах можливих, адже Господь наш справедливий.
І вихваляли усі Бога, що щедрий Він і терпеливий,
Єдиний Він і всемогутній, небо створив й небо небес
І воїнство їхнє могутнє, Землю, людину і світ весь.
З поміж людей вибрав Аврама, з халдейського Уру забрав,
Назвавши його Авраамом, з ним заповіта Він заклав.
Благословив його насіння, Все виконав, що обіцяв
Для вибраного ним народу, від вуст Його, Його Лиця.
Побачивши біду батьків в Єгипті, над Червоним морем,
Він знаки дав вчинивши чуда і обминуло предків горе.
Впала біда на фараона і на усіх його рабів,
Бо Він пізнав, що ті поганці достойні смерті і ганьби.
Зробив тоді Собі ім'я, провів народ по суходолу,
Який проходив по дну моря, а ворогів накрив водою.
І стовпом хмари вдень проводив, стовпом вогню вів уночі
Синів Ізраїля з Єгипту дорогою, що мали йти.
І на гору Сінай зійшовши, Він говорив до них з небес
І дав поради справедливі. Продовжуючи цей процес
Через раба Свого Мойсея права й закони встановив,
І заповіді, й установи. Виконувати їх велів.
І хліб з небес дав їм на голод, і воду з скелі, на їх спрагу,
І обіцяв їм Край родючий, а від людей шану, повагу.
Та впертими і товстошиї були тоді наші батьки
Не слухали тих заповітів. Згодом діалося це взнаки, –
Верталися в свою неволю, зробили литого тельця,
Його вважали своїм Богом, цуралися Бога лица.
Та Він в великім милосерді не залишив їх у пустині,
Бо милосердним залишався Господь і є таким понині.
І Духа Свого Він давав, щоб мудрими їх поробити.
Давав їм манну, хліб та воду, аби народ цей не згубити.
І сорок літ живив в пустині. Одежа не зносилась їх,
І ноги їхні не попухли, царства й народи дав для них,
Що на поділ був їх призначив. Сигона край вони посіли,
Хешбонського царя ще край, і край Ога заповонили.
Господь синів їхніх помножив. До Краю ввів, як обіцяв.
Дав ті народи в їхню руку, щоб тим народом управляв
Народ Ізраїля від Бога. Міста великі здобули,

Та землю ситу захопили, доми з добром вони взяли,
Тесані в скелях водозбори, і виноградники й сади.
Добром Господнім наситившись, знов збунтувалися вони
І геть відкинули Закона, пророків нищили Його.
І Бог віддав народ невірний, що слова не тримав свого
У руку ворогів тамтешніх на рабство й утиски над ними
За зраду, недовіру Богу, за злодіяння, що творили.
Та знову в час своєї муки до Господа звертали річ.
З Своїм великим милосердям Бог відгукався на той клич.
Спасителів, Своїх пророків Господь їм часто посилав,
Та зло чинилось знову й знов, коли мир й спокій наставав.
І відвернувся був Господь від твердошийого народу,
І від невдячності та хамства зрадливого людського плоду.
Та Бог ласкавий, милосердний можливо зглянеться на тих,
Що зараз щедро просять Бога, рабів Його, рабів земних.
Вони в великому утиску присягу Господу дають.
І запевняють ці народи, що від тепер життєва суть, –
Ходити в Божому Законі, який дано через Мойсея,
І певна складена умова. Всім повідомлено про неї,
Покладено на ній печатки всіх зверхників і Неемії.
Пора прийшла, яку чекали і ожила в людей надія,
Що Бог простить їх і поверне до них Своє святе Лице.
Тому всі каялися щиро і обіцяли стать взірцем
Страждань за гріх і їх спокути, – не брати дочок із чужих,
Синів своїх не віддавати іншим народам крім своїх.
І щоб на службу в домі Бога три шекеля давати в рік,
Постійні всім дари давати для цілопалення повік,
Першоплоди землі приносить, – тварин, рослин, синів своїх,
І десятину для Левитів, при домі щоб могли служити.
Не купувати й продавати в суботні дні, й не працювати.
Свята прописані в Законі згідно Умови святкувати!
Всі зверхники в Єрусалимі осіли, кожен з десяти
Представників іншого міста. Поновлено вхідні пости.
Призначено відповідальних, що над коморами й скарбами.
Не допускались до громади аммонітяни і моави,
Які не стріли з хлібом, сіллю синів Ізраїля тоді,
Коли з Єгипту утікали, коли вони були в біді.
В храмі наведений порядок, де Неемія залишив
Жертви хлібні, ладан і посуд, а храм від ідолів звільнив...
Ахашвероша царювання для Ізраїля було гожим.
Юда ввійшов царю в довіру, стосунки з ним були хороші.

ПРИГОДИ В ЦАРСТВІ СУЗИ

До Етіопії тягнулось царство, від Індії самої.
Пригода сталася у царстві, в якій зазнала долі злої
Цариця Вашті в замку Сузи, де правились гостини царські.
Ослухалась царя цариця, зневажила на царські ласки
та й не з'явилась на гостини. І розгорівся царський гнів.
Цар радився із мудрецьми, які не шкодували слів,
Щоб опорочити царицю. Такі поступки уразливі
Поширяться на всі князівства, бо приклади ці погордливі
Підхопляться всіма жінками. Царицю варто покарати
І невідкладно це зробити, щоб спокій в усім царстві мати.
І видав цар тоді наказа, щоб Вашті, від тепер й довіку,
Із царських згинула очей. А між дівчат найліпшу дівку
Знайти, доставити цареві й оголосити на царицю.
Листи в князівства надіслали. Всі змушені царю кориться!
Дівчат багато з всього царства до замку Сузи прибуло,
Що готувались до відбору, але між ними не було
З такою ніжністю, красою, із мудрістю і простотою,
Як Естер, з юдиного роду, що жила в дядька, сиротою.
Тож батьком, матір'ю і братом був дядько Мордехай для неї.
І згодом цар уже не міг свій погляд відвести від феї.
Протягом року готували, щоб пахощами освіжати,
Щоб в статусі «справжня цариця» перед царя очима стати.
І цар поклав царську корону на мудру голову Естер,
А Мордехай навіть не думав, що імідж і його зросте.
Коли сидів у царській брамі, дізнався про зраду двох мужів,
Що на царя зло замишляли. І про цей намір сповістив
Він своїй любій вихованці, а потім й до царя дійшло.
Зловмисників тоді ж спіймали і їхні голови знесло
Могутнє царське правосуддя. В цей час у царстві над всіма
Намісниками і князями звеличували Гамана,
Що сином був агаг'янина і падали всі на коліна
З появою його на людях. Впливовою була дружина
І його друзі, і знайомі. Та Мордехай їм не вклонявся,
Не бив поклони Гаману. І Гаман люттю, гнівом взявся
На непокірність Мордехая, на нього і на Юду всю.
Царя тоді він став просити, про делікатну справу цю:
«Один народ є поміж нами, розсіяний по округах,
Який закони свої має і у його відсутній страх
Перед царем, його слугами. Якщо твоя воля на те
І маєш ти це за потребу, щоб вигубити їх за це?»

І зняв цар персня із руки, Гаманові його віддав, –
Що означало дозвіл дано на власний розсуд усіх справ.
І писарі писали письма все, як Гаман їм наказав.
Від імені царя писав він, в князівські округи їх слав.
В листах давалась настанова понищити усіх юдей,
Щоб від малого до старого: чоловіків, жінок, дітей.
І навіть дату встановили, коли це дійство має бути.
В страху народ був, в замішанні і шукав виходу із скрути.
І Мордехай про це дізнався, роздер одержу на собі
І одягнув він веретище, звернувся до Естер тоді.
В жалобі всі були юдеї, в молитвах, в розпачі, в поту,
І на Естер була надія, щоб вгамувати не просту
Загрозу, що на них нависла. Та біда в тому, що Естер
Своє походження скривала, – про свій народ, братів, сестер.
А ще і правила прийому відвідувачів до царя
Були складні і неприйнятні. Тож ризикнуть прийшла пора.
Якщо з'явивсь в царські хорони без виклику, по своїй волі,
То будеш вбитий за законом. Лиш від царя залежить доля.
Якщо простягне він берло, відвідувач живим лишиться,
А якщо ні, то за життя лишалося лиш помолиться.
А Мордехай наполягав, щоб Естер справу цю зробила,
Інакше їй не здобрювати. Дому її і їй могила.
Естер тоді переказала, щоб всі юдеї у Сузах
Аж три доби підряд постили, а також всі в своїх краях,
Їй сама вона буде постити. І до царя тоді надійно
Ввійде, хоча й не по закону, та успіх буде неодмінно.
Цариця вбралась в царські шати і до царя вона з'явилась,
І згідно царських ритуалів поводитись, і поклонилась.
Побачив цар її, і ласку вона знайшла в його очах.
Ось золоте берло простяг він. Вона торкнулася і страх
Розвіявся. Цар про потреби цариці Естер запитав.
Сказав, що всі її бажання стосовно її власних справ
Задовольнить добром негайно. Естер просила у його
Відвідати її гостини і Гамана, слугу свого
З собою взяв щоб, для розмови... Гостини провели люб'язно
Цариця тайни не відкрила. Усе було із шиком, вразно!
Вона просила їх на завтра ще раз відвідати гостину,
Де висловить свої бажання і свою просьбу неодмінно.
Пишався радісний Гаман, що званий в гості лиш з царем,
Та настрій спортив Мордехай, який поведивсь упирем,
І не звертав на царську милість, ніби навмисно кепкував.

Та витримав Гаман наругу і навіть гнів затамував.
Він вихваляв себе невпинно, друзям своїми розповідав,
Що у цариці на гостині лише удвох з царем бував.
А завтра знову до цариці запрошений у гості він,
Оточений у царстві цьому увагою з усіх сторін.
Єдине, що його турбує, це Мордехая неповага.
І друзі радили Гаману, що царська до нього повага
Дозволить Мордехая знищити. Слід лиш поскаржитись на нього.
Порада до душі припала і Гаман все зробив для того,
Щоби позбутись Мордехая. Він шибеницю збудував
На площі в центрі міста Сузи, прохання вже підготував
Його величності цареві. Та сталося, як не гадалось.
Цареві хронічку читали, бо щось тоді йому не спалось.
Дізнався цар про Мордехая, що він розкрив важливий злочин,
Про змову на життя царицею. І цар відчув, що зараз хоче
Віддячити рятівникові. Дізнався у своїх підлеглих,
Що рятівник той не отримав, ні почестей йому належних,
Ані найменшої уваги. А Гаман був вже на подвір'ї,
Щоби просити царську милість про шибеницю на узгір'ї,
Де мали знищити Мордехая. Цар кликнув Гамана й спитав:
«Що нам робити з чоловіком, якому честі я надав?»
Гаман подумав, що про нього йде мова у царських речах
І відповів на те цареві: «Одежу ту, що на плечах
Була в царя. Царську корону хай принесуть для чоловіка,
А ще коня того привести, що був служив йому від віку.
Нехай вдягнуть у царські шати, на голову його корону,
На царського коня посадять, дозволять царську охорону.
І перед ним щоб на майдані до всіх людей кликали вісті:
«Так робиться цьому мужеві, якому цар забажав честі!»
Зобов'язав цар Гамана для Мордехая так вчинити.
Потім Гаман жалівся друзям, ті радили йому робити,
Все так, як цар повелівав. Гаман був змушений кориться.
Цікавився цар на гостині, що хоче від нього цариця.
Вона йому відповідає: «Якщо знайшла в твоїх очах
я ласку, і цареві вгодне, нехай мені буде не страх
життя моє на пожадання, за мій народ – моє прохання!
Бо продані я й мій народ на вигублення і вмирання...
Якщо б нас на рабів продали і на невільниць, що й казати,
Мовчала б я, бо такий утиск уваги царської не вартий».
Ахашверош на те сказав: «Хто він, і де той, що його
Серце наповнилось відваги й вчинити так з вами змогло?»

Естер йому відповідає, що ненависник, ворог наш, –
Це злий Гаман, що тут між нами, прислужник самий щирий ваш.
Цар розлютився і в сад вийшов. Гаман лишився, щоб просити
Помилування у цариці навколішках, щоб не губити
Царської милості до нього. Цариця знемогла від втоми.
Він повзав біля її ніг, коли вернувся цар в хороми.
Побачив Гамана при ліжку, в дивнім положенні і формі.
«Збезчестити царицю хочеш, та ще й до того, в моїм домі?»
Спитав Гамана цар з порогу. Відчувши зле, зневагу й сором
Гаман поблід і поточився, і впав немов вражений громом
З обвинувачень і наказів великодушного царя.
На власній шибениці згодом життя скінчилася пора.
Дім Гамана даний цариці і Мордехай отримав чин
Наставника цариці дому, печатки царські получил,
Відібрані царем в Гамана. Але була одна проблема,
Наказів царських відмінати, – стаття в законі там окрема, –
Ніхто не сміє, навіть цар. І щоб не винищить юдеїв
Прийшлося накази видавати, в яких закладена ідея, –
Дозвіл царя для всіх юдеїв, щоб за життя своє ставати.
Збиратися в свої громади і ворогів своїх долати.
Вигублювати ворогів, а їх багатства грабувати.
І день призначений для того, щоб здійснити право розплати.
Раділи всі у місті Сузи. Бенкет і свято для юдеїв!
Славив народ свою царицю, усі молилися на неї.
Відтоді і запанували по округах і всіх містах
Над своїм ворогом юдеї, у ворогів вселивши страх.
Юдеями ставали, навіть, інші народи від страху,
Бо згідно царського наказу намісники, як на духу,
Признали праведність тих рішень. Всі ополчились проти тих,
Що задуми лихі здійсняли. Юдеї встали проти них.
Намісники їм помагали чинить за волею своєю,
Підтримували Мордехая, вчинки його і всіх юдеїв.
І винищено у Сузи більше п'ять сотень чоловік,
А десятьом синам Гамана вишкою вкоротили вік.
Всього по царству убієнних сімдесят п'ять тисяч людей.
Не простягнули на грабунок руку свою жоден з юдей.
І мир настав, і встановили два дні на рік, щоб святкувати
День радості і день гостини. Пурім це свято називати
Цариця Естер повеліла і Мордехай листи послав
По усіх в царстві округах, щоб кожний про це свято знав.

КНИГА ЙОВА

БОГОБІЙНИЙ ЙОВ І ЙОГО ВИПРОБУВАННЯ

Невинним був і справедливим, від злого помислу тікав,
Боявся Бога, був багатим, синів аж семеро він мав,
Красунь трьох дочок і рабів. Богу він дякував за те.
Молився Йов, приносив жертви за себе і своїх дітей.
Коли повідав сатані про цього чоловіка Бог,
То сатана сказав Йому: «Даю я слово у залог,
Що зрадить чоловік Тебе, як відбереш в нього багатства,
Відвернеться від Бога він, шукатиме іншого братства».
І ось, коли благополучно проводила сім'я свій час,
Прибігли посланці до Йова з страшною звісткою: «У вас
Волів й ослиць забрали в полі, а блискавка побила слуг
Та ті отари з пасовиська, і трав'яний спалено луг.
Халдеї пастухів побили, забрали всіх ваших верблюдів,
Ще й вітер завалив будинок в якому гостювали люди.
Загинули сини і дочки». І Йов свого плаща роздер,
На землю впав й сказав смиренно: «Угодно Богу так тепер.
На світ родив мене Він голим і голим в землю повертає.
Його ім'я благословенне! Що Господь дав, то те й забирає».
Не вгамувався сатана і запевняв він Бога знову,
Що Йов Його все-таки зрадить, за душу він втратить покору,
бо знає він людську натуру. Шкіра за шкіру – все віддасть
за свою душу і страждання він принциповість свою здасть.
Тоді Бог здав Йову у руку нав'язливого сатани.
«Роби із Йовою що хочеш, лиш його душу збережи».
І сатана ударив Йова злим і нестерпним гнояком.
То ж легше було б смерть прийняти. Та не згрішив він язиком!
І жінці, що його просила проклясти Бога і вмерти,
Він відповів: «Про що говориш? Мов божевільна справді ти.
Від Бога добре все приймати, а злого не приймати нам?»
І знову вірність а не гріх належала його вустам.

ПРИЯТЕЛІ ЙОВА

Дійшов слух про страждання Йова до трьох його товаришів,
Що Йова наказав Господь за те, що той життям грішив.
Біллад, Цофар і Еліфаз сім днів й ночей були із Йовом,
За муками спостерігали і не обмовилися словом.

ПЕРША МОВА ЙОВА. ПРОКЛЇОНИ І ПЛАЧ

Йов проклинав усі ті дні, – народження свого й зачаття.
«Аби та ніч була б без назви і без зірок, без їх багаття,
І матері нутро замкнула, сховала від моїх очей
Страждання й невимовні муки. І я не чув би тих речей,
Що дотинає мені грішник. Я був би там де усі рівні,
Там де не стануть докучати безбожники, друзі наївні.
Чи життя треба малодушним? І для чого чекати смерті,
Якщо нема її для мене? Пощо аргументи ті стерті...
Тож зойки полились водою і сталось те, чого боявся:
Мій страх прибув, прийшло нещастя. Чому так Бог за мене взявся?
І не зазнав спокою я, не втихомиреним лишився,
Потопленим у невідомість, весь змучений і геть згнітився».

ПЕРША МОВА ТЕМАНЯНИНА ЕЛІФАЗА

І запитав друг Еліфаз: «Чи може говорить до Йова
Так, щоб не збільшить його муки, бо втримати не може слова?»
Згадав яким був Йов до того, як сталось із ним нещастя.
«Ти багатьох навчав зміцнити руку і душу для їх щастя
І піднімав їх із колін, надією був, сподіванням.
Що ж стало із тобою друже? Не впорався ти із завданням...
Не гинули тоді невинні, ішли невинністю доріг
Наставника свого від Бога. І справедливих Бог беріг,
А беззаконня хто орав і сів на полях лиш кривду,
Вражені Господа мечем знайшли одразу і огиду,
Гинули з подиху Його. Чи є людина праведніша
На Богом створеній землі і за Творця свого чистіша?
Рабам Своїм не йме Бог віри і навіть Ангелам Своїм.
То що тоді люди прості? Гинуть вони і складно їм
Без Бога помочі лишатись. Гине із ними й слава їхня.
Не в мудрості вони вмирають. Єдина мудрість усім звісна,
Що грішнику, як і святому на Бога треба покладатись!
Прийняти все, що йде від Бога, із «вітряками» не змагатись.
Не з пороху нещастя йде і не росте горе з землі. –
Людина родиться в стражданнях, і для страждання, взагалі.
Тож не цурайся друже мій кари страшеної від Бога,
Бо рану Він завдасть глибоку, та не страдатимеш від того.
Її Він тут же перев'яже і вигоять руки Його.
Блаженною стає людина позбавившись гріха свого.
Скінчатись друже твої муки, до гробу вік твій зрілим буде.
І знову будеш славить Бога. Вернуть повагу тобі люди».

ВІДПОВІДЬ ЙОВА

А Йов приймав нестерпні муки: « Нехай мене краще уб'є!
В мені зараз стріли Господні, духа мого отрута п'є.
Божі страхи всі проти мене. Сталося те, чого душа
Моя ніколи не хотіла. Якби ж то благодать зійшла,
Моє збулося б пожадання. Коли б Бог зволив розчавити
Мене, як того черв'яка. Не стану Бога я гнівити,
Бо я не зрікся слів Святого... Ласка – товариш для того,
Хто в немочі своїй загрузнув й позбутися страху свого
не може, смерті жде дарма. То хто із вас мені допоможе?
Навчіть мене, – буду мовчати. «Хай розтлумачать мені Боже
Чим согрішив перед Тобою?» Злякалися страху мого
І докоряєте словами. Яму для друга ви свого
Копаете? Та Бог із вами. Обман не йде із моїх вуст,
Нема неправди на язиці і я далекий від спокус.
Місяці марності дано в спадок мені і довгі ночі,
З боку на бік перевертання, на мить навіть не зімкнуть очі.
Все тіло струпами вдяглось, покрилося суціль червою,
Шкіра стверділа і гидка. То як себе я втішу мною?
Не бачити мені добра, бо не вертається додому
Той, хто в **шеол** нині сходить. Не будь одужанню швидкому.
Не стримаю я своїх вуст в утиску духа й врази тіла.
Лякає снами Бог мене, видіннями страшить без діла.
Душа моя вдушитись хоче, кості мої жадають смерті!
Не вічно ж жити на цім світі! Дозволь мені тихо померти!
Нехай постіль потішить мене, бо ці знуцання марнота!
Нехай засну я назавжди й мене огорне темнота!
Пощо підносиш чоловіка, до нього серце прикладаєш?
Чому поклавсь на мене ціллю? Піддослідним мене вважаєш?
Чом не прощаєш мій Ти гріх, мої провини не відкинеш?
Я став для Тебе тягарем... Не знаю як, і що тут вдієш!»

ПЕРША МОВА ШУХ'ЯНИНА БІЛДАДА

І тут Білдад став проучати друга нещасного в біді:
«Невинного Бог не залишить і не цурається тоді
Людини, яка вірить в Нього, прощення просить від душі.
Доки слова бурхливим вітром твоє ество будуть крушить?
Хіба Бог викривляє правду? Якщо ти чистий і безвинний,
Звернись з благанням до Його. На тебе Божа милість вплине
І справедливістю наповнить оселю і твою рідню,

І зцілить грішну твою душу, – тіло з пекельного вогню!
Правда і Божа благодать оселиться в твоєму домі.
Хорошим буде твій кінець. Позбудешся страждань і втоми.
Невинного Бог не покине, і не триматиме за руку
Злочинців та несправедливих. Не лишить тебе Він на муку!
Уста твої наповнить сміхом і криком радості життя!
В сором вдягнеться ненависник. Таке у тебе майбуття!»

НЕ СТАНЕМО З БОГОМ НА ПРЮ. РОЗПАЧ ЙОВА
«Не стану з Богом сперечатись, – у відповідь повідав Йов.
Чи ж смертному з Богом змагатись на Його виклики і зов?
Як виправдатись перед Богом смиренній і простій людині?
На жодну з скарг із сотні, з тисяч, – не дасть Він відповіді нині.
Мудрого серця Він і сили могутнішої аніж в світі.
Жоден упертий проти Нього не лишиться, щоб був не битим.
Недослідиме і велике Господнім таїнством покрите.
Предивне чинить Бог з людьми, не дасть звести духа мого.
Мене наситив гіркотою. Які слова проймуть Його?
Якби я справедливим був, – вуста мої мене осудять,
Якщо безвинним – винуватим, знову таки, мене огудять.
Невинного, як і лихого вигублює Господь в свій час.
Сміється із невинних проби, в Своїх руках тримає нас.
Він лица суддів закриває і все одно я буду винним.
Для чого мучитись даремно і клопотання чинить вірним?
Якщо умився б я водою, почистив би лугом долоні,
То і тоді учинить бридким мене й одіж мою на лоні
У гроб опущеного тіла, бо Він є Бог, а не людина.
Не підемо на суд разом, залишиться людина винна.
І посередника немає, щоб був як у людей, між нас...
Якщо Він забере від мене бича і страх зникне на час,
Тоді з Ним буду говорити із радістю і в серці з щемом.
Поки життя моє бридке, то гіркота в слові моєму».
Тож Бога щиро я прошу: «Строго мене не осуди
І повідом причину гніву. Чи може добре те Тобі?
Чому освітлюєш безбожних, гнобиш людину справедливую?
Чи погляди Твої такі ж, як у людини на людину?
Чи дні й літа в Тебе людські? Не беззаконник я, Ти знаєш.
Нема того, хто б врятував від Твоїх рук, бо Ти лиш маєш
Ту силу й Божу благодать. Руки Твої мене створили,
Мов глину обробив мене й знову повернеш до могили.

Шкіру і тіло зодягаєш на жили і на мій скелет.
Твоя опіка стерла духа мого і це не є секрет.
Що заховав в серці Своєму? Я знаю в Тебе воно є!
Якщо я провинив на Тебе, – горе й нещастя для мене!
І хоч невинний, не насмію підняти голову свою.
Ситий стидом, горем своїм, – вчиняю волю я Твою!
Дивно поводишся зо мною, помножуєш на мене гнів: –
На мене шлеш військо за військом, краще б в утробі я зомлів!
Тоді б помер я й жодне око не бачило б мого лица,
Я б не бентежив би нікого й карі не мав би від Отця!
Навіщо ж вивів із утроби? Вже нечисленні дні мої,
То відступись на час від мене, поки я зникну в темноті!»

ПЕРША МОВА ЦОФАРА

«Чи має безліч твоїх слів без відповіді залишитись?
Хіба людину язикату, не винною можна зробити?
Чи змовчувати теревені і не соромити тебе,
Коли говориш, що ти чистий і виправдовуєш себе?
Коли б Господь став говорити, Свої премудрості відкрив,
Відкрив би Свої таємниці, ти б від стида й гріха згорів!
Бог вимагає з тебе менше, ніж варті всі твої провини.
Чи ж знаєш Бога до кінця? Бачить нікчемності людини,
Її насилля й підступ Бог, на Себе не допустить кпини.
Премудрості всіх хитромовців зуміє Бог наш розгадати,
Тому даремні намагання гріхи й провини приховати.
Якщо зміцниш серце, і руку свою протягнеш до Його,
Оправданим і чистим станеш перед лицем Отця свого!
І матимеш тоді надію, минеться гноблення і страх,
Бо виправданим будеш ти у Господа й людських очах!»

ВІДПОВІДЬ ЙОВА ДРУЗЬМ СВОЇМ

«Рука Господня усе чинить. А мудрість ваша помре з вами.
І я, ніби, не нижчий вас, і у народі не менш знаний.
Чому ж для давніх вірних друзів став посміховищем в цей час,
Коли найбільше потребую підтримки й сподівань від вас?
Ви відказалися від того, хто кликав Бога і благов,
Хто людям помагав в біді, кому Господь відповідав.
Бо справедливий я, невинний. В Божій руці душа живого.
А ті, хто гніває Святого, не відчувають гніву того. –
Спокійно сплять в своїх наметах і дітьми радують життя,

Бо на усе Господня воля, в Ньому і мудрість й майбуття!
У мудрім задумі Своім безрозумлює суддів
І вводить радників в помилку, пута розв'язує царів,
Потужних нищить у змаганнях, слабших веде до перемоги,
Вуста надійним віднімає, спокійним завдає тривоги.
Він мудрість в старших забирає. Незвідані шляхи Його...
Я спорядив на вас свій суд від імені життя свого,
Бо око бачило моє, а моє вухо все те чуло,
Що бачили і чули ви. Вас око ваше обмануло.
Як би зуміли ви мовчати, то вам за мудрість те зійшло б.
Та куєте неправду ви, а хочете, щоб допомогло
Мені нещасному в біді. О, непутящі лікарі!
Ви не зважаєте на Бога і потураєте собі.
Чи велич Його не страшить вас? А я настирливо в мольбі,
Хоча й не матиму надії, перед Його Святим обличчям
Вестиму далі суперечку. Нехай простить мене за відчай
За втрачені мої дороги. Спасіння в цьому я вбачаю.
І зглянеться Господь над мною, бо справедливий я. Сам знаю.
І не ховатимусь від Нього». «О Боже мій! Мені скажи
Скільки в мене провин, гріхів? І мій переступ покажи.
Ховаєш від мене обличчя, вважаєш ворогом Своім
І стережеш мої дороги, знищив сім'ю мою і дім.
Чи чистого хто порятує і визволить із нечистот?
Мабуть ніхто окрім Тебе! Поглянь униз з своїх висот.
Якщо призначив для людини без меж сягаючу мету,
Яку вона не подолає, хоч й пнеться на гору круту.
То відвернись на мить від неї, нехай потішиться тим днем,
Вспокоїть душу, відпочине поки у тьму не заверне.
Або ж Ти приховай мене аж поки гнів Твій не скінчиться.
Нестерпна біль лише тоді, допоки тіло розточиться,
А доки в ньому є душа, тугою серце огортає,
До Бога просьба й стогін лине, проханням тим кінця немає».

ДРУГА МОВА ЕЛІФАЗА

«Руйнуєш друже Божий страх, спустошуєш Його молитву,
Провина збуджує вуста, обманом виграти хоч битву.
Не я оскаржую тебе, а звабна мова хитруна.
Вона свідкує на тебе. За це й отримуєш сповна...
Чи на нараді потаємній у Господа ти побував,
Що так ведеш себе зухвало? Чи мудрість всю собі забрав?

Чого підносить тебе серце? Знаки які в твоїх очах
Дають тобі привід для того, що б ти забув про Божий страх?
Та Бог навіть Своїм святим таїнств Своїх не довіряє,
То що ж тоді є ти Йому. Господь про тебе усе знає!
Мудрі донесли, що безбожник має тремтіти по всі дні,
Відведено мало років безбожнику, щоб без рідні
І щоб його трусив грабіжник, та гноблення і утиск мав,
Бо руку посягнув на Бога, боки свої жиром обклав,
Закрив обличчя своїм салом. Не буде більше він багатим,
Не встоїться сила його і духом його ж вуст узятий.
Нехай не вірить в марноту, бо марнотою і заплата
Насильнику й хабарнику. – Вогнем пожерта буде хата,
Спустошені збори безбожних, бо всі, хто завагітнів злом
Породить марноту й оману перед людьми й Бога чолом!
Покараним невідворотно перед лицем свого народу
Зіпсутий бридкий чоловік, що кривду спожива, як воду!»

ВІДПОВІДЬ ЙОВА. ДАРЕМНІ РОЗРАДНИКИ ВСІ ВИ

«Ви! Всі розрадники даремні! Чи то настане вже кінець
Пустовітряним цим словам? Не гірший я від вас знавець!
В моїй якби були ви шкіурі, мали положення моє,
То чули б від мене те саме, що й ваш язик зараз кує.
Мене злочинцеві віддав Господь, у руку сатани.
І вкотре стверджую я вам, – моєї в тім нема вини!
Мучать, поморщили мене, ненавидять мене, шарпають,
Вигострюють на мене очі, пащі ворожі роззявляють!
Спокійним був я та тремтячим, а Бог поставив мене Ціллю
В оточені Його стрільців. Мої нирки рвуть не жалівши
І виливають жовч на землю. Тож вороги мене обсівши
Пролома роблять на проломі. Немов пошарпаний сторіччям.
Я знизив голову свою, під порохом моє обличчя
Поморщилося від плачу. Смертельна тінь грає в повіках,
Хоча молитва моя чиста і помисли мої від віку
Добром засвідчують Святому. Мої долоні без насильства!
Земле! Крові не прикривай! Мука страшезна і золиста
Не для мого хай буде зойку, бо мій у небі Самовидець,
Свідок моєї чистоти, заступник мій і наш Провидець!
Око моє сльозить до Бога. Змагання хай дозволить Він,
Як між людським сином і ближнім, і рівність дасть з обох сторін!
Мій дух зламався і дні згасають, у гіркоті око ночує,

Плюють, кому не лінь на мене. Думки порвалися і чую,
Що день у ніч перетворився, а ніч нестерпна, як і день.
До Бога кличу і благаю, мене не брав щоб за мішень!»

ДРУГА МОВА БІЛДАДА

«Безбожних світло погасає. Доки ще пасткою слова
Звучатимуть від тебе друже? Твоя не мислить голова.
Розшарпуєш душу у гніві. В твоїх очах безумні ми!
Ударить тебе власна рада і вкинутий у власну пастку
Ногами будеш ти своїми, і не відчуєш Божу ласку!
Хворобливою буде шкіра і зголодніє твоя сила,
Перебуватимеш в наметі, що не намет, – твоя могила.
На мешкання кинута сірка, посохне все життя коріння,
Віття зів'яне, пам'ять зникне і зникне все твоє насіння!
Світ прожене тебе з Землі, не стане жодного нащадка!
Таке на кривдника чекає, така у мудрості загадка!»

ВІДПОВІДЬ ЙОВА. ЗАБУЛИ ПРО МЕНЕ ЗНАЙОМІ МОЇ

«Смутити доки будеш душу й словами мене убивати?
Якщо я справді заблудив, то нічого мене картати,
Бо той гріх мій і він зо мною. Та Бог розставив тенета,
Скривдив, стягнув із мене славу. Звичайно це все не спроста!
Осиротив мене до краю, вінця Він зняв із голови,
Позбавив друзів і знайомих, моїх помножив ворогів.
Мене Він ворогом вважає. Мій дух став гидким і бридким.
Кості до шкіри приліпились... Порозуміюся я з Ним,
Тільки від мене відчепиться, не переслідуйте мене!
Мій Викупник, знаю, живий і в день останній підійме
Мене із пороху, і шкіру поновлену мені вдягне!
Побійтеся Його меча, бо гнів належить за провину!
І над всіма є ще Суддя. Позбудьте мене свого впливу!»

ДРУГА ЦЕФАРОВА МОВА. ДОЛЯ ЛЮДИНІ БЕЗБОЖНІЙ

«Чи знаєш ти, що споконвіку короткий спів несправедливих,
Безбожного радість – хвилинна? Господь не любить галасливих.
Хоч піднесеться його слава, то й відлетить немовби сон.
І ласки не знайдуть нужденних ті, що попали у полон
До марнословства й хитродійства. Поляжуть кості його з ним,
Жовчю зміїною в нутрі стануть слова із змістом злим.
І не побачить він джерел, ні струмків меду, молока,

Чужої праці не ковтне, бо зла була в нього рука:
Він переслідував убогих і грабував чужі дома,
Тому добро його не вічне. Не перечислити вини,
Що він набув собі на славу. У скарбах всі його нещастя
Пошле на нього Бог жар гніву, здощить недугами. Не вдасться
Від зброї грізної втекти. Лук мідяний його пониже,
Впаде перестрах на його. Рани свої він не залиже.
Маєтки жертиме вогонь, знищить усе в його наметі.
Небо відкриє беззаконня й земля повстане проти нього,
Врожай із дому утече. Це спадщина йому від Бога».

ВІДПОВІДЬ ЙОВА

«Я ваші задуми всі знаю. Послухайте мого ви слова,
А після того насміхайтесь, коли моя скінчиться мова.
Не до людини нарікання й свої запитання я ставлю.
Нетерпеливим став мій дух, хоча і Господа я славлю!
Чого став нетерпимим дух? Чого навіть несправедливі
До віку свого доживають в сім'ях багатих і щасливих?
Міцне насіння перед ними і на очах їхні нащадки?
Доми їхні – спокій від страху і Божого бича не знають,
А їхні діти веселяться, в добрі встають, в добрі лягають.
Не хочуть знати доріг Бога і Всемогутньому служити.
Їм до самісінької смерті вдається в спокої прожити.
Але добро не в їх руці. На дії всі Господня воля.
Кожному буде по заслугах! Спіткає їх нещасна доля!
Безбожника світильник гасне, настане і на них нещастя
І як полові тій на вітрі утриматися їм не вдасться!
Чи можемо навчати знань Бога, який й небесних судить?...
Черва обох померлих з'їсть, поки Господь їх не розбудить
І того, що спокійним вмер, і того, що від болю гудить.
Тому вас слухати не хочу, бундючний не сприймаю марш,
Бо бачу я і відчуваю у ваших настановах фальш».

ТРЕТЯ ЕЛІФАЗОВА МОВА

«По правді всіх карає Бог! Чи Богу корисна людина?
Мудрий ти, корисний собі, своїми все бачиш очима.
То яку користь має Бог? Ти свої визначив дороги,
Невинними їх уважаєш й не потребуєш допомоги?
То ж зло твоє є не малим, кінця немає беззаконню!
Бо Бога ти вважав стороннім, заставу брав ти незаконно.

Знеможеного не поїв, в голодного хліб відбирав,
Сирітські ти гнобив **рамена**, на порожньо вдів відсилав!
Тому і оточили пастки і наглий страх тебе жахає...
Високий Бог, як Його небо і про людину все Він знає.
Щоб прийшов спокій і добро заприятися ти із Богом,
Візьми закон із Його вуст, змирися під Його покровом!
Слова Його серцем прийми, тоді відновишся у тілі.
Поверне все Господь тобі і завжди будеш ти при ділі!
Обітниці всі надолужиш, здійсняться задуми твої.
Світлом осяяна дорога з тобою буде назавжди!»

ВІДПОВІДЬ ЙОВА. ЛЮДИНІ НЕ БАЧИТИ БОГА

«Мої стогнання ще малі у порівнянні із стражданням.
А ваші доводи невмисні, на них не маю сподівання.
Правдиво виклав би я справу, навів би доводи свої,
Коли б я знав де місце Бога й зумів Його там віднайти.
Я б зрозумів би Його мову, звільнився б від свого Судді.
Готовий я Його зустріти. Знаю поміг би Він в біді.
Він знає про мою дорогу. Від заповідей губ Його
Не відступався я ніколи, бо Господа люблю свого.
Перед Святим Його обличчям жахаюся тремчу і плачу.
Незнищений поки ще я. надія є – Світло побачу!»

ТРЕТЯ БІЛДАДОВА МОВА. ЛЮДИНА – ТО ЧЕРВ'ЯК

«Мир чинить Бог з Своїх висот. Від Нього панування й острах.
Ліку немає Його війську. Бійся висловлювань ти гострих
Про Бога і свою діяльність. А чи від роду є людина
Праведна, чиста перед Богом? Та ще ж з народження дитина
Гріхом наповнена від жінки, і черв'яком є син людський.
Тож перед Богом прихилися і прикуси язик ти свій!»

ОСТАННЯ ВІДПОВІДЬ ЙОВА

«Безсилому як допоміг і мудрому раду подав?
Кому слова ти говорив? Чий дух від тебе вирував?..
Неба стовпи тремтять від Нього, море успокоює Він міццю
І розум нищить **Рагава**, що падає перед Ним ницьма.
Духом Своїм небо прикрасив, Землю повісив на нічому,
Зав'яже воду у хмарах, спалахує в небі нічному
Сотнями сяючих зірок. І це тільки кінці дороги,
Бо тільки слабе шепотіння живого чуємо ми Бога.

То кому ж Його зрозуміти? Відкинув право на дорогу
І засмутив Він мою душу. Та поки є моя душа
І Божий Дух у моїх ніздрях, то ні за якого гроша
Не стану говорити неправду. Скажу, що ви не справедливі
І не зганьблю я днів моїх. Лукаві ви, в словах мінливі.
Для мене ворог мій – безбожник, противник мій, то мій кривдник!
Крик від лукавого іде. Чи вислухає Бог той крик?
Лукавому яка надія, як душу Бог його візьме?
Чи втішиться він Всемогутнім? Уважно слухайте мене!
Про Божу силу вам скажу, долю безбожної людини:
Хоч і розмножаться їх діти, – для згуби тільки, – для меча.
Нащадки їх без хліба будуть, поїсть врожай їх саранча,
А позоставили моровиця сховає. Плакати по них
Не буде жодна удовиця. Їх наготовлену одіж
Правдивий вдягне і розділить нужденний золото його.
Відкриє очі і страхіття, не знати звідки і чого,
Нахлинули на його розум і хочуть в нього відібрати
Останки розуму і тіла, змушений буде утікати
Від Його грізної руки. Людини мудрість дана Богом
І Він її може забрати перед її смертним порогом.

ЛЮДИНА І МУДРІСТЬ

Джерелом золота і срібла, дорогоцінного каміння
Надра земні є. І людина використовуючи вміння,
Собі на радість добуває земні багатства дані Богом...
Земля і хліб ще продукує. Багатства скриті під пологом
Кори земної, та водою. Людина руку простягає: –
Порила землю, валить гори, – корінням вниз перевертає,
Загачує стрімкі потоки, річки потужні зупиняє,
Все дороге, йому корисне, з пільми на світло вивертає!...
Чи кожному із нас відомо місце де мудрість залягає?
І де знаходиться насправді той розум, що людина має?
Ми мудрості ціни не знаєм, бо мудрість не в живих країні!
Схована мудрість від живого не в надрах із скалистих гір.
За срібло, золото не купиш і не за онікс та сапфір.
Її дорогу розуміє лиш Бог і місце її знає,
Бо бачить Він під усім небом. Про мудрість Бог таке сказав, –
Це страх Господній, ну а розумом – від злого відступом назвав.

ЙОВ МАВ СЛАВУ Й ПОВАГУ МІЖ ЛЮДЬМИ

Якби я був, як був раніше, коли мене Бог боронив
І освящав Його світильник, при світлі в темноті ходив
І над моїм наметом милість Його була, а мої діти
Біля мене жили, сміялись і розцвітали немов квіти.
Коли виходив я до брами і ставив там своє сидіння,
Вставали старші і стояли немов язик до піднебіння
Прилип у кожного із них, зверхники стримували мову,
Клали долоню на уста і слухали мого всі слова.
Вухом, що чуло про мене, звало завжди мене блаженним;
Око, що бачило мене засвідчувало мою вченість.
І бідаря я рятував, який кричав про допомогу,
За сиріт бідних заступав, безпомічних сприймав тривоги
І їм усім допомагав. Очима був я для сліпого,
Ногами для кривого був. Завжди готовий був до того,
Щоб суперечку розв'язати. Трощив злочинцеві щелепу.
У праведність я зодягався, досяг найвищого я злету.
Думав умру в гнізді своєму, помножу дні, як той пісок.
Всі слухалися й ждали мене. Слово моє крайнім було.
Щоб хтось казав по моїм слові? Такого бути не могло!
Чекали мене, як дощу, світла обличчя не гасили,
Дорогу вибирав для них. Я впевненим був в своїй силі!

ТА ПРОНЕСЛАСЯ СЛАВА, ЯК ВІТЕР

Та насміхаються тепер навіть молодші, що батьків їх
Із псами я бридивсь покласти. І мучились вони за гріх: –
Їм лобода була за хліб, коріння з ялівця вживали,
Їх вигнали з поміж людей, в щілинах скель перебували...
Я поговором для них став. Вони від мене віддалились,
Не стримують своєї слини, бо Бог позбавив мене сили.
Топчуть мене ці жовтодзьоби і підставляють свої ноги,
Скидають на мене нещастя і топчуть на свої дороги,
Бо хочуть обернути на користь моє знівечене життя.
Вже моя слава пронеслась. Не буде із мене пугтя.
Як вітер щастя промайнуло, бо Бог змінив тіло моє.
Немов хітон оперезав і видавив з мене, що є!
Я кличу Господа, та Він мені уваги не вділяє,
Жене рукою від себе і щораз далі віддаляє.
До смерті Він веде мене, до дому зібрання направив, –
Призначене всьому живому і оправдань моїх позбавив.

Хіба не простягає руки потопленик в своїм нещасті?
Променя світла сподівався... Минуле повернуть не вдасться,
Бо лихо й темрява прийшла, а нутрощі мої киплять,
Лупиться шкіра, почорніла. Мене вдалося налякати!
Кості спалилися від спеки і стала жалібною арфа,
Плачливим зойком гра сопілки відлунює пекельним **кайфом**.

ЙОВ ЖИВ ПОБОЖНО

Якщо ходив я в марноті й нога спішила на оману,
То на вазі хай зважить Бог. Перед Всевишнім без обману
І в справедливості я жив. Мою невинність Бог пізнає,
Бо я не збочив із дороги, нечисть до рук не прилипає.
А за очима не йшло серце. Якщо в устах моїх неправда,
Нехай їсть інший те, що сію. Не притаманна мені зрада.
І якщо звабив чужу жінку, моя хай буде для другого,
Над нею хияляться хай інші. Нехай огонь зжере самого,
Вирве з корінням мій врожай, бо це гидотна є провина.
Не нехтував правом раба, бажання вбогих я сумлінно
Задовольняв і неодмінно всі суперечки зупиняв.
Не сам шматок хліба з'їдав, – убогій сироті давав
І грівся він руном овечок, завжди сприяв на його руку.
А золота я не збирав, щоб його мати за поруку,
Місяцю й Сонцю не молився, щоб Бога свого відректися.
Провину не таїв свою. Своєю працею розжився
І без грошей не їв плоди. Не плаче по мені земля
І борозни її із нею, бо не орав чужі поля.
Якщо примушував стогнати когось із власників землі,
Чи їв земні плоди без грошей, то покарання дай мені:
Хай виросте терен з пшениці, – замість ячменю хай – кукіль!...
Не помагайте ви мені, це лишня трата ваших сил!»

МОВА ЕЛІГУ. Я ВІДПОВІМ УСІМ.

Відстали ті мужі від Йова. Він був в очах їх справедливим.
Та не до спокою було, бо муж Еліг узявся гнівом
На Йова і його промову. Він слухав всіх і не дїждався
Повчань достойних у розмові і сам доказувати взявся
Йову, що той був не правий, коли порівнював себе
По справедливості із Богом. «Послухайте мужі мене! –
Повів розмову наймолодший з усіх присутніх на розмові, –
Я знаю довголіття вчить премудростей й думок здорових,
Тому й мовчав до цього часу, повчальних слухав ваших слів,

Та доводів я не діждався. Ніхто із вас так й не спростив
Висловлювань тих недоречних, що сходили із Йова вуст.
Нехай полегшає мені, я річ триматиму просту.
Підлещуватися не вмію і простотою мого серця
Слова мої, в які додаю сміливості і трохи перцю,
Лягатимуть на ваші вуха, бо мене оживляє подих
І ласка Господа мого, Його творіння рук пророчих.
Бог промовляє до людини, звертається не один раз
У її сні і провидінні, повчає всіх Він без образ.
Застрашує, попереджає, щоб береглися від гріха,
Від гробу стримували душу. Людина до того глуха
І не сприймає знаки Бога. Тому карається вона
Хворобами в своїй постелі. Та не дримає сатана,
Людини скривлює дороги. Якщо при ній ангел – заступник
І Бог до неї милосердний – простяться їй її проступки,
Омолодиться її тіло. Людина Бога вподобає
До Нього піднесе обличчя, спокій в своїм житті придбає!
Два – три рази на все життя освітлює світлом живих
Бог, робить кроки порятунку, та ігноруємо ми їх.

КОЖНА ЛЮДИНА НЕСЕ ЗАСЛУЖЕНЕ

Йов глузування п'є, як воду, з злочинцями товаришує,
Бо безгріховним себе чинить. Говорить Бог його не чує,
Що Бог відкинув його право і що неправду вчинить він,
Як стане себе обмовляти, що все з'ясує часу плин.
По справедливості Бог чинить і не викривлює права.
У порох все б перетворилось, якщо б до Себе відізвав
Свій дух і подих, Своє серце Господь, що життя дав.
Він зверхників не визнає, усіх в підлеглі записав,
Бо всі вони чин Його рук, очі Його на дорогах
Всього живого і людини. І знає їхні Він діла,
На видному вражає місці, щоб сіромаха донесла
Свій зойк, а Він його почув би. Немає схову для злочинця!
Пригнічених благання чує. Тож за життя своє боріться!
Признай – заслужене несеш і злого ти робить не будеш, –
Тоді простить тебе Господь і свої муки ти забудеш!
Поглянь на небо і побачиш, що хмари вищі за тебе.
Людського сина справедливість слугує лише для людей,
А не для Господа Святого. Не слухає Він марноти,
Її не бачить. Не старайся, бо не побачиш Бога ти.

БОГ ЗАВЖДИ ОПКУЄТЬСЯ ЛЮДЬМИ

Не відкидає Бог нікого, безбожного Він не лишає,
І право Він дає для бідних. Очей Своїх не відвертає
Від праведного й садовить його на троні між царями.
В путях біди якщо погрузли, то винні в тому вони самі.
Він представляє їхній вчинок та їх провини і велить
Від беззаконня відвернутись та щиро Господу служити.
Тоді покінчать дні свої в добрі, в приємнощах роки.
А хто непослухом відбуде, то матиме все навпаки:
На ратище наскочать він, йому вже щастя не знайти.
Убогого Він визволяє, й тебе б Він вивів з тісноти
Туди, де утиску немає, якби скорився Йому ти!
Ти сповнений правом безбожних й не допоможе тобі зойк.
Бо лютість скривлює дорогу і хибним чиниш ти свій крок!

БОГ ВСЕМОГУТНІЙ

Йове! До зла ти не звертайся, яке обрав замість біди!
До Бога, що найвищий в силі правдиву стежку віднайди!
Бо хто навчить, як Він тебе? Хто скаже, що Бог кривду чинить?
Великий Бог та невідомий, дає поживу і не скривдить!
Руку печатає людині, щоб Його діло пізнавали
Недослідиме число літ Він має керувати нами!

ЛЮДИНА МІЗЕРНА СУПРОТИ БОГА

Його гук голосу послухай, грім, що несеться з уст Його!
До вух своїх бери це Йове! Рятунку не впусти свого!
Не мучить Він судом нікого і правду чинить повсякчас.
Та все ж Його усі бояться. Він є спасителем для нас!»

ВІДПОВІДЬ ГОСПОДНЯ

«Ти хто такий, що затемняєш раду без розуму словами?
Коли основував Я Землю, може твоїми то руками?
Наріжний камінь хто поклав і море хто загородив?
Дороги темряви і світла, які вони, де їх знайти?
Устави знаєш ти небес? Хто серцю розум дав, ти знаєш?
А хто зробив все дике вільним? Чому про все це не спитаєш?
Для дикого, степ – дім його, місце життя його – пустиня.
Що знайде він, то його паша і хліб його, – життя коріння!
Погонича не чує крику, Він з міста галасу сміється,
Живе привільно на роздоллі і все йому легко вдається.

Чи суперечку учинити огудник може із Всевишнім?
Йов відповів: «Я є нікчемник, не маю що я відповісти?
Я кладу руку на уста. Не повторю свої слова.
Додати нічого мені. Господь усьому голова!»

ЛЮДИНА НЕ В СИЛІ ПОРУШИТИ БОЖІ ПРАВА

Господь у Йова запитав: «Право Моє порушить хочеш?
Щоб свої дії оправдати, ім'я Моє Святе порочиш?
Якщо такий ти, як і Я, окрась себе ти пишнотою,
Величністю і зодягнись знову ти славою, красою.
Поглянь на горде все й принизь та покори свої бажання
Розпорошивши гнів та гордість отримаєш ти сподівання.
Тоді тебе Я славить буду, коли тобі твоя правиця
Позбавитися допоможе всього, тобі що не годиться!
Моє усе те, що під небом. Всіх нечестивих поспихай,
І не служи їм більш ніколи, їх прах у поросі сховай!
Обвий обличчя їх в укриті, бо їх обличчя не земне.
Чи цілим залишишься той, хто виступить проти Мене?

РОЗКАЯННЯ ЙОВА. Я БЛИЖЧЕ БОГА НЕ ЗНАВ

Я знаю, що ти можеш все, і не спинити задум Твій!
Не мудру я ховав пораду, зневажливим був голос мій.
Я говорив й не розумів, бо послухом вуха лиш чув
Про Тебе, а тепер я бачу Тебе і Твою міць збагнув.
Чудніше від мене воно. Говореного я зрікаюсь
До цього я не знав такого, у поросі й попелі каюсь!

БОГ ВИПРАВДОВУЄ ЙОВА

Бог Еліфазові сказав: «Мій гнів на тебе запалився
І на твоїх приятелів. В розмові з Йовом грубо вівся.
Ви слухного не говорили, як раб Мій Йов відговорив.
До Йова принесете ви бичків сім і сім баранів
На цілопалення за себе, а Йов помолиться за вас.
Бо рахуватись з ним Я буду, щоб Мій гніву огонь погас
І не вчинить вам злої речі». Як Бог велів, так і зробили.
За приятелів Йов молився. Усі на Господа молились
І Господь Йова привернув до попереднього його стану.
Тіло його Бог відновив і вигоїв його всі рани.
Вдвоє помножив, що мав Йов. Прийшли до нього брати, сестри
Та всі знайомі попередні і помогли йому привести

Все господарство до ладу. Йова Господь благословив.
Худоби в Йова розвелось... Щасливим був він і радів: –
Чотирнадцять тисяч дрібної худоби Йов собі придбав,
Верблюдів шість тисяч, а ще ослиць аж тисячу пар мав,
Стільки ж великої худоби. Мав Йов аж семеро синів,
Троє дочок красунь вродливих, найкрасивіших на Землі.
Еміма, Кеція та Керен назвав був Йов дочок своїх
І спадщину поміж братами отримали красуні ті.
Батько їх жив сто сорок років, бачив чотири покоління.
Днями насичений сповна, залишив він своє коріння!

Літературно-художнє видання

Єрміїчук Іван Миколайович

БІБЛІЙНІ ІСТОРІЇ

КНИГА ПЕРША

В авторській редакції

Підписано до друку 11.04.2016 р. Формат 70x100 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 11,05. Наклад 300 пр. Зам. 21.

Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi@mail15.com

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано згідно оригінал-макета, наданого автором
в друкарні видавництва «Волинські обереги».